

Financijska Evropska unija

Implementira Visoko sudsko i tužilačko vijeće BiH

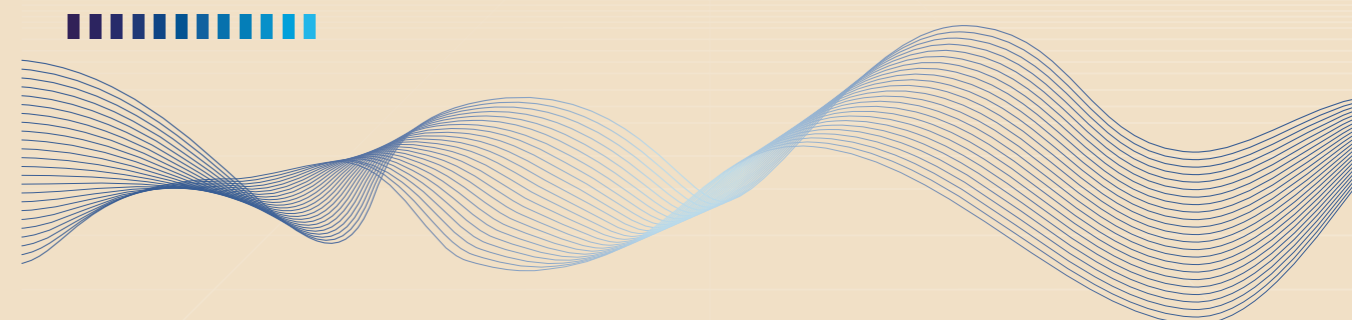
1/2024

Pregled pravnih stavova sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini

Pregled pravnih stavova sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini

1/2024

Ova publikacija je izrađena uz finansijsku podršku Evropske unije. Njen sadržaj je isključiva odgovornost Visokog sudskog i tužilačkog vijeća BiH i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine
Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine
Vrhovni sud Republike Srpske
Sud Bosne i Hercegovine

Pregled pravnih stavova sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini

1/2024

Sarajevo, 2024. godina

STRUČNI TIM

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

Damjan Kaurinović, predsjednik suda i predsjednik Statutarnog odjeljenja
dr.sr. Robert Jović, predsjednik Odjeljenja za sudsku praksu
Srđan Nedić, predsjednik Krivično-prekršajnog odjeljenja
Vuk Lučić, predsjednik Građansko-privrednog i upravnog odjeljenja
Mirela Adžajlić-Hodžić, pravna savjetnica za sudsku praksu

Vrhovni sud Republike Srpske

Daniela Milovanović, predsjednica suda i predsjednica Odjeljenja za sudsku praksu
Obren Bužanin, predsjednik Krivičnog odjeljenja
Tanja Bundalo, predsjednica Građanskog odjeljenja
Smiljana Mrša, predsjednica Upravnog odjeljenja
Ivona Trbožlav, pravna savjetnica za sudsku praksu

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine

Fatima Mrdović, sudija
Ljiljana Filipović, sudija
Radenko Blagojević, sudija
Mevsuda Ploskić, sudija
Slavko Marić, sudija
Božidarka Dugonjić, sudija
Amra Hadžimustafić, sudija
Fatima Imamović, sudija
Goran Nezirović, sudija,
Branka Schorr, sudija
Amela Ajanović Selimović, sudija
Maja Kadribašić, pravna savjetnica za sudsku praksu
Emina Čaušević, sudski stručni savjetnik

Sud Bosne i Hercegovine

Hilmo Vučinić, predsjednik Apelacionog odjeljenja
Vesna Trifunović, sudija
Zvezdana Antonović, sudija
Rialda Bijedić, pravna savjetnica za sudsku praksu

Publikaciju je pripremio Odjel za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine:

Vera Bjelogrić, šef odjela
Šeila Brković-Imamović, zamjenica šefa odjela
Vildana Abaz Hadžić, viša pravna savjetnica za sudsku praksu
Dragana Đerić, viša pravna savjetnica za sudsku praksu
Haris Lihčić, stručni suradnik –pravnik

IZDAVAČ

Visoko sudsko i tužilačko vijeće Bosne i Hercegovine uz finansijsku podršku Evropske unije

ŠTAMPA

“ PRIMAPROM”

Vidovdanska bb, Banja Luka 78000

TIRAŽ

300

GODINA IZDAVANJA Sarajevo, 2024

Uvod

Poštovani čitaoci, pred vama se nalazi publikacija „**Pregled pravnih stavova sudova najviše instance u Bosni i Hercegovini**“, koja je izrađena u okviru Projekta “*EU podrška reformama pravosudnog sistema u BiH - IPA 2019*”, aktivnost 1.2.1. “Jačanje odjeljenja za sudsku praksu”.

Kroz istu su predstavljeni pravni stavovi koje su u periodu juli - decembar 2023. godine objavili Sud Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, Vrhovni sud Republike Srpske i Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine putem Portala sudske prakse. Ovom Portalu, razvijenom od strane Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, na inicijativu i u saradnji sa navedenim sudovima, možete pristupiti putem web stranice <https://sudskapraksa.pravosudje.ba> bez ikakvih ograničenja, a kroz isti su dostupne i sve sudske odluke iz kojih proizilaze objavljeni pravni stavovi.

Iako je u Bosni i Hercegovini već duže vrijeme prisutna praksa izdavanja pojedinačnih sudskih biltena sudske prakse, te online objavljivanje pravnih stavova i sudskih odluka kroz različite baze, izvještaje i tematske publikacije, posebna vrijednost ove publikacije je u tome što se po prvi put u ovakvom formatu i na jednom mjestu u cijelosti predstavljaju sentence četiri hijerarhijski gledano najviša redovna suda u Bosni i Hercegovini, koje su sami sudovi izabrali kao relevantne, odnosno najvažnije za određeni vremenski period.

Pravni stavovi su pri tome sistematizirani u okviru tematskih cjelina, odnosno pravnih oblasti, čime se osigurava njihova sistematičnost, preglednost i bolje razumijevanje, u konačnici i lakša primjena prava u predmetima sa istim ili sličnim činjeničnim i pravnim osnovom. Stoga očekujemo da će ova publikacija biti dobro prihvaćena i korištena u svakodnevnom radu nosilaca pravosudne funkcije.

Ovom prilikom želim da se zahvalim predsjednicima i svim sudijama navedenih sudova koji su posljednjih godina uložili značajne napore i intenzivirali svoj rad na evidentiranju i sistematizaciji svojih pravnih stavova, naročito sudijama u odjeljenjima sudske prakse i pravnim savjetnicima angažovanim kroz Jedinicu za podršku procesa harmonizacije sudske prakse koji su kontinuirano angažovani na procesima ažuriranja Portala sudske prakse.

Posebno se zahvaljujem i osoblju Odjela za sudsku dokumentaciju i edukaciju Sekretarijata VSTV-a BiH koji konstantno rade na razmjeni znanja i distribuciji informacija o domaćoj i međunarodnoj sudskoj praksi kroz relevantne objave na web stranici <https://csd.pravosudje.ba>, kao i višim pravnim savjetnicama angažovanim u ovom Odjelu kroz pomenuti Projekat, koje su najviše zaslužne što je ova publikacija pripremljena na ovaj način.

VSTV BiH će i u narednim godinama nastaviti davati podršku u procesima vezanim za unapređenje transparentnosti bh. pravosuđa i veću dostupnost sudskih odluka i stavova sudske prakse. Sve svoje aktivnosti VSTV BiH će i dalje poduzimati u saradnji sa pravosudnom zajednicom, kako bi kvalitetne i oficijelne informacije došle do svih korisnika u pravosudnoj, ali i široj pravnoj zajednici, te uticale na dalji razvoj i ujednačavanje sudske prakse na horizontalnom i vertikalnom nivou.

Halil Lagumdžija

Predsjednik VSTV BiH

Sadržaj

Uvod	3
KRIVIČNO MATERIJALNO PRAVO	19
<i>I. Opšti dio</i>	<i>21</i>
Nužna odbrana	21
Mjere bezbjednosti	21
• <i>Oduzimanje predmeta.....</i>	<i>21</i>
Osnova oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom	22
Odmjeravanje kazne za krivična djela učinjena u sticaju	22
Opšta pravila za odmjerenje kazne	23
Odgovornost pravnih osoba	23
Rad u javnom interesu	24
Saučiniteljstvo.....	24
Zastarjelost izvršenja kazne	25
Zamjena novčane kazne	26
<i>II. Posebni dio</i>	<i>27</i>
Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava	27
Nasilje u porodici	27
Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. KZ FBiH	28
Oštećenje tuđe stvari	28
Prevara /Krivična djela protiv imovine	29
Porezna utaja ili prevara	29
Produženo krivično djelo	29
• <i>Razbojništvo</i>	<i>29</i>
Povreda ugleda suda	30
Ratni zločin protiv civilnog stanovništva	30
Šumska krađa/Krivična djela protiv imovine	31
Ubistvo/Krivična djela protiv života i tjela	31
Ubistvo iz koristoljublja	32

KRIVIČNO-PROCESNO PRAVO	33
Bitne povrede postupka	35
• <i>Izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama</i>	35
• <i>Presuda se zasniva na dokazu na kome se po odredbama ZKP FBiH ne može zasnivati presuda ..</i>	37
• <i>U pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti</i>	38
• <i>Povrijeđeno pravo na odbranu</i>	38
• <i>Sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja</i>	40
• <i>Sud ili u toku glavnog pretresa prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude</i>	40
Dokazi na kojima se zasniva presuda	42
Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovni sloboda	42
• <i>Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske- član 8.</i>	42
Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza	43
Ispravka presude	43
Imovinskopравни zahtjev	44
Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline	44
Mjere zabrane	45
• <i>Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja .</i>	45
Nepravo ponavljanje krivičnog postupka	46
Obavezna odbrana	46
Osnovna načela	46
• <i>In dubio pro reo</i>	46
• <i>Princip akuzatornosti</i>	47
• <i>Princip legaliteta krivičnog gonjenja</i>	47
• <i>Slobodna ocjena dokaza</i>	48
• <i>Pravo na odbranu</i>	48

Optužnica	48
• <i>Podizanje optužnice</i>	48
• <i>Odlučivanje o optužnici</i>	49
Odricanje i odustajanje od žalbe	49
Povreda krivičnog zakona	50
Priznanje optuženog na glavnom pretresu	50
Prepoznavanje svjedoka	51
Pouke osumnjičenom o njegovim pravima	51
• <i>Obavještenje o prirodi i vrsti optužbe</i>	51
Pravo na branitelja	51
Pritvor	52
• <i>Opće odredbe o pritvoru</i>	52
• <i>Prijedlog za određivanje i produženje pritvora</i>	52
• <i>Nadležnost za određivanje pritvora</i>	53
• <i>Određivanje pritvora nakon izricanja presude</i>	53
• <i>Pritvor nakon potvrđivanja optužnice i kontrola opravdanosti pritvora</i>	54
• <i>Razlozi za određivanje pritvora</i>	54
○ <i>Pritvor zbog postojanja naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti a za koja krivična djela se</i>	54
○ <i>Pritvor zbog osnovane bojazni da će se uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokazi ili tragovi važni za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će osumnjičeni odnosno optuženi ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače</i>	55
• <i>Trajanje pritvora</i>	55
Pregovaranje o krivici	56
Rok za podnošenje žalbe	57
Spajanje postupka	57
Sastav suda	57
Troškovi krivičnog postupka	58
Ublažavanje i granice ublažavanja kazne	58

Vještačenje	59
• <i>Angažovanje i ispitivanje vještaka</i>	59
Vežanost presude za optužbu	60
Zakonitost dokaza	60
Zahtjev za zaštitu zakonitosti	61
• <i>Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti</i>	61
POSEBNI POSTUPCI	63
Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka	65
• <i>Zahtjev - zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć</i>	65
• <i>Uslovi za izvršenje strane sudske odluke u krivičnim stvarima</i>	65
Privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom	65
Prijedlog osuđenog za brisanje osude	66
PREKRŠAJNO MATERIJALNO PRAVO	67
Zakon o oružju i municiji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine	69
Zakon o mirnom okupljanju Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ...	69
Zakon o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine	70
Zakon o javnom redu i miru Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ...	70
Zakon o PDV-u Bosne i Hercegovine	71
Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine	71
PREKRŠAJNO PROCESNO PRAVO	73
Načelo paralelne (kumulativne) odgovornosti	75
Usmeni pretres	75
Žalba na rješenje o prekršaju	76
GRAĐANSKO PROCESNO PRAVO	77

I. PARNIČNI POSTUPAK	79
Dostava tužbe na odgovor	79
Dopunska presuda	79
Dozvoljenost/dopuštenost revizije	79
Delegacija.....	81
Dokazi	82
Formalni suparničari	82
Isključenje sudije	83
Mjesna nadležnost	84
Nužni suparničari	84
Punomoćnici	84
Privremeni zastupnici	85
Presuđena stvar	85
Priznanje strane sudske odluke	86
Povrede odredaba parničnog postupka	86
Prigovor litis pendentia	86
Ponavljanje postupka	87
Primjena materijalnog prava	87
Raspolaganje tužbenim zahtjevom	87
Računjanje rokova	88
Raspravno načelo	88
Stvarna nadležnost	89
Sadržaj tužbe	90
Suparničari	90
Sporovi male vrijednosti	90
Teret dokazivanja	91
Tužba za utvrđenje	92
Troškovi postupka	92
Uređnje podneska	93
Vještačenje	93
Zakonske zatezne kamate	93
II. VANPARNIČNI POSTUPAK	95
Određivanje naknade za eksproprisane nepokretnosti	95

Pokretanje vanparničnog postupka	95
Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima	96
III. IZVRŠNI POSTUPAK	98
Izvršna isprava	98
Izvršenje na nekretnini/nepokretnosti	98
Izvršenje na pokretnim stvarima	99
Prijedlog za izvršenje	100
Rokovi za postupanje	100
Troškovi postupka	100
IV. SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU	102
Odbacivanje tužbe	102
Suđenje u razumnom roku	102
GRAĐANSKO MATERIJALNO PRAVO	103
I. STVARNO PRAVO	105
Dosjelost/Održaj	105
Eksproprijacija/ Prestanak prava vlasništva	106
Faktička eksproprijacija	106
Hipoteka	107
Povrat stvari/ Zaštita prava svojine	107
Pokretne stvari	108
Sticanje bez osnova	108
Suvlasništvo/Susvojina	108
Sticanje prava vlasništva	109
Sticanje vlasništva/Odluke suda ili drugog nadležnog organa	109
Sticanje prava vlasništva/Privatno vlasništvo	109
Uređenje međa/ Uređenje imovinskih odnosa	110
Ugovorna kazna	110
Upravnik	111
Vlasničko-pravna tužba	112

Zaštita posjeda	112
Zaštita i prestanak prava vlasništva/svojine	112
Zaštita povjerenja u zemljišne knjige	113
II. UPIS U ZEMLJIŠNE KNJIGE	114
Upis u zemljišne knjige	114
III.OBLIGACIONO PRAVO	115
Jemstvo	115
Kupoprodajni ugovor	115
Kompenzacija/prebijanje	115
Naknada materijalne štete	116
• <i>Izgubljena zarada</i>	116
• <i>Obična šteta</i>	116
Naknada nematerijalne štete	117
• <i>Zbog tjelesnih povreda</i>	117
• <i>Duševni bolovi zbog naruženosti</i>	118
• <i>U antidiskriminacijskim postupcima</i>	118
Naknada nematerijalne štete zbog klevete	118
Ništav Ugovor	119
Odgovornost za štetu	119
Odgovornost pravnog lica za štetu	120
Objektivna odgovornost za štetu	120
Podjeljena odgovornost za štetu	120
Prekluzivni rok ili prekluzija	121
Prekid zastarjevanja	121
Solidarna odgovornost za štetu	121
Sticanje bez osnova	122
Ugovor o poklonu	123
Ugovor o građenju	124
Ugovor o zakupu	124
Ugovori/Osiguranje	125

• Osiguranje imovine	125
Zakonska zatezna kamata	126
Zastarjelost	126
Zastarjelost isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja	129
 IV. NASLJEDNO PRAVO	 130
Nasljednikovi zahtjevi nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju/	130
Ostavinski postupak	130
Nužni nasljednici	130
Pismeni testament pred svjedocima	131
Pokretanje ostavinskog postupka	131
Rješenje o nasljeđivanju i legatu	131
Ugovor o doživotnom izdržavanju	132
 V. PORODIČNO PRAVO	 134
Bračna/Vanbračna stečevine	134
Izdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika	135
Imovinski odnosi bračnih partnera	135
Kontakti roditelja i djece	136
Materinstvo i očinstvo	136
Održavanje ličnih odnosa djeteta sa licima sa kojim ga vezuje posebna bliskost	137
 VI. RADNO PRAVO	 138
Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu	138
Otkaz ugovora o radu zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga	139
Poništenje otkaza ugovora o radu	139
Pobijanje odluke o prestanku radnog odnosa	139
Pobijanje odluke disciplinskih organa.....	140
Radnopravni status direktora/menadžerski ugovor	140

Rokovi za zaštitu prava iz radnog odnosa	141
Sudjelovanje radnika u odlučivanju-Vijeće zaposlenika/sindikata ..	141
Zaštita prava policijskih službenika	142
• <i>Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja</i>	142
• <i>Zaštita prava policijskih službenika</i>	142
Zaštita radnika	143
• <i>Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja</i>	143
• <i>Za isplatu plata, doprinosa i naknade plate</i>	144
Zaključivanje ugovora o radu/Zasnivanje radnog odnosa	144
VII. ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE	146
Diskriminacija	146
Izuzeci od principa jednakog postupanja	146
Viktimizacija	147
Osnov i vrste diskriminacije	147
• <i>Zabrana diskriminacije</i>	147
Uporedna grupa	148
Teret dokazivanja	148
Zabrana diskriminacije	148
VIII. AUTORSKO PRAVO	150
Autorsko djelo	150
IX. PRIVREDNO PRAVO	151
Mjenica	151
Izlučni povjerioci	152
Stečaj.....	153
UPRAVNO MATERIJALNO PRAVO	155
I. DRŽAVLJANSTVO	157

Sticanje državljanstva Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine	157
II. PRAVA SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA	157
Izbor na radno mjesto	157
III. PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE	159
Invalidska penzija	159
Povreda na radu	159
Porodična penzija	160
Starosna penzija	160
IV. PRAVA NEZAPOSLENIH LICA	162
Priznavanje prava na penzijsko i invalidnsko osiguranje	162
V. BRANILAČKO/BORAČKA-INVALIDSKA ZAŠTITA	163
Multifunkcionalna bolest	163
Stambeno zbrinjavanje	163
VI. STATUSNA PRAVA	164
Ratna šteta	164
VII. IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI	165
Ekološko/okolinska dozvola	165
Deeksporrijacija	165
Energetika	166
Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima	166
Ispravljanje greške u katastarskom operatu	168
Koncesije	169
Legalizacija	169
Naknada/ Rente	171
Provođenje promjene u katastarskom operatu	171
Stvarna prava	172

Utvrđivanje površine zemljišta koje je potrebno za redovnu upotrebu zgrade	172
Upis promjene u katastarskom operatu	173
Upis svojine u zemljišne knjige	173
Upis zabilježbe spora	173
Zabilježba izvršenja	174
VIII. INSPEKCIJSKI NADZOR	175
Inspeksijski nadzor	175
Komunalna policija	175
Otklanjanje nezakonitosti iz radnog odnosa	175
Šumska inspekcija	176
Urbanističko-građevinska inspekcija	176
IX. POREZI, DOPRINOSI I TAKSE	178
Igre na sreću	178
Porez na dohodak	178
Subvencija doprinosa	178
Sudska taksa	175
X. ZAKON O POSTUPKU INDIREKTOG OPOREZIVANJA.....	180
Naplata dugovanja po osnovu indirektnih poreza	180
XI. ZAKON O POSTUPKU PRINDUNE NAPLATE INDIREKTNIH POREZA BOSNE I HERCEGOVINE	181
Postupak utvrđivanja solidarne odgovornosti	181
XII. ZAKON O POREZU NA DODATNU VRIJEDNOST BOSNE I HERCEGOVINE	182
Pravo na odbitak ulaznog poreza	182
XIII. ZAKON O CARINSKOJ POLITICI	183
Stavljanje robe u slobodni promet	183

XIV. ZAKON O DRŽAVNOJ SLUŽBI U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE	184
Imenovanje	184
XV. STAMBENO PRAVO	185
Otkup stana	185
Povrat stana	185
XVI. NOTARIJAT	186
Izbor i razrješenje notara	186
XVII. ZAKON O JAVNIM NABAVKAMA BOSNE I HERCEGOVINE	187
Poništenje postupka javne nabavke	187
XVIII. ZAKON O STRANCIMA	188
Odbijanje ulaska stranca u Bosne i Hercegovine	188
XIX. SLOBODA PRISTUPA INFORMACIJAMA	188
Sloboda pristupa informacijama/Zaštita ličnih podataka	188
XX. IZBORNI ZAKON	190
Govor mržnje	190
Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka	190
Zloupotreba u radu biračkih odbora	191
Zloupotreba javnih sredstava	191
Zaštita ličnih podataka	191
UPRAVNI POSTUPAK	193
Činjenično stanje/ ćutanje uprave	195
Dopunsko rješenje	195
Konačnost upravnog akta/ Nadležnost/ Shodna primjena zakona o parničnom postupku	196

Lično dostavljanje pismena	196
Način dostavljanja pismena	197
Nadležnost organa za rješavanje o žalbi	197
Načelo saslušanja stranke	198
Podnesci	198
Pravo žalbe/Posebni slučajevi odlučivanja o žalbi	199
Prethodno pitanje	199
Rok za žalbu	201
Rješenje o oduzimanju oružja	201
Spajanje stvari u jedan postupak	201
Ukidanje rješenja po pravu nadzora	202
Usmeno rješenje	202
UPRAVNI SPOR	203
Dostavljanje tužbe na odgovor	205
Dejstvo odluka Ustavnog suda	205
Odbacivanje tužbe	205
Odbacivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke .	206
Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta	207
Pravo pokretanja upravnog spora	208
Povreda postupka	209
Pravo na naknadu troškova postupka	209
Zahtjev za preispitivanje sudske odluke	209

KRIVIČNO MATERIJALNO PRAVO

I.

OPŠTI DIO

N

1. Nužna odbrana

Kod razmatranja srazmjernosti odbrane koju optuženi preuzima radi odbijanja istovremenog protivpravnog napada oštećenog potrebno je, između ostalog, cijeniti da li je oštećeni upotrijebio kakvo sredstvo pri napadu, te da li je optuženi povređivanjem nekog drugog dijela tijela (a ne glave) ušicom sjekire ili drugim dijelom sjekire (a ne metalnim), mogao odbiti protivpravni napad oštećenog.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 016525 23 Kž 2 od 30.8.2023.godine

Deskriptori: Srazmjernost odbrane napadu

M

2. Mjere bezbjednosti

Oduzimanje predmeta

Kada je presudom donesenom na osnovu sporazuma o priznanju krivice sud optuženom, pored sankcije predviđene sporazumom, izlazeći iz okvira sporazuma izrekao i mjeru bezbjednosti oduzimanje predmeta koja sporazumom nije predviđena, na taj način je na štetu optuženog povrijeđen krivični zakonik u vidu prekoračenja ovlaštenja koja sud ima po zakonu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 K 007155 23 Kž 9 od 28.9.2023. godine

*Deskriptori: Oduzimanje predmeta
Pregovaranje o krivnji*

3. Osnova oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Sud u krivičnom postupku ne može donijeti odluku da osuđenog zbog slabog imovinskog stanja oslobodi obaveze vraćanja imovinske koristi stečene izvršenjem krivičnog djela, a koja je dosuđena osuđenom shodno imperativnim odredbama članova 110. i 111. KZ BiH po pravosnažnoj presudi.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 033903 23 Kž 4 od 3.7.2023. godine

Deskriptori: Osnova oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

*

Mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ne može biti predmet pregovaranja o krivici između tužioca i odbrane, s obzirom na imperativne zakonske norme u kojima je sadržan princip da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, kao i obaveza suda da odlukom kojom je utvrđeno izvršenje krivičnog djela, po službenoj dužnosti oduzme imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom pod uslovima propisanim Krivičnim zakonikom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 95 0 K 069350 23 Kvlz 2 od 15.8.2023. godine

*Deskriptori: Osnova oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom
Pregovaranje o krivnji*

O

4. Odmjeravanje kazne za krivična djela učinjena u sticaju

Kada sud pri osudi za dva krivična djela učinjena u sticaju, za jedno krivično djelo izrekne kaznu zatvora a za drugo krivično djelo novčanu kaznu, s obzirom da se radi o dvije vrste kazni, po prirodi stvari, nije moguće izreći jedinstvenu kaznu za djela učinjena u sticaju.

Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 015012 23 Kž od 7.11.2023. godine

Deskriptori: Odmjeravanje kazne za krivična djela učinjenja u sticaju

5. Opšta pravila za odmjerenje kazne

Krivično djelo razbojništva se može izvršiti samo sa direktnim a ne i sa eventualnim umišljajem, pa se slijedom toga oblik vinsti (direktni umišljaj) optuženog ne može se cjeniti kao otežavajuća okolnost prilikom odmjerenja kazne.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 12 0 K 009750 23 Kž 2od 14.9.2023. godine

Deskriptori: Opšta pravila za odmjerenje kazne

6. Odgovornost pravnih osoba

Članom 128. KZ FBiH, je propisano da za krivično djelo koje je učinitelj učinio u ime, za račun ili u korist pravne osobe, odgovara pravna osoba, između ostalog, kada smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih ili nadzornih organa pravne osobe (tačka a) i kada pravna osoba raspolaže protivpravno ostvarenom imovinskom koristi ili koristi predmete nastale krivičnim djelom (tačka c) pa kada izreka prvostepene presude ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi da je optužena pravna osoba raspolagala tom imovinskom koristi, niti sadrži naznaku da smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih organa pravne osobe, izreka presude je nerazumljiva i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 03 0 K 016546 23 Kž 6 od 19.7.2023. godine

Deskriptori: Odgovornost pravnih lica/osobe

Osnov i granice odgovornosti pravne osobe/lica

*

Prema modelu izvedene odgovornosti pravnog lica, a koji je prihvaćen i u krivičnom zakonodavstvu BiH, preduslov za postojanje odgovornosti pravnog lica za krivično djelo jeste postojanje krivičnog djela učinioca učinjenog u ime, za račun ili u korist pravnog lica.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 031686 23 Kž od 28.3.2023. godine

*Deskriptori: Odgovornost pravnih lica/osobe
Osnov i granice odgovornosti pravne osobe/lica*

R

7. Rad u javnom interesu

Zamjena kazne zatvora radom u javnom interesu po zahtjevu nije obavezna i sud je, shodno odredbi člana 70 stav 2 KZ RS, dužan da cijeni sve okolnosti od kojih zavisi vrsta i visina kazne i da li je izvršenje kazne neophodno za ostvarenje svrhe kažnjavanja. U konkretnom slučaju cijenjene okolnosti ne opravdavaju zamjenu izrečene kazne c obzirom na prirodu i težinu krivičnog djela, većim brojem radnji izvršenih u relativno dužem razdoblju, te se osnovano izvodi zaključak da takva priroda i težina krivičnog djela ne opravdavaju zamjenu jer je za ostvarenje svrhe kažnjavanja neophodno da se izvrši kazna zatvora koja je izrečena pravnosnažnom presudom.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 028142 23 Kž od 11.7.2023. godine

Deskriptori: Rad u javnom interesu

S

8. Saučiniteljstvo

Kako prema odredbi člana 31. KZ FBiH, saizvršilaštvo postoji ako više osoba zajednički učine krivično djelo, učestvovanjem u učinjenju krivičnog djela ili preduzimajući što drugo čime na odlučujući način doprinose učinjenju krivičnog djela, to u situaciji kada je optuženi po prethodnom dogovoru dovezao ostale optužene na mjesto izvršenja

krivičnog djela, iste sačekao u autu i nakon izvršenja krivičnog djela odveo optužene putničkim motornim vozilom sa mjesta izvršenja krivičnog djela, optuženi je krivično djelo počinio kao saizvršilac jer je poduzeo radnje kojima je na odlučujući način doprinio izvršenju krivičnog djela, koje bez njegovih radnji ne bi moglo biti učinjeno na način na koji je učinjeno.

Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj 09 0 K 037431 23 Kž od 4.9.2023. godine

Deskriptori: Saučiniteljstvo

*

Kada iz činjenica i okolnosti proizilazi da na strani optuženog postoji svijest i volja da zajedno sa drugom dvojicom saučinitelja usmrti oštećenog i da to djelo hoće kao svoje, onda je pravilan zaključak prvostepenog suda da učestvovanje optuženog u nanošenju fizičkih povreda oštećenom tako što zajedno sa tim saučiniteljima udara rukama i nogama po cijelom tijelu oštećenog, pri čemu jedan od saučinitelja nožem nanosi smrtonosne povrede oštećenom, predstavlja odlučujući doprinos optuženog usmrćenju oštećenog, jer je upravo takvim nanošenjem udaraca oštećeni onemogućen da se brani, a omogućeno je jednom od saučinitelja da oštećenom nanese smrtonosne povrede nožem.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 09 0 K 037087 23 Kž 10 od 15.8.2023. godine

*Deskriptori: Saučiniteljstvo
Direktni umišljaj*

Z

9. Zastarjelost izvršenja kazne

Apsolutna zastara izvršenja kazne teče tokom izvršenja kazne, tako da se izručenje kazne mora izvršiti unutar roka apsolutne zastare.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 K 021712 23 Kž 3od 5.6.2023.godine

Deskriptori: Zastarjelost izvršenja kazne

10. Zamjena novčane kazne

Kada se izrečena sporedna novčana kazna mijenja kaznom zatvora, dužina trajanja iste ne smije preći maksimum zapriječene kazne zatvora za predmetno krivično djelo, a ne izrečene glavne kazne zatvora u tom predmetu.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 025672 23 Kž 3 od 2.8.2023. godine

Deskriptori: Zamjena novčane kazne

II.

POSEBNI DIO

K

11. Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava

Za postojanje krivičnog djela Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava iz člana 255. stav 2., u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, dovoljno je da vrijeme izvršenja ovog djela bude određivo (u mjesecu avgustu 2012. godine), kako je to u činjeničnom supstratu u tački 1. izreke prvostepene presude navedeno, a na osnovu provedenih dokaza u konačnom van svake razumne sumnje i utvrđeno.

Za postojanje ovog krivičnog djela nije od odlučujućeg značaja određivanje i navođenje mjesta na koje su poslovne knjige izmještene, odnosno gdje su od strane optuženog skrivene, jer upravo navedeno i čini jedno od bitnih obilježja bića ovog krivičnog djela (prikriivanje poslovne dokumentacije na nepoznato mjesto, čineći je na taj način nedostupnom).ž

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 106916 21 Kž 2 od 07.12.2021. godine

Deskriptor: Krivotvorenje ili uništenje poslovnih ili trgovačkih knjiga ili isprava

N

12. Nasilje u porodici

Kada se radi o izvršenju krivičnog djela prema djetetu, potrebno je da izvršilac ima umišljaj koji obuhvata i uzrast djeteta

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 134987 22 Kž od 21.12.2022. godine

*Deskriptor: Nasilje u porodici
Umišljaj Direktni/ Eventualni*

13. Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. KZ FBiH

Kada činjenični opis krivičnih djela iz izreke presude kojom su optuženi oglašeni krivim za krivična djela Trgovina ljudima iz člana 210a. stav 2. i Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona, ne sadrži navod da su optuženi opisane radnje učinjenja krivičnog djela Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona preduzimali radi zarade ili druge koristi (odnosno da su radi zarade poticali djevojke na pružanje seksualnih usluga), kao bitno obilježje navedenog krivičnog djela, jer se navod u činjeničnom opisu o postupanju u svrhu iskorištavanja prostitucijom odnosi na radnje učinjenja krivičnog djela Trgovina ljudima iz člana 210a. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona, onda je oglašavanjem krivim optuženih za krivično djelo Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona, povrijeđen krivični zakon na štetu optuženih iz člana 313. tačka d) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj 09 0 K 032597 22 Kž 22 od 15.3.2023. godine

*Deskriptori: Povreda krivičnog zakona – da li je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti
Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. KZ FBiH*

O

14. Oštećenje tuđe stvari

Krivično djelo Oštećenje tuđe stvari kada je u pitanju vinost kao psihički odnos optuženog prema krivičnom djelu može se izvršiti samo sa umišljajem, a umišljaj mora da obuhvata i svijest da je u pitanju tuđa stvar i da izvršilac mora biti svjestan protivpravnosti svoje radnje.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 131071 23 Kž od 24.2.2023. godine

*Deskriptor: Oštećenje tuđe stvari
Umišljaj Direktni/Eventualni*

P

15. Prevara /Krivična djela protiv imovine

Obveznopравни odnos može poprimiti obilježja kaznenog djela prevare u situaciji kada u vrijeme stupanja u takav odnos ili tijekom njegovog trajanja, jedna od ugovornih strana uđe s namjerom da u cilju stjecanja protupravne imovinske koristi sebi ili drugome, lažnim prikazivanjem činjenica dovede u zabludu drugu ugovornu stranu da na štetu svoje imovine nešto učini.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 96 0 K 124261 21 Kž od 25.11.2021. godine

Deskriptor: Prevara

16. Porezna utaja ili prevara

Kod krivičnog djela Porezne utaje ili prevare vrlo često se radi o konstrukciji produženog krivičnog djela, međutim, prilikom procjene da li se radi o presuđenoj stvari, takva konstrukcija ne sprječava izdvajanje inkriminisanog perioda koji nije obuhvaćen ranijom sudskom odlukom, te donošenja posebne odluke u vezi istog.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 010164 23 Kžk _od 27.7.2023. godine

*Deskriptor: Porezna utaja ili prevara
Produženo krivično djelo
Ne bis in idem*

17. Produženo krivično djelo

17.1. Razbojništvo

Da bi se više radnji mogle smatrati produženim kaznenim djelom Razbojništva iz članka 283. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u smislu članka 55. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, osim činjenice da je počinitelj sa namjerom učinio više istih ili istovrsnih kaznenih djela, koja s obzirom na način počinjenja, vremensku povezanost i druge stvarne okolnosti koje

ih povezuju, čine jedinstvenu cjelinu, za postojanje produženog kaznenog djela, kada je u pitanju zaštićeno dobro osobne vrijednosti (život i tijelo), nužna je i istovjetnost žrtve (oštećenog).

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta broj 96 0 K 097041 21 Kž od 14.12.2021. godine

*Deskriptori: Produženo krivično djelo
Razbojništvo*

18. Povreda ugleda suda

Radnja izvršenja krivičnog djela povrede ugleda suda koja odražava izlaganje poruzi sud ili sudiju, može se izvršiti izjavom koja je data neposredno u postupku pred sudom ili u pismenom podnesku upućenom sudu, pri čemu je za postojanje krivičnog djela ovim načinom izvršenja bez značaja o kojoj vrsti podneska je riječ i da li je podnesak dostavljen sudu u vezi sa postupkom koji je u toku ili u vezi sa pravosnažno okončanim postupkom, ili se radi o podnesku koji uopšte nije direktno vezan za konkretan postupak pred sudom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 K 276954 20 Kvlz od 26.4.2023. godine

Deskriptori: Povreda ugleda suda

R

19. Ratni zločin protiv civilnog stanovništva

Ako pripadnik jedne od oružanih snaga u sukobu u trenutku njegovog zarobljavanja nije učestvovao u neprijateljstvima, uživa zaštitu prema odredbi člana 3. stav 1. tačka a) IV Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine koja osigurava zaštitu, u slučaju sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od visokih strana ugovornica, licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za borbu usljed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga.

Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj 07 0 K 014237 23 Kž od 8.8.2023. godine

*Deskriptori: Protivzakonito odvođenje u koncentracione logore i druga protivzakonita zatvaranja
Ratni zločin protiv civilnog stanovništva - Nanošenje velikih patnji ili povreda tjelesnog integriteta ili zdravlja*

Š

20. Šumska krađa/Krivična djela protiv imovine

Za postojanje kaznenog djela „krađa“, a time i kaznenog djela „šumska krađa“ nužno je da je počinitelj tuđu pokretnu stvar oduzeo, odnosno, da je u „tuđoj šumi“ oborio jedno ili više stabala, s tim što pojam „tuđa“ ne treba promatrati isključivo s aspekta utvrđivanja stvarnog vlasništva nad tom tuđom pokretnom stvari, odnosno, s aspekta utvrđivanja zemljišnoknjižnog vlasništva nad šumskim zemljištem i posjećenim stablima, nego je za postojanje navedenog kaznenog djela dovoljno utvrditi da počinitelj bespravne sječe nije vlasnik posjećenih stabala, odnosno, šume u kojoj su stabla posječena, zbog čega je, po ocjeni ovog suda, za postojanje bitnih obilježja kaznenog djela Šumska krađa iz članka 310. stavak 1. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u pogledu utvrđenja da se radi o „tuđoj pokretnoj stvari“, dovoljno da se na strani oštećenih pojavljuju dugogodišnji posjednici, pa je za dokazivanje da se radi o tuđoj pokretnoj stvari u konkretnom slučaju kao dokaz dovoljan i izvod iz posjedovnog lista (katastar), jer zbog aktualnog postupka izlaganja nekretnina na tretiranom području, faktičko stanje vlasništva nije istovjetno zemljišno knjižnom.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 134516 22 Kž 06.10.2022. godine

Deskriptor: Šumska krađa

U

21. Ubistvo/Krivična djela protiv života i tjela

Kod osnovnog oblika krivičnog djela „Ubistvo“ motiv ne predstavlja konstitutivno obilježje umišljaja i kao takav ne mora biti obuhvaćen umišljajem, niti mora biti utvrđen u postupku.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 130129 21 Kž 10 od 25.11.2021. godine

*Deskriptor: Ubistvo
Umišljaj Direktni/Eventualni*

22. Ubistvo iz koristoljublja

Motiv za počinjenje kaznenog djela Ubojstvo iz koristoljublja iz članka 163. stavak 2. točka 4. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (imovinska ili kakva druga korist i njena visina), ne može se izjednačiti sa pravom oštećenih na naknadu nematerijalne štete zbog smrti člana uže obitelji. Ovo zbog toga što imovinska ili druga korist, kao motiv počinjenja kaznenog djela Ubojstvo iz članka 163. stavak 2. točka 4. Kaznenog zakona Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, makar potjecala iz nekog obveznopravnog odnosa optuženog i oštećenog, ne mora nužno biti predmetom odštetnog zahtjeva o kojem je prvostupanjski sud dužan odlučiti u skladu sa člankom 198. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 138910 22 Kž 11 od 22.12..2022. godine

Deskriptor: Ubistvo iz koristoljublja

KRIVIČNO-PROCESNO PRAVO

B

23. Bitne povrede postupka

23.1. Izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

Kada prvostepeni sud pri donošenju zaključka o postojanju osnovane sumnje da su optuženi učinili krivično djelo za koje se protiv njih vodi krivični postupak, propusti cijeliti iskaz jednog od optuženih sa glavnog pretresa i dati razloge o značaju njegovih navoda da je njegov iskaz iz istrage iznuđen, već je zaključak o postojanju osnovane sumnje da su optuženi učinili krivično djelo za koje se protiv njih vodi krivični postupak temeljio na iskazu iz istrage tog optuženog, pobijano rješenje ne sadrži razloge o toj odlučnoj činjenici pa je s tim u vezi, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 04 0 K 014168 23 Kž 7 od 27.9.2023. godine

Deskriptori: Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

*

Samo navođenje u obrazloženju pobijane presude da određene činjenice nisu dokazane iz razloga što sud nije poklonio vjeru iskazima svjedoka jer su ti iskazi neuvjerljivi, bez iznošenja konkretnih razloga zbog kojih sud te iskaze nalazi nevjerodostojnim, suprotno je članu 305. stav 7. ZKP FBiH, po kojem je sud dužan da se određeno i potpuno izjasni koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, pa takav propust suda predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, jer presuda nema razloga o odlučnim činjenicama.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 09 0 K 039477 23 Kž 12 od 09.5.2023. godine

Deskriptori: Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna

sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

*

Članom 128. KZ FBiH, je propisano da za krivično djelo koje je učinitelj učinio u ime, za račun ili u korist pravne osobe, odgovara pravna osoba, između ostalog, kada smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih ili nadzornih organa pravne osobe (tačka a) i kada pravna osoba raspolaže protivpravno ostvarenom imovinskom koristi ili koristi predmete nastale krivičnim djelom (tačka c) pa kada izreka prvostepene presude ne sadrži činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi da je optužena pravna osoba raspolagala tom imovinskom koristi, niti sadrži naznaku da smisao učinjenog krivičnog djela proizilazi iz zaključaka, naloga ili odobrenja rukovodećih organa pravne osobe, izreka presude je nerazumljiva i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 03 0 K 016546 23 Kž 6 od 19.7.2023. godine

Deskriptori: Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

*

Izreka rješenja o produženju pritvora nakon izricanja prvostepene presude nije nerazumljiva time što u njoj nije naveden datum do kada može trajati pritvor, jer je u izreci, u skladu sa odredbom člana 152. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, jasno navedeno da se početak trajanja pritvora po tom rješenju ima računati od dana objave presude i da on može trajati devet mjeseci, pa nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 040310 23 Kž 12 od 24.7.2023. godine

*Deskriptori: Sadržaj rješenja o pritvoru
Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna*

sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

*

Rješenje o određivanju privremene mjere osiguranja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, sukladno odredbi člana 17. stav 1. i 2. Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom, mora sadržavati jasnu naznaku, kome se izriče privremena mjera osiguranja i u kom svojstvu, pa ukoliko izreka rješenja ne sadrži izričito određenje kojim osobama (fizičkim ili pravnim) i u kojem svojstvu se izriču privremene mjere osiguranja, izreka tog rješenja je nerazumljiva i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 K 042084 23 Kž 2 od 18.7.2023. godine

Deskriptori: Bitna povreda – izreka presude nerazumljiva, protivrječna sama sebi ili razlozima presude ili presuda uopće ne sadrži razloge ili u njoj nisu navedeni razlozi o odlučnim činjenicama

Uvjeti za određivanje privremenih mjera osiguranja

23.2. Presuda se zasniva na dokazu na kome se po odredbama ZKP FBiH ne može zasnivati presuda

Ne može se prihvatiti žalbena tvrdnja odbrane da su iskazi svjedoka - oštećenih nezakoniti dokazi samo zato što se ne može utvrditi njihov identitet jer nemaju osobne dokumente i da je prvostepeni sud zasnivanjem presude na iskazima ovih svjedoka učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka i) ZKP FBiH, jer je sud identitet navedenih svjedoka utvrdio na osnovu njihovih izjava u kojima su, u smislu člana 100. stav 3. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), saopćili svoje osobne podatke kako ovlaštenim službenim osobama tokom njihovog ispitivanja u istrazi, tako i sudu u postupku sudskog osiguranja dokaza provedenom u smislu člana 238. ZKP FBiH, a braniteljica u žalbi ne ističe nijednu konkretnu zakonsku odredbu koju je prvostepeni sud povrijedio postupivši na spomenuti način.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 09 0 K 039477 23 Kž 12 od 09.5.2023. godine

Deskriptori: Bitna povreda – presuda se zasniva na dokazu na kome se po odredbama ZKP FBiH ne može zasnivati presuda

23.3. U pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti

Kada činjenični opis krivičnih djela iz izreke presude kojom su optuženi oglašeni krivim za krivična djela Trgovina ljudima iz člana 210a. stav 2. i Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona, ne sadrži navod da su optuženi opisane radnje učinjenja krivičnog djela Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona preduzimali radi zarade ili druge koristi (odnosno da su radi zarade poticali djevojke na pružanje seksualnih usluga), kao bitno obilježje navedenog krivičnog djela, jer se navod u činjeničnom opisu o postupanju u svrhu iskorištavanja prostitucijom odnosi na radnje učinjenja krivičnog djela Trgovina ljudima iz člana 210a. stav 2. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona, onda je oglašavanjem krivim optuženih za krivično djelo Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u vezi sa članom 31. istog zakona, povrijeđen krivični zakon na štetu optuženih iz člana 313. tačka d) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine.

Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj 09 0 K 032597 22 Kž 22 od 15.3.2023. godine

Deskriptori: Povreda krivičnog zakona – da li je u pogledu krivičnog djela koje je predmet optužbe primijenjen zakon koji se ne može primijeniti Navođenje na prostituciju iz člana 210. stav 1. KZ FBiH

23.4. Povrijeđeno pravo na odbranu

Propustom prvostepenog suda da se na glavnom pretresu, pa, potom u pobijanoj presudi, potpuno i određeno izjasni o osnovanosti prigovora odbrane koji su se odnosili na zakonitost dokaza koji su izvedeni na glavnom pretresu i na kojim je zasnovao pobijanu presudu, povrijeđeno je pravo na odbranu i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d) ZKP FBiH, iz razloga što pravo na odbranu optuženog, koje obuhvata i pravo da se izjasni o svim činjenicama i dokazima koji ga terete, u smislu člana 6. stav 2. ZKP

FBiH, podrazumijeva dužnost suda da osigura djelotvorno ostvarivanje tog prava tako što će razmotriti izjašnjenja odbrane istaknuta na glavnom pretresu, koja se odnose na relevantna činjenična i pravna pitanja i o njima iznijeti jasan stav u svojim odlukama.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 017990 22 Kž od 29.08.2023. godine

*Deskriptori: Bitna povreda postupka – povrijeđeno pravo na odbranu
Sadržaj presude- član 305. stav 7 ZKP FBiH*

*

Sud može zasnivati rješenje o produženju pritvora samo na dokazima koji su navedeni u prijedlogu za produženje pritvora, pa je zasnivanjem rješenja na dokazima koji nisu bili navedeni u prijedlogu za produženje pritvora povrijeđeno pravo osumnjičenog na odbranu i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d). ZKP FBiH, jer je osumnjičenom na taj način uskraćeno pravo na izjašnjenje o tim dokazima i njihovom značaju za pritvor.

Rešenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 04 0 K 015007 23 Kž od 30.10.2023. godine

Deskriptor: Prijedlog za određivanje i produženje pritvora/ Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu

*

Pod povreda prava na odbranu kao bitnu povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 311. stav 1. tačka g) ZKP RS, ne mogu se podvesti one bitne povrede odredaba krivičnog postupka koje su izdvojene u druge, posebne oblike bitnih povreda predviđenih u odredbi člana 311. stav 1. i stav 2. ZKP RS.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 77 0 K 079117 23 Kvlz od 6.9.2023. godine

Deskriptor: Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu

23.5. Sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja

Nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka a) ZKP FBiH ako se nakon ukidanja prvostepene presude, u ponovljenom suđenju izmijenio sastav sudskog vijeća, budući da ZKP FBiH ne sadrži odredbe koje takvu izmjenu zabranjuju, a niti odredbe koje za takvu izmjenu vežu određene posljedice po pitanju izvođenja dokaza na ponovljenom glavnom pretresu.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 016525 23 Kž 2 od 30.8.2023. godine

Deskriptori: Bitna povreda odredaba krivičnog postupka – sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja

23.6. Sud ili u toku glavnog pretresa prilikom donošenja presude nije primijenio ili je nepravilno primijenio koju odredbu ovog zakona, a to je bilo ili je moglo biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude

Kako je odredbom člana 296. stav 1. ZKP FBiH propisano da se presuda može zasnivati samo na dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu, to je prvostepeni sud nepravilno primijenio ovu odredbu kada je svoj zaključak o ocjeni vjerodostojnosti iskaza oštećene, zasnovao i na njenim iskazima iz istrage koji nisu izvedeni kao dokazi u postupku pred prvostepenim sudom pa je navedeno bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude u smislu člana 312. stav 2. ZKP FBiH i imalo za posljedicu učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 018040 23 Kž od 06.9.2023. godine

*Deskriptor: Dokazi na kojima se zasniva presuda
Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka*

*

Budući da se prema članu 296. stav 1. ZKP FBiH, presuda može zasnivati samo na dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu, onda zasnivanje presude na iskazu optuženog koji je dao na zapisnik o ispitivanju osumnjičenog u istrazi a koji nije kao dokaz izveden na glavnom pretresu, predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 03 0 K 020891 23 Kž 7 od 21.11..2023. godine

Deskriptor: Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka

*

Kada sud nakon što je javno objavio presudu, donese rješenje kojim vrši ispravke izvornika objavljene presude, a ne pisano izrađene presude, prekršio je odredbu člana 306. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da se posebnim rješenjem mogu ispraviti pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne pogreške u pisanju i računanju, nedostaci u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene presude s izvornikom, pa kako je to bilo od utjecaja na zakonitost tog rješenja, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 306. stav 1. ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 016999 23 Kž 2 od 31.7.2023. godine

*Deskriptori: Ispravka presude
Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka*

*

Prvostepeni sud je nepravilno primijenio odredbu člana 3. stav 2. ZKP FBiH, što je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude te je time učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 3. stav 2. ZKP FBiH, jer je zaključak da postoji sumnja u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva donio a da prethodno nije izvršio savjesnu ocjenu dokaza u smislu odredbe člana 296. stav 2. ZKP FBiH i na

osnovu takve ocjene izveo zaključke o dokazanosti ili nedokazanosti odlučnih činjenica.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 018040 23 Kž od 6.9.2023. godine

*Deskriptori: Relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka
In dubio pro reo*

D

24. Dokazi na kojima se zasniva presuda

Kako je odredbom člana 296. stav 1. ZKP FBiH propisano da se presuda može zasnivati samo na dokazima koji su izvedeni na glavnom pretresu, to je prvostepeni sud nepravilno primijenio ovu odredbu kada je svoj zaključak o ocjeni vjerodostojnosti iskaza oštećene, zasnovao i na njenim iskazima iz istrage koji nisu izvedeni kao dokazi u postupku pred prvostepenim sudom pa je navedeno bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude u smislu člana 312. stav 2. ZKP FBiH i imalo za posljedicu učinjenu bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 296. stav 1. ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 01 0 K 018040 23 Kž od 06.9.2023. godine

*Deskriptor: Dokazi na kojima se zasniva presuda
Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka*

E

25. Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovni sloboda

Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i prepiske- član 8.

Sud može ograničiti pravo na privatni i porodični život, dom i prepisku iz člana 8. EKLJP u svrhu ostvarivanja legitimnog cilja koji se ogleda u sprječavanju bjekstva optuženog radi omogućavanja nesmetanog

vođenja postupka, što predstavlja zakonit cilj u demokratskom društvu i takvo ograničenje je proporcionalno cilju koji treba postići. S obzirom da procesni zakon ne navodi koji su to slučajevi i iz kojih razloga se može zabraniti ili ograničiti povjerljiva prepiska sud postupa po svojoj diskrecionoj ocjeni i cijeni sve okolnosti i spisa predmeta, bez obaveze iznošenja detalja a sve kako bi se zaštitila sigurnost i obezbjedilo prisustvo optuženog u nastavku postupka.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 044836 23 Kž 4 od 3.7.2023. godine

Deskriptori: Privatni i porodični život

Dom i prepiska

Mješanje u privatni život

Miješanje u porodični život

Zakonitost miješanja

Proporcionalnost

Neophodnost u demokratskom društvu

I

26. Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza

S obzirom da je odredbom člana 288. stav 2. ZKP FBiH propisano da, „izuzetno od stava 1. ovog člana zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sudije, odnosno vijeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno oboljele, ili se ne mogu pronaći...“, slijedi da se u ovom stavu navedenog člana ne pravi razlika između procesnog svojstva osoba koje su dale iskaz u istrazi.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 017753 23 Kž 8 od 8.6.2023. godine

Deskriptori: Izuzeci od neposrednog provođenja dokaza

27. Ispravka presude

Kada sud nakon što je javno objavio presudu, donese rješenje kojim vrši ispravke izvornika objavljene presude, a ne pisano izrađene presude, prekršio je odredbu člana 306. stav 1. Zakona o krivičnom

postupku Federacije Bosne i Hercegovine, kojom je propisano da se posebnim rješenjem mogu ispraviti pogreške u imenima i brojevima, kao i druge očigledne pogreške u pisanju i računanju, nedostaci u obliku i nesaglasnosti pisano izrađene presude s izvornikom, pa kako je to bilo od utjecaja na zakonitost tog rješenja, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 306. stav 1. ZKP FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 016999 23 Kž 2 od 31.7.2023. godine

*Deskriptori: Ispravka presude
Relativna bitna povreda odredaba krivičnog postupka*

28. Imovinskopravni zahtjev

Rok za ispunjenje (paricioni rok) kod dosuđivanja imovinskopravnog zahtjeva krivičnom presudom, ne ostavlja se.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 143255 22 Kž od 18.7.2022. godine

Deskriptori: Odlučivanje o imovinskopravnom zahtjevu

K

29. Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline

Kada je branilac optuženog u smislu odredbe člana 257. stav 3. ZKP RS kažnjen zbog narušavanja procesne discipline na glavnom pretresu jer se nije pokoravao naređenjima predsjednika vijeća, time nije povrijeđeno njegovo pravo na slobodu izražavanja iz člana 10. stav 1. Evropske konvencije, jer su ograničenja slobode izražavanja propisana citiranom zakonskom odredbom u skladu sa članom 10. stav 2. Evropske konvencije s obzirom da su zakonom propisana i neophodna u demokratskom društvu u interesu očuvanja autoriteta sudstva i povjerenja javnosti u sudove .

Rešenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 032724 23 Kž od 19.9.2023. godine

Deskriptor: Kažnjavanje zbog narušavanja reda i procesne discipline

M

30. Mjere zabrane

30.1. Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja

Prvostupanjski sud prigodom utvrđivanja postojanja okolnosti koje ukazuju da bi optuženi zbog vođenja kaznenog postupka mogao otići u inozemstvo, u smislu članka 126. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (mjera zabrane napuštanja boravišta i zabrane putovanja), nije u obavezi da utvrdi postojanje „namjere optuženog“ da pobjegne u inozemstvo, niti činjenicu da li je optuženi poduzimao određene radnje i aktivnosti da napusti Bosnu i Hercegovinu, jer postojanje te namjere nije niti uvjet da bi se prema optuženom odredile mjere zabrane. Naprotiv, da je optuženi na bilo koji način manifestirao takvu svoju namjeru ili poduzeo radnju koja bi upućivala na zaključak da namjerava napustiti teritorij Bosne i Hercegovine, u tom slučaju bi se ostvarili zakonski uvjeti da se optuženom, u skladu s člankom 132. stavak 1. točka a. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, odredi mjera pritvora, a ne da mu u skladu s člankom 126. stavak 1. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, bude određena mjera zabrane putovanja.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 098284 16 Kž od 29.7.2016. godine

Deskriptori: Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja

*

Da bi uopće postojale formalne pretpostavke da se odlučuje o zamjeni pritvora blažom mjerom, u smislu članka 126. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja), optužena prema kojoj je produžen pritvor mora imati prijavljeno prebivalište (boravište) na teritoriju Bosne i Hercegovine.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 149070 23 Kž 4 od 15.2.2023. godine

Deskriptori: Zabrana napuštanja boravišta i zabrana putovanja

N

31. Nepravo ponavljanje krivičnog postupka

Odustanak osuđenog od prijedloga za nepravo ponavljanje krivičnog postupka za sobom povlači donošenje odluke o odbacivanju takvog prijedloga

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 K 022979 23 Kž 5 od 18.5.2023. godine

Deskriptori: Nepravo ponavljanje krivičnog postupka

O

32. Obavezna odbrana

Pravosnažnošću presude, odnosno okončanjem krivičnog postupka, prestaje pravo na obaveznu odbranu, zbog čega branilac za sve daljnje radnje mora dostaviti punomoć o zastupanju.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 040518 23 Kž 2 od 20.3.2023. godine

Deskriptori: Obavezna odbrana

Pravosnažnost/pravomoćnost odluka

33. Osnovna načela

33.1. *In dubio pro reo*

Prvostepeni sud je nepravilno primijenio odredbu člana 3. stav 2. ZKP FBiH, što je bilo od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude te je time učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. u vezi sa članom 3. stav 2. ZKP FBiH, jer je zaključak da postoji sumnja u pogledu postojanja odlučnih činjenica koje čine obilježja krivičnog djela ili o kojima ovisi primjena neke odredbe krivičnog zakonodavstva donio a da prethodno nije izvršio savjesnu ocjenu dokaza u smislu odredbe člana 296. stav 2. ZKP FBiH i na osnovu takve ocjene izveo zaključke o dokazanosti ili nedokazanosti odlučnih činjenica.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 K 018040 23 Kž od 6.9.2023. godine

*Deskriptori: Relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka
In dubio pro reo*

*

Da bi se van razumne sumnje utvrdila krivica optuženog neophodno je sve pravnorelevantne i odlučne činjenice koje ukazuju na krivicu optuženog utvrditi na pouzdan način, koji ne bi ostavljao mogućnosti za neki drugi zaključak u pogledu krivice optuženog.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 96 0 K 119171 21 KŽ od 21.12.2021. godine

Deskriptori: In dubio pro reo

33.2. Princip akuzatornosti

Uticao oštećenog na pokretanje i vođenje krivičnog postupka za krivična djela za koja je krivično gonjenje uslovljeno prijedlogom oštećenog, se ograničava isključivo na odluku da li će podnijeti prijedlog nadležnom javnom tužiocu za krivično gonjenje, a kada je takav prijedlog podnesen, odluka o pokretanju i vođenju krivičnog postupka, u skladu sa principom akuzatornosti i principom legaliteta krivičnog gonjenja, je u isključivoj nadležnosti javnog tužioca.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 80 0 K 123612 22 Kvlz od 5.7.2023. godine

*Deskriptori: Princip akuzatornosti/
Princip legaliteta krivičnog gonjenja*

33.3. Princip legaliteta krivičnog gonjenja

Kada javni tužilac u predmetima za krivična djela za koja je krivično gonjenje uslovljeno prijedlogom oštećenog, donese naredbu o sprovođenju istrage i po okončanju istrage podigne optužnicu kod nadležnog suda (zauzimajući tako pozitivan stav prema prijedlogu oštećenog za krivično gonjenje), irelevantan je naknadno revidirani stav oštećenog u odnosu na pokrenuti postupak, zasnovan na izjavi da ne traži krivično gonjenje optuženog, jer javni tužilac, kao državni organ, u skladu sa zakonom disponira krivičnim gonjenjem, dok se ovlaštenja oštećenog u krivičnom postupku svode na disponiranje imovinskopравnim zahtjevom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 80 0 K 123612 22 Kvlz od 5.7.2023. godine

*Deskriptori: Princip legaliteta krivičnog gonjenja
Princip akuzatornosti*

33.4. Slobodna ocjena dokaza

Stav suda prema kojem iskaz svjedoka mora biti potkrijepljen drugim dokazima da bi mu se poklonila vjera, predstavlja narušavanje načela slobodne ocjene dokaza, jer bi se dokazna vrijednost takvih iskaza unaprijed određivala okolnošću da li su oni potvrđeni drugim dokazom ili ne, što je suprotno članu 16. ZKP FBiH (Slobodna ocjena dokaza), koji propisuje da pravo suda da ocjenjuje postojanje ili nepostojanje činjenica, nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 04 0 K 012613 22 Kž od 3.8.2023. godine

Deskriptor: Slobodna ocjena dokaza

33.5. Pravo na odbranu

Izmjena optužnice na glavnom pretresu, u skladu s odredbama procesnog zakona, u tijesnoj je vezi s pitanjem prava na odbranu i prava na jednakost oružja, zbog čega je ključni aspekt istog da odbrani treba pružiti mogućnost da se izjasni o činjenicama i pravnim pitanjima procesnopravne i materijalnopravne prirode.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 010164 23 Kž od 16.3.2023. godine

*Deskriptori: Izmjena optužbe
Pravo na odbranu
Jednakost u postupanju*

34. Optužnica

34.1. Podizanje optužnice

Ukoliko osumnjičeni nije bio ispitan, onda se protiv njega nije ni mogla podići optužnica, odnosno u procesnopravnom smislu osumnjičeni nije mogao biti krivično gonjen podizanjem optužnice.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 96 0 K 126582 20 Kž od 24.2.2021. godine

Deskriptor: Podizanje optužnice

34.2. Odlučivanje o optužnici

Prilikom potvrđivanja optužnice, sudija za prethodno saslušanje proučava svaku tačku optužnice i dokaze koje mu je dostavio tužilac kako bi utvrdio postojanje osnovane sumnje, tj. viši stepen sumnje zasnovan na prikupljenim dokazima. U navedenoj fazi postupka bitno je utvrditi da li dostavljeni dokazi mogu poslužiti kao osnova utvrđivanja osnovane sumnje, a ne krivice osumnjičenog.

Rješenje Apelacionog sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 143820 22 Kž od 2.2.2022. godine

Deskriptor: Odlučivanje o optužnici

*

Rokovi za podnošenje prethodnih prigovora u situaciji kada se optuženi na ročištu za izdavanje kaznenog naloga izjasni da se ne smatra krivim, počinju teći od tog momenta tj. od momenta davanja izjave o poricanju krivice odnosno od dana donošenja konačne odluke o prihvatanju ili odbacivanju izjave o priznanju krivice.

Presuda Apelacionog sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 143213 22 Kž od 7.7.2022. godine

Deskriptor: Odlučivanje o optužnici/ Neprihvatanje zahtjeva za izdavanje kaznenog naloga

35. Odricanje i odustajanje od žalbe

Nakon izjave branioca, po dostavi predmeta na postupanje po žalbi, da u ime osuđenog/optuženog odustaje od blagovremeno izjavljene žalbe, donosi se odluka u formi rješenja kojom se predmetna žalba odbacuje kao nedopuštena.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 K 044972 23 Kž od 24.7.2023. godine

*Deskriptori: Odricanje i odustajanje od žalbe
Odbacivanje žalbe kao nedopuštene*

P

36. Povreda krivičnog zakona

Prigovor odbrane zasnovan na tvrdnji o neadekvatnom vrednovanju olakšavajućih okolnosti utvrđenih na strani optuženog, ne može se podvesti pod povredu Krivičnog zakona u vidu prekoračenja ovlaštenja koje sud ima po zakonu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 K 130850 23 Kvlz od 15.8.2023. godine

Deskriptori: Povreda krivičnog zakona-da li je odlukom o kazni ili uvjetnoj osudi odnosno odlukom o mjeri sigurnosti ili oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlaštenje koje sud ima po zakonu

*

Pod povredu Krivičnog zakona iz člana 312. tačka d) ZKP RS ne može se podvesti prigovor u vezi sa odlukom o imovinskopravnom zahtjevu oštećenog, jer se ova povreda manifestuje u prekoračenju zakonskih ovlaštenja suda prilikom donošenja odluke o krivičnim sankcijama i mjeri oduzimanja imovinske koristi.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 77 0 K 079117 23 Kvlz od 6.9.2023. godine

Deskriptori: Povreda krivičnog zakona – da li je odlukom o kazni ili uvjetnoj osudi odnosno odlukom o mjeri sigurnosti ili oduzimanju imovinske koristi prekoračeno ovlaštenje koje sud ima po zakonu

37. Priznanje optuženog na glavnom pretresu

Doprinos bržem i efikasnijem okončanju postupka priznanjem krivnje, treba cijeliti kao pozitivno i prihvatljivo tokom krivičnog postupka i dati mu adekvatan značaj, obzirom da učinilac takvim ponašanjem jasno ukazuje da je potreba za kažnjavanjem kod njega potencijalno smanjena samim tim što se činjenicom prihvatanja odgovornosti za učinjenim i sam nalazi na putu (re)socijalizacije i popravljanja.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 045527 23 Kž 2 od 28.7.2023. godine

*Deskriptori: Priznanje optuženog na glavnom pretresu/posljedice priznanja/
Žalba zbog odluke o krivičnoj sankciji/
Vrste i svrha krivičnih sankcija/
Ublažavanje i granice ublažavanja kazne*

38. Prepoznavanje svjedoka

Prepoznavanje lica kao radnja dokazivanja mora biti organizovano na način da su sve pokazane osobe ili predmeti slični ili približno slični, jer značajne razlike mogu uticati na svjedoka, a i na dokaznu snagu i na valjanost dokaza.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 126672 23 Kž od 13.2.2023. godine

Deskriptor:Prepoznavanje svjedoka

39. Pouke osumnjičenom o njegovim pravima

39.1. Obavještenje o prirodi i vrsti optužbe

Kada osumnjičeni/optuženi prilikom prvog ispitivanja nisu obavješteni o svim tačkama kasnijeg optuženja i osnovama sumnje protiv njih, kako to nalaže odredba člana 78. stav 2. ZKP BiH, radi će se o povredi prava na odbranu osumnjičenog/optuženog, odnosno povredi prava da osumnjičeni/optuženi bude obavješten o optužbi, pri čemu nije od uticaja činjenica da su osumnjičeni/optuženi kroz odgovore na pitanja sami iznosili činjenice i okolnosti za koje će kasnije biti optuženi.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 036587 23 Kž od 3.4.2023. godine

*Deskriptori:Pouke osumnjičenom o njegovim pravima
Obavještenje o prirodi i vrsti optužbe*

40. Pravo na branitelja

Povrijeđeno je pravo osumnjičenog na branitelja kada je osumnjičeni prilikom radnje prepoznavanja, nakon upozorenja od strane ovlaštenih službenih lica da ima pravo na branitelja, izjavio da želi angažovati branitelja prilikom vršenja radnje prepoznavanja, da bi radnji

prepoznavanja pristupila i prisustvovala advokatska pripravnica, što je suprotno odredbi člana 53. stav 2. ZKP FBiH, koja propisuje da se za branitelja može uzeti, između ostalih, advokat pod uvjetima koji su propisani Zakonom o advokaturi FBiH.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije BiH broj 04 0 K 011641 22 Kž od 14.9.2023. godine

Deskriptor: Pravo na branitelja

41. Pritvor

41.1. Opće odredbe o pritvoru

Nema smetnje da se tokom trajanja pritvora, u rokovima propisanim procesnim zakonom, smjenjuju posebni razlozi za isti, na način da se prilikom prijedloga za produženje doda još neki osnov, ili pak ponekad neki osnov isključi, te stoga neće doći do bilo kakve povrede samo činjenicom da je u prijedlogu za produženje pritvora dodat i drugi pritvorski osnov.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 041177 23 Kž 10 od 27.7.2023. godine

Deskriptor: Opće odredbe o pritvoru

41.2. Prijedlog za određivanje i produženje pritvora

Sud može zasnivati rješenje o produženju pritvora samo na dokazima koji su navedeni u prijedlogu za produženje pritvora, pa je zasnivanjem rješenja na dokazima koji nisu bili navedeni u prijedlogu za produženje pritvora povrijeđeno pravo osumnjičenog na odbranu i učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka d). ZKP FBiH, jer je osumnjičenom na taj način uskraćeno pravo na izjašnjenje o tim dokazima i njihovom značaju za pritvor.

Rešenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 04 0 K 015007 23 Kž od 30.10.2023. godine

Deskriptor: Prijedlog za određivanje i produženje pritvora/ Bitna povreda – povrijeđeno pravo na odbranu

41.3. Nadležnost za određivanje pritvora

Određivanje pritvora nakon izricanja prvostepene presude u isključivoj je nadležnosti sudećeg vijeća ili vijeća iz člana 24. stav 7. ZKP BiH, zbog čega se ne može opravdati postupanje sudije pojedinca samo iz razloga specifične okolnosti lišavanja slobode optuženog izvan radnog vremena Suda.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 024608 23 Krž 5 od 26.10.2023. godine

Deskriptor: Sastav suda

Nadležnost za određivanje pritvora/ Pritvor nakon izricanja presude

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka – sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja

41.4. Određivanje pritvora nakon izricanja presude

Prilikom određivanja ili produženja pritvora poslije izricanja presude na kaznu zatvora sud utvrđuje samo postojanje razloga za pritvor.

Rešenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 K 007811 23 Kž 3 od 21.9.2023. godine

Deskriptor: Određivanje pritvora nakon izricanja presuda

*

Kod određivanja, odnosno produženja pritvora nakon izricanja presude sud se ograničava samo na utvrđivanje da li postoji neki od razloga za pritvor iz člana 197. stav 1. tačka a), v) i g) ZKP RS, pa slijedom toga, s aspekta ocjene zakonitosti rješenja o produženju pritvora u ovoj fazi postupka, bez značaja su prigovori žalbe činjeničnog karaktera u segmentu krivične odgovornosti optuženog za krivično djelo za koje je nepravosnažnom presudom oglašen krivim.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 16 0 K 000316 23 Kž 6 od 19.6.2023. godine

Deskriptor: Određivanje pritvora nakon izricanja presuda

*

Kada izrekne presudu na kaznu zatvora, sud će po službenoj dužnosti odrediti, odnosno produžiti pritvor ako postoje razlozi iz člana 197. stav 1. tačka a), v) i g) ZKP RS, pri čemu određivanje odnosno produženje pritvora u ovoj fazi postupka nije uslovljeno prijedlogom tužioca niti posebnim izjašnjenjem optuženog i njegovog branioca.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 16 0 K 000316 23 Kž 6 od 19.6.2023. godine

Deskriptor: Određivanje pritvora nakon izricanja presuda

41.5. Pritvor nakon potvrđivanja optužnice i kontrola opravdanosti pritvora

Trajanje pritvora najduže do tri godine nakon potvrđivanja optužnice, a prije izricanja prvostepene presude se prema odredbama ZKP RS vezuje za najtežu kaznu propisanu u sistemu kazni po KZ RS (kazna dugotrajnog zatvora po odredbama KZ RS koji je važio u vrijeme izvršenja djela i kazna doživotnog zatvora prema sada važećem KZ RS), pa slijedom toga nije isključena mogućnost produženja pritvora najduže do tri godine optuženom za krivično djelo za koje se ne može izreći kazna doživotnog zatvora, ali može kazna dugotrajnog zatvora kao najstroža kazna u vrijeme izvršenja djela.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 026524 23 Kž 15 od 1.6.2023. godine

Deskriptori: Pritvor nakon potvrđivanja optužnice i kontrola opravdanosti pritvora

41.6. Razlozi za određivanje pritvora

41.6.1 Pritvor zbog postojanja naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti a za koja krivična djela se može izreći kazna zatvora od 3 godine ili teža kazna/iteracijska opasnost

Posmatrano u kontekstu pritvorskog razloga u vidu interacijske opasnosti, prethodne osuđujuće presude mogu predstavljati osnovu za

razumnu bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi, ukoliko budu pušteni na slobodu, učiniti novo krivično djelo.

Rešenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 K 007999 23 Kž od 05.10.2023. godine

Deskriptor: Pritvor zbog postojanja naročitih okolnosti koje opravdavaju bojazan da će osumnjičeni odnosno optuženi ponoviti krivično djelo ili da će dovršiti pokušano krivično djelo ili da će učiniti krivično djelo kojim prijeti a za koja krivična djela se može izreći kazna zatvora od 3 godine ili teža kazna

41.6.2. Pritvor zbog osnovane bojazni da će se uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokazi ili tragovi važni za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će osumnjičeni odnosno optuženi ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače

Maksimalno trajanje dužine pritvora od dva mjeseca ni u kom slučaju ne znači da je nužno da osumnjičeni borave u pritvoru koliko je maksimalno isti produžen, imajući u vidu istražne radnje koje su preostale da se obave, a odnose se na saslušanje svjedoka na koje bi se mogao izvršiti uticaj od strane osumnjičenih.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 133144 20 Kž 3 od 11.11.2020. godine

Deskriptori: Pritvor zbog osnovane bojazni da će se uništiti, sakriti, izmijeniti ili krivotvoriti dokazi ili tragovi važni za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će osumnjičeni odnosno optuženi ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače

Trajanje pritvora

41.7. Trajanje pritvora

Maksimalno trajanje dužine pritvora od dva mjeseca ni u kom slučaju ne znači da je nužno da osumnjičeni borave u pritvoru koliko je maksimalno isti produžen, imajući u vidu istražne radnje koje su preostale da se obave, a odnose se na saslušanje svjedoka na koje bi se mogao izvršiti uticaj od strane osumnjičenih.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 133144 20 Kž 3 od 11.11.2020. godine

Deskriptori: Pritvor zbog osnovane bojazni da će se uništiti, sakriti,

*izmijeniti ili krivotvoriti dokazi ili tragovi važni za krivični postupak ili ako naročite okolnosti ukazuju da će osumnjičeni odnosno optuženi ometati krivični postupak uticajem na svjedoke, saučesnike ili prikrivače
Trajanje pritvora*

42. Pregovaranje o krivici

Prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivice sud je u obavezi da provjeri i to da li je optuženom prezentovana kao moguća posljedica priznanja krivice i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom, jer posljedice priznanja krivice se ne ograničavaju samo na imovinskopravni zahtjev i troškove postupka (koje posljedice su posebno apostrofirane zakonskom odredbom) nego uključuje i sve druge zakonske posljedice priznanja krivice u koje nesumljivo spada i oduzimanje imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom (ukoliko nije dosuđen imovinskopravni zahtjev oštećenom ili ukoliko ta korist prelazi visinu dosuđenog imovinsko pravnog zahtjeva).

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 95 0 K 069350 23 Kvlz 2 od 15.8.2023. godine

Deskriptori: Pregovaranje o krivici

*

Mjera oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom ne može biti predmet pregovaranja o krivici između tužioca i odbrane, s obzirom na imperativne zakonske norme u kojima je sadržan princip da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom, kao i obaveza suda da odlukom kojom je utvrđeno izvršenje krivičnog djela, po službenoj dužnosti oduzme imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom pod uslovima propisanim Krivičnim zakonikom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 95 0 K 069350 23 Kvlz 2 od 15.8.2023. godine

Deskriptori: Osnova oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Pregovaranje o krivici

R

43. Rok za podnošenje žalbe

Dužina izrade pismenog otpravka prvostepene presude nije osnov za dodatno produženje roka za žalbu, preko zakonom postavljenog maksimalnog roka shodno članu 292. stav 2. ZKP BiH.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 039029 23 Kž 2 od 24.7.2023. godine

Deskriptori: Pravično suđenje

Opći/opšti rok za podnošenje žalbe

S

44. Spajanje postupka

Spajanje postupka ostavlja mogućnost sudu da po ispunjenju uslova provede jedinstven postupak, ali ne kao obavezu da na navedeni način i postupi.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 085311 18 Kž 2 od 14.6.2018. godine

Deskriptori: Spajanje postupka

45. Sastav suda

O zamjeni izrečene kazne zatvora radom u javnom interesu sud odlučuje na zahtjev osuđenog kada presuda kojom je ta kazna izrečena postane pravosnažna. Sud o zamjeni odlučuje rješenjem, van glavnog pretresa, u postupku izvršenja pravosnažne presude. S obzirom da se radi o odlučivanju van glavnog pretresa, za donošenje odluke funkcionalno je nadležno vijeće sastavljeno od troje sudija iz člana 24 stav 5 ZKP RS.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 028142 23 Kž od 11.7.2023. godine

Deskriptor: Sastav suda

*

Određivanje pritvora nakon izricanja prvostepene presude u isključivoj je nadležnosti sudećeg vijeća ili vijeća iz člana 24. stav 7. ZKP BiH, zbog čega se ne može opravdati postupanje sudije pojedinca samo iz razloga specifične okolnosti lišavanja slobode optuženog izvan radnog vremena Suda.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 1 K 024608 23 Krž 5 od 26.10.2023. godine

Deskriptor: Sastav suda

Nadležnost za određivanje pritvora/ Pritvor nakon izricanja presude

Bitna povreda odredaba krivičnog postupka – sud bio nepropisno sastavljen ili je u izricanju presude učestvovao sudija koji nije učestvovao na glavnom pretresu ili koji je pravomoćnom odlukom izuzet od suđenja

T

46. Troškovi krivičnog postupka

Troškovi krivičnog postupka ne mogu biti predmet pregovaranja između stranaka i nisu dio sporazuma o priznanju krivice, pa je sud isključivo ovlašćen da odlučuje o troškovima postupka, nezavisno od sadržine sporazuma o priznanju krivice, ako prihvati sporazum, optužnog oglasi krivim i izrekne mu krivičnu sankciju predviđenu sporazumom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 K 005600 21 Kž od 7.4.2023. godine

Deskriptor: Troškovi krivičnog postupka

Troškovi krivičnog postupka kad se optuženi oglasi krivim

U

47. Ublažavanje i granice ublažavanja kazne

Doprinos bržem i efikasnijem okončanju postupka priznanjem krivnje, treba cijiniti kao pozitivno i prihvatljivo tokom krivičnog postupka i

dati mu adekvatan značaj, obzirom da učinilac takvim ponašanjem jasno ukazuje da je potreba za kažnjavanjem kod njega potencijalno smanjenja samim tim što se činjenicom prihvatanja odgovornosti za učinjenim i sam nalazi na putu (re)socijalizacije i popravljanja.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 045527 23 Kž 2 od 28.7.2023. godine

Deskriptori: *Priznanje optuženog na glavnom pretresu/posljedice priznanja/
Žalba zbog odluke o krivičnoj sankciji/
Vrste i svrha krivičnih sankcija/
Ublažavanje i granice ublažavanja kazne*

V

48. Vještačenje

48.1. Angažovanje i ispitivanje vještaka

Kako se u slučaju vještačenja po odgovarajućem institutu, odnosno, zavodu za prometno-tehnička vještačenja u pravilu radi o multidisciplinarnom vještačenju u kojem sudjeluje više stručnjaka različitih profila, onda je irelevantno koji će od vještaka, koji je sudjelovao u izradi nalaza i mišljenja, pred sudom usmeno braniti dati nalaz i mišljenje.

Presuda Apelacionog sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 106803 19 Kž od 18.6.2020. godine

Deskriptor: Angažovanje i ispitivanje vještaka

*

Sud je povrijedio pravo na odbranu optuženog kada je odbio ranije prihvaćeni prijedlog odbrane za provođenje dokaza sudskomedicinskim vještačenjem iz razloga što odbrana po nalogu suda nije obezbjedila dolazak vještaka na glavni pretres, jer nakon potvrđivanja optužnice jedino je sud ovlašten da naredi vještačenje, (na prijedlog stranaka ili po sopstvenoj inicijativi) i dužan je da obezbijedi dolazak vještaka na glavni pretres, koristeći pri tome i mjere procesne prinude u slučaju neopravdanog izostanka ili neopravdanog odbijanja vještačenja.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 K 298742 23 Kvlz od 30.10.2023. godine

*Deskriptor: Angažovanje i ispitivanje vještaka
Naredba o vještačenju*

49. Vežanost presude za optužbu

Obzirom da radnje koje se odnose na član 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije (povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistava, osakaćenja, svireposti i mučenja), po svojoj sadržini obuhvataju i radnje nečovječnog postupanja iz člana 3. stav 1. tačka c) Ženevske konvencije, onda sud nije prekoračio optužbu kada je u činjeničnu osnovu optužnice umjesto blanketnog propisa člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine, naveo da je optuženi svojim radnjama prekršio odredbu člana 3. stav 1. tačka c) navedene konvencije, budući da se radilo o identičnom događaju iz prošlosti i radnjama koje su podudarne u pogledu opisa događaja na način kako ga je dala optužba.

Presuda Vrhovnog suda Federacije BiH broj 04 0 K 001742 23 Kžž 2od 14.3.2023. godine

Deskriptori: Vežanost presude za optužbu

Z

50. Zakonitost dokaza

Činjenica da je tužitelj kao dokaz da je optuženi osobno primio sporno rješenje kojim se stavlja pod zdravstveni nadzor, uložio fotokopiju dostavnice, koja nije ovjerena, odnosno, koja nije potvrđena kao neizmijenjena u odnosu na original, samo po sebi nije u suprotnosti sa člankom 274. stavci 2. i 3. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pa se samo zbog toga navedeni dokaz ne može smatrati nezakonitim, u smislu članka 10. stavak 2. Zakona o kaznenom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 K 141956 22 Kž od 28.7.2022. godine

Deskriptori: Zakonitost dokaza

*

Odredba člana 10. ZKP RS ne propisuje obavezu izdvajanja nezakonitih dokaza iz spisa (nego samo zabranu zasnivanja sudske odluke na tim dokazima), a posmatrano u kontekstu pravnog shvatanja Ustavnog suda BiH o njihovom obaveznom izdvajanju iz spisa predmeta, nije povrijeđena citirana zakonska odredba, kada su nezakoniti dokazi izdvojeni i zatvoreni u poseban omot koji je zadržan u spisu predmeta sa naznakom na omotu da se neće koristiti kao dokaz, jer je na ovaj način zadovoljen cilj koji se manifestuje u tome da sudeće vijeće nema uvida u sadržaj tih nezakonitih dokaza, te da se na njima ne zasniva sudska odluka.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 024732 23 Kž 19 od 14.9.2023. godine

Deskriptor: Zakonitost dokaza

51. Zahtjev za zaštitu zakonitosti

51.1. Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

Zahtjev za zaštitu zakonitosti, uz uslove propisane zakonom, se može podnijeti samo protiv pravosnažne presude, te je slijedom toga nedozvoljen zahtjev za zaštitu zakonitosti koji je podnio branilac osuđenog protiv pravosnažnog rješenja, pa ga je kao takvog valjalo odbaciti.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 79 0 K 002870 19 Kvlž od 5.7.2023. godine

Deskriptor: Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

*

Nedopušten je zahtjev za zaštitu zakonitosti ako povrede materijalnog i procesnog zakona na koje Zahtjev ukazuje nisu bile iznesene u žalbi na prvostepenu presudu, a ne radi se o povredama učinjenim u žalbenom postupku.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 95 0 K 063175 21 Kvlz od 28.2.2023. godine

Deskriptor: Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

*

Nedopušten je zahtjev za zaštitu zakonitosti, kao vanredni pravni lijek protiv pravosnažne presude, kojim se osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja na temelju kojeg su radnje osuđenog, pravno kvalifikovane kao krivično djelo.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske 73 0 K 034857 22 Kvlz od 28.2.2023. godine

Deskriptor: Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

*

Pitanje učešća u postupku sudije koji se eventualno morao izuzeti (pod uslovom da je stranka podnijela prijedlog u tom pravcu) predstavlja procesnu povredu izdvojenu u posebnu zakonsku odredbu člana 311. stav 1. tačka b) ZKP RS, koja se ne može podvesti pod povredu prava na odbranu, pa time ne može biti razmatrana u okviru zahtjeva za zaštitu zakonitosti kao vanrednog pravnog lijeka.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 K 130850 23 Kvlz od 15.8.2023. godine

Deskriptor: Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

*

Prigovor žalbe zasnovan na tvrdnji da radnje činjenično opisane u izreci pobijane presude objektivno ne predstavljaju pokušaj krivičnog djela teške krađe, u suštini sugeriše povredu Krivičnog zakonika (kao žalbeni osnov i osnov za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti), koja povreda se manifestuje u tome da djelo za koje se optuženi goni ne predstavlja krivično djelo.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 85 0 K 095880 22 Kvlz od 15.8.2023. godine

Deskriptor: Uslovi za podnošenje zahtjeva za zaštitu zakonitosti

POSEBNI POSTUPCI

52. Priznanje i izvršenje stranih sudskih odluka

52.1. Zahtjev - zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć

Zamolnica je neprovodiva ukoliko je pristanak države presuđenja za preuzimanje izvršenja kazne zatvora od strane zamoljene države, uslovljen zabranom njene zamjene novčanom kaznom ili probacijskom mjerom;

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 K 044605 23 Kž od 23.2.2023. godine

*Deskriptori: Zahtjev - zamolnica za međunarodnu pravnu pomoć
Uslovi za izvršenje strane sudske prakse u krivičnim stvarima*

52.2. Uslovi za izvršenje strane sudske presude u krivičnim stvarima

Prema odredbi člana 68. stav 5. ZMPP, kod priznavanja strane sudske odluke zabranjeno je izricanja teže kazne u državi izvršenja nego što je izrečena presudom države presuđenja, a što ne zadire u sferu normiranja krivičnih djela i predviđenih sankcija.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 K 043912 23 Kž 2 od 24.2.2023.godine

Deskriptor: Uslovi za izvršenje strane sudske presude u krivičnim stvarima

53. Privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

Obzirom da je smisao privremene mjere osiguranja iz člana 395. ZKP BiH otklanjanje mogućnosti izbjegavanja oduzimanja imovinske koristi, to je odluka o istom primarno u duhu zakona o krivičnom postupku, dok se sam njen način realizacije provodi shodno odredbama ZIP-a.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 2 K 044723 23 Kž od 10.7.2023. godine

Deskriptor: Privremene mjere osiguranja oduzimanja imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom

*

Prilikom donošenja rješenja za određivanje privremene mjere kojom se osigurava oduzimanje imovinske koristi za koju se sumnja da je pribavljena krivičnim djelom, a koja nije u dobroj vjeri prenijeta na drugu fizičku ili pravnu osobu (povezana osoba), sud je dužan cijeniti proporcionalnost vrijednosti imovine na kojoj se ta privremena mjera određuje i onog iznosa imovinske koristi za kojeg postoji sumnja da je prenijet na tu povezanu osobu, a ne ukupanog iznosa imovinske koristi koja je pribavljena krivičnim djelima povodom kojih se vodi krivični postupak.

*Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 09 0 K 021547 23 Kž
15 od 2.8.2023. godine*

Deskriptor: Uvjeti za određivanje privremenih mjera osiguranja

54. Prijedlog osuđenog za brisanje osude

Kada u slučaju zakonske rehabilitacije Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske, kao organ nadležni za vođenje kaznene evidencije, po službenoj dužnosti a ni na zahtjev osuđenog u zakonom određenom roku ne donese rješenje o brisanju osude, ispunjeni uslovi da osuđeni može od nadležnog prvostepenog suda tražiti se utvrdi da je brisanje osude nastupilo po zakonu.

*Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 K 032121 23 Kž
od 04.10.2023. godine*

Deskriptor: Prijedlog osuđenog za brisanje osude

PREKRŠAJNO MATERIJALNO PRAVO

55. Zakon o oružju i municiji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Vlasnik oružja mora podnijeti zahtjev za produženje važenja isprave o oružju 30 dana prije isteka roka važenja isprave o oružju, kako bi Policija imala dovoljno vremena da u tom roku odluči o zahtjevu i ako su ispunjeni uslovi, produži važenje isprave o oružju, nastavno od datuma isteka važenja te isprave. Na taj način se sprečava da vlasnik oružja bude u prekršaju, odnosno da bude bez važeće isprave o oružju za vrijeme dok Policija ne odluči o zahtjevu za produženje važenja oružnog lista.

Rješenje Apelacionog sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 134465 21 Pžp od 18.5.2021. godine

Deskriptor: Zakon o oružju i municiji BD BiH

56. Zakon o mirnom okupljanju Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Kada je u pitanju odredba člana 21. stav 2. Zakona o mirnom okupljanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, istom je propisano da učesnici mirnog okupljanja ne smiju nositi uniforme, oznake ili druga obilježja kojima se poziva ili podstiče na oružani sukob ili nasilje, kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, nacionalnu, rasnu, rodnu, vjersku ili drugu diskriminaciju, mržnju i netrpeljivost. Dakle, za postojanje bitnih obilježja bića ovog prekršaja nužno je ispunjenje dva kumulativna uslova i to da učesnici mirnog okupljanja nose uniforme, oznake ili druga obilježja (prvi uslov), te da se time poziva ili podstiče na oružani sukob ili nasilje, na kršenje ljudskih prava i sloboda i posebnih manjinskih prava i sloboda drugih lica, na nacionalnu, rasnu, rodnu, vjersku ili drugu diskriminaciju, mržnju i netrpeljivost (drugi uslov).

Rješenje Apelacionog sud Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 144509 22 Pžp od 22.3.2022. godine

Deskriptor: Zakon o mirnom okupljanju Bd BiH

57. Zakon o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine

Polazeći od sadržaja Naloga supervizora za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine od 04.08.2006. godine, Zakon o metrologiji Republike Srpske se ne primjenjuje na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, jer navedeni materijalnopravni propis Republike Srpske nije obuhvaćen nalogom Supervizora za Brčko distrikt Bosne i Hercegovine od 04.08.2006. godine, obzirom da isti ne spada u krug taksativno navedenih zakona entiteta (stav 7. Naloga) koji će biti preuzeti kao zakoni Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i koje će institucije Distrikta implementirati od dana izdavanja ovog naloga supervizora, već se u konkretnom slučaju ima primijeniti Zakon o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine, kao zakon koji je usvojio Parlament Bosne i Hercegovine.

Prema Zakonu o inspekcijama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i Zakonu o mjeriteljstvu Bosne i Hercegovine, na teritoriji Brčko distrikta Bosne i Hercegovine je jedino tržišna inspekcija, odnosno tržišni inspektor Vlade Distrikta ovlašten provesti nadzor ispravnosti mjerila (sprava za točenje goriva), te ukoliko utvrdi da pravno lice upotrebljava mjerilo koje rezultate mjerenja ne izražava u mjernim jedinicama propisanim posebnim zakonom, odnosno ako upotrebljava neispravno mjerilo ili ga upotrebljava na način kojim se ne osigurava potrebna tačnost mjerenja, podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka na obrascu za pokretanje prekršajnog postupka propisanom odredbom člana 42. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Rješenje Apelacionog sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 143840 22 Pžp od 19.4.2022. godine

Deskriptor: Zakon o mjeriteljstvu BiH

58. Zakon o javnom redu i miru Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

Međunarodni granični prelaz predstavlja javno mjesto u smislu Zakona o javnom redu i miru Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Rješenje Apelacionog sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 143896 23 Pžp od 3.3.2023. godine

Deskriptor: Zakon o javnom redu i miru Bd BiH

59. Zakon o PDV-u Bosne i Hercegovine

Za prekršajni postupak irelevantna je okolnost da glavni revizor Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije ukazao na propuste u obračunu PDV-a, kada su u konkretnom slučaju poreski inspektori, kao ovlaštena službena lica Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine, utvrdili da postupanje javnog preduzeća u kojem je okrivljeni vršio dužnost direktora, nije bilo u skladu sa odredbama Zakona o PDV-u BiH.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 127178 21 Pžp 2 od 21.1.2021. godine

Deskriptor: Zakon o PDV-u BiH

60. Zakon o računovodstvu i reviziji u Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine

Sa aspekta prekršajne odgovornosti okrivljenog irelevantni su navodi da je postojao usmeni nalog tadašnjeg direktora ovlaštenog organa vezan za produženje roka za predavanje finansijskih izvještaja i godišnjih izvještaja o poslovanju, budući da ovakva odluka nikada nije donesena u pismenoj formi, niti osnov za donošenje iste, u smislu derogiranja zakonom propisane obaveze iz odredbe člana 45. stav 3. Zakona o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, postoji u relevantnim zakonskim propisima

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 150132 23 Pžp od 14.2.2023. godine

Deskriptor: Zakon o računovodstvu i reviziji u Bd BiH

*

S obzirom da Zakonom o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine nije propisan poseban rok zastarjelosti, onda se u tom slučaju imaju primijeniti opšti rokovi zastarjelosti propisani članom 30. i članom 32. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Prema članu 30. stav 1. tačka a) i članu 32. stav 3. navedenog Zakona, za prekršaje za koje je propisana novčana kazna do 3.000,00 KM, relativni rok zastarjelosti pokretanja i vođenja prekršajnog postupka iznosi jednu godinu, a apsolutni rok zastarjelosti dvije godine od

dana kada je izvršen prekršaj. Okolnost da je u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine Poreska uprava Direkcije za finansije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ovlaštena obavljati nadzor, te (između ostalog) u slučaju da utvrdi određenu nepravilnost podnijeti prijavu za pokretanje prekršajnog postupka, ne znači da se u konkretnom slučaju ima primijeniti poseban rok zastarjelosti koji je propisan Zakonom o Poreskoj upravi Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 143387 22 Pžp od 28.12.2022. godine

*Deskriptor: Zakon o računovodstvu i reviziji u Bd BiH
Zastarjelost*

PREKRŠAJNO PROCESNO PRAVO

N

61. Načelo paralelne (kumulativne) odgovornosti

U situaciji kada se istom radnjom ostvare obilježja i disciplinskog i prekršajnog djela, nema mjesta primjeni načela „ne bis in idem“, već načela „paralelne (kumulativne) odgovornosti“, odnosno, za isto djelo (posljedicu) mogu biti vođeni i disciplinski i prekršajni postupak, te ni jedan od ovih vidova odgovornosti ne isključuje drugi, niti imaju uticaja jedan na drugog.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 143896 23 Pžp od 3.3.2023. godine

Deskriptor: Načelo paralelne (kumulativne) odgovornosti

U

62. Usmeni pretres

Ovlaštenje predstavnika ovlaštenog organa da na usmenom pretresu precizira činjenični opis prekršaja koji je stavio na teret okrivljenom, sadržano je u članu 275. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, koji se u skladu sa članom 9. stav 2. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine shodno primjenjuje u prekršajnom postupku i kojim je propisano da tužilac (ovdje ovlašteni organ) na glavnom pretresu može izmijeniti optužnicu (ovdje činjenični opis prekršaja iz prekršajnog naloga), ako ocijeni da izvedeni dokazi ukazuju da se izmijenilo činjenično stanje izneseno u optužnici (prekršajnom nalogu). Istom zakonskom odredbom je propisano da se tada glavni pretres (ovdje usmeni pretres) može odgoditi radi pripremanja odbrane.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 120935 20 Pžp 2 od 10.7.2020. godine

*Deskriptor: Usmeni pretres
Primjena odredaba ZKP-a*

Ž

63. Žalba na rješenje o prekršaju

Shodno odredbi člana 68. Zakona o prekršajima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine „pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje“ nije propisano kao žalbeni osnov zbog kojeg se može izjaviti žalba protiv prvostepenog rješenja o prekršaju, zbog čega ni ovaj sud ne može tokom žalbenog postupka u tom dijelu ispitivati pravilnost prvostepenog rješenja.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 150132 23 Pžp od 14.2.2023. godine

Deskriptor: Žalba na rješenje o prekršaju

*

Kada iz spisa predmeta prvostepenog suda proizilazi da je u periodu nakon što je branilac okrivljenog podnio žalbu protiv prvostepenog rješenja, a prije nego što je predmet dostavljen drugostepenom sudu na odlučivanje o žalbi, okrivljeni dostavio dokaz o uplati novčane kazne i paušala koji su određeni prvostepenim rješenjem, okrivljeni je, postupajući na taj način, prihvatio odgovornost za predmetni prekršaj, tako da je postalo bespredmetno da drugostepeni sud odlučuje o osnovanosti žalbe kojom branilac okrivljenog pobija prvostepeno rješenje.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Pr 130255 20 Pžp od 22..12.2020. godine

Deskriptor: Žalba na rješenje o prekršaju

GRADANSKO PROCESNO PRAVO

I.

PARNIČNI POSTUPAK

D

1. Dostava tužbe na odgovor

Tužba je uredno dostavljena na odgovor tuženoj kada joj je uz tužbu, u kojoj je kao tuženi bio označen njen pravni prednik, dostavljen i pismeni podnesak kojim je tužitelj, uređujući tužbu, označava kao novog tuženog zbog prestanka postojanja prvobitno označenog tuženog.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Rs 635617 23 Rev od 24.11.2023. godine.

*Deskriptor: Dostava tužbe na odgovor
Presuda zbog propuštanja*

2. Dopunska presuda

Pogrešna kvalifikacija pravnog sredstva nema uticaja na njegov tretman, pa kad se presuda pobija žalbom zbog toga što sud nije odlučio o svim zahtjevima (ili dijelu zahtjeva) koji su predmet parnice, pa i onda kada se tužitelj žali jer smatra da je dio njegovog zahtjeva odbijen sadržajem obrazloženja, bez obzira što takva odluka nije sadržana u izreci presude, žalba će se tretirati kao prijedlog da se donese dopunska presuda.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 80 0 P 105773 23 Rev 2 od 03.10.2023. godine.

Deskriptor: Dopunska presuda

3. Dozvoljenost/dopuštenost revizije

I u postupcima zaštite od diskriminacije po Zakona o zabrani diskriminacije, primjenjuje se odredba kojom se pravo na izjavljivanje revizije ograničava na advokata koji zastupa stranku ili stranke lično ako imaju položen pravosudni ispit.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Rs 190225 23 Rev od 12.9.2023.godine.

Deskriptor: Dozvoljenost/dopuštenost revizije/Punomoćnici

*

Ne može se dopuštenost vanredne revizije osnovano zasnovati na procesnom pitanju koje problematizira povredu odredaba parničnog postupka, počinjenu od strane prvostepenog suda, na koju drugostepeni sud ne pazi po službenoj dužnosti i na koju revident nije ukazao u svojoj žalbi protiv prvostepene presude.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 203307 23 Rev od 27.9.2023. godine.

Deskriptor: Dozvoljenost/dopuštenost revizije/ Odbacivanje revizije

*

Kada reviziju izjavi punomoćnik koji nije revidenta zastupao u postupku pred nižestepenim sudovima i koji nije advokat, a uz reviziju ne bude priložena punomoć za izjavljivanje revizije, niti uvjerenje o položenom pravosudnom ispitu, radi se o otklonjivom nedostatku, te će sud pozvati revidenta da u odgovarajućem roku ove nedostatke otkloni. Ukoliko revident ne postupi po nalogu suda, sud će reviziju odbaciti kao nedozvoljenu.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 95 0 P 073478 23 Rev od 13.10.2023. godine.

Deskriptor:Dozvoljenost/dopuštenost revizije

*

Kada više tužitelja zahtjeve za naknadu nematerijalne štete zasnivaju na bitno istorodnom činjeničnom i pravnom osnovu, što tužitelje kvalificira kao formalne – obične (aktivne) suparničare, onda se dopuštenost revizije u smislu odredbe članka 359. stavak (2) Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, cijeni prema vrijednosti tužbenog zahtjeva za svakog tužitelja posebno, a ne prema zbiru njihovih potraživanja, jer je svaki suparničar samostalna stranka u istoj parnici.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 133937 22 Rev od 12.4.2022.godine.

*Deskriptor: Dozvoljenost dopuštenost revizije
Formalni suparničari*

*

Tužitelji mogu izjaviti reviziju zbog prekoračenje tužbenog zahtjeva samo ako je do te povrede došlo u postupku pred drugostepenim sudom, a isticanje postojanja ove pred prvostepenim sudom, samo ako drugostepeni sud takvu povredu isticanu u žalbi neosnovano nije otklonio.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 55 0 P 001880 22 Rev od 18.7.2023. godine

Deskriptor: Postupak po reviziji

*

Kada se radi o nenovčanom zahtjevu, a tužitelj je u tužbi kao vrijednost predmeta spora iskazao iznos od 5.000,00 KM, revizija nije dozvoljena.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske 84 0 P 055091 23 Rev od 21.7.2023. godine

Deskriptor:Dozvoljenost/dopuštenost revizije

4. Delegacija

Zakonom o parničnom postupku nije propisana mogućnost preispitivanja odluke kantonalnog suda kojom je odlučeno o prijedlogu za svrsishodnu delegaciju drugog stvarno nadležanog općinskog suda s njegovog područja.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 42 0 P 063237 23 R od 11.7.2023. godine

Deskriptor: Delegacija

5. Dokazi

Kada se prilikom obračuna nužnih troškova života tužiteljice radi o jednostavnim matematičkim operacijama (sabiranje i oduzimanje), nije potrebno provoditi vještačenje po vještaku ekonomske struke, obzirom da nije potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže, a što je preduvjet za određivanje vještačenja.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 126341 22 Gž od 30.1.2023. godine

*Deskriptori: Opće odredbe o dokazima
Vještaci*

*

Podaci o visini potrošačke korpe, korišteni za potrebe obračuna nužnih troškova života tužiteljice, predstavljaju općepoznate statističke podatke.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 126341 22 Gž od 30.1.2023. godine

*Deskriptori: Opće odredbe o dokazima
Vještaci*

F

6. Formalni suparničari

Kod formalnog aktivnog suparničarstva, svaki od tužitelja kao suparničar je samostalna stranka u parnici. Vrijednost predmeta spora u tom slučaju se određuje prema vrijednosti svakog pojedinog zahtjeva, a ne njihovog zbira.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 321889 23 Rev OD 13.10.2023. godine.

Deskriptor: Formalni suparničari

*

Kada više tužitelja zahtjeve za naknadu nematerijalne štete zasnivaju na bitno istorodnom činjeničnom i pravnom osnovu, što tužitelje kvalificira kao formalne – obične (aktivne) suparničare, onda se dopuštenost revizije u smislu odredbe članka 359. stavak (2) Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, cijeni prema vrijednosti tužbenog zahtjeva za svakog tužitelja posebno, a ne prema zbiru njihovih potraživanja, jer je svaki suparničar samostalna stranka u istoj parnici.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 133937 22 Rev od 12.4.2022.godine.

*Deskriptor: Dozvoljenost dopuštenost revizije
Formalni suparničari*

I

7. Isključenje sudije

Okolnost da je isto vijeće drugostepenog suda donijelo odluku u ranijem postupku vođenom između tuženih radi utvrđenja bračne stečevine, koja u predmetnoj parnici predstavlja osnov za protivtužbeni zahtjev drugotužene protiv trećeg lica radi utvrđenja prava suvlasništva na nekretnini koja je u ranijoj parnici utvrđena kao predmet bračne stečevine, ne predstavlja razlog za isključenje sudije kojeg imaju u vidu odredbe člana 357. stav 1. tačka 5. ZPP, jer se ne radi o odluci donesenoj u istom predmetu niti odluci koja se pobija.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 20 0 P 066566 23 Rev od 31.8.2023. godine

Deskriptor: Isključenje sudije

M

8. Mjesna nadležnost

Tužitelj sa tužbom za naknadu štete, izboru mjesnu nadležnost suda određuje isključivo u vrijeme podnošenja tužbe, zbog čega izjava tužitelja data na pripremnom ročištu ne može biti osnova za promjenu mjesne nadležnosti suda.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 41 0 Rs 099582 23 R od 14.11.2023. godine.

Deskriptor: Mjesna nadležnost

N

9. Nužni suparničari

U parnici radi utvrđenja ništavosti ugovora tužbom moraju na strani tuženih biti obuhvaćena oba ugovarača kao nužni jedinstveni suparničari.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 85 0 P 091355 22 Rev od 13.10.2023. godine.

Deskriptor: Nužni suparničari

P

10. Punomoćnici

I u postupcima zaštite od diskriminacije po Zakona o zabrani diskriminacije, primjenjuje se odredba kojom se pravo na izjavljivanje revizije ograničava na advokata koji zastupa stranku ili stranke lično ako imaju položen pravosudni ispit.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Rs 190225 23 Rev od 12.9.2023.godine.

Deskriptor: Dozvoljenost/dopuštenost revizije/ Punomoćnici

11. Privremeni zastupnici

Kada je u ovršnom postupku ovršeniku postavljen privremeni zastupnik iz reda odvjetnika, njegove troškove koje je imao u tom postupku dužan je da nadoknadi tražitelj ovrhe (a koje troškove tražitelj ovrhe može naknadno ostvariti kao dio (ukupnih) parničnih (ovršnih) troškova prema uspjehu u postupku).

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 138638 22 Gž 2 od 19.12.2023.godine

Deskriptor: Privremeni zastupnici/Troškovi postupka

12. Presuđena stvar

Nisu ispunjene zakonske pretpostavke za odbacivanje tužbe zbog pravosnažno presuđene stvari ako činjenični osnov na kome je zasnovan tužbeni zahtjev u novoj tužbi nije identičan sa činjeničnim osnovom navedenim u ranijoj tužbi.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 79 0 P 003958 22 Rev od 19.7.2023. godine

Deskriptor: Presuđena stvar

*

Negativnu prepreku za vođenje parnice predstavlja i okolnost da su dva zahtjeva sadržajno kontradiktorna i uzajamno nespojiva, dakle ne nužno i identična, jer osnovanost jednog tužbenog zahtjeva, o kome je već odlučeno, isključuje mogućnost da bude osnovan drugi (protivtužbeni) zahtjev istaknut u kasnijem parničnom postupku.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Rs 204197 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptor: Presuđena stvar

13. Priznanje strane sudske odluke

Svako lice koje je bilo stranka u postupku vođenom pred sudom druge države je ovlašteno da u vanparničnom postupku pred domaćim sudom traži priznanje odluke koju je donio strani sud, bez obzira da li će se ta strana sudska odluka izvršavati u F Bosne i Hercegovine odnosno u Bosni i Hercegovini ili u stranoj državi tj. državi čiji ju je sud donio. Postupak priznanja strane sudske odluke može pokrenuti kako stranka čiji je zahtjev tom odlukom usvojen, tako i stranka čiji je zahtjev stranom odlukom odbijen u odnosu na protivnu stranku.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 V 041486 23 Gž od 15.9.2023. godine.

Deskriptor: Priznanje strane sudske odluke

14. Povrede odredaba parničnog postupka

Od drugostepenog suda se ne zahtijeva da odgovori na sve žalbene navode ako je on, za razliku od prvostepenog suda, jednostavno primijenio određenu zakonsku odredbu ili pravni stav zbog čije primjene žalba nema izgleda na uspjeh, tako da žalbeni navodi, zbog primijenjenog pravnog stava, nisu od suštinske prirode i ne bi izmijenili ishod spora ni da je drugostepeni sud razmotrio sve žalbene navode.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Rs 204197 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptor: Relativno bitne povrede

15. Prigovor litis pendentia

Izvršni postupak, kojeg je tužitelj pokrenuo protiv tuženih na osnovu ugovora o hipoteci radi naplate potraživanja iz ugovora o kreditu, nema značaj procesne smetnje (dvostruke litispendencije) za pokretanje parničnog postupka po tužbi tužitelja protiv tuženih radi naplate mjenične svote po mjenicama kojima je isti kredit bio obezbijeđen

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 040027 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptor: Prigovor litis pendentia

16. Ponavljanje postupka

Presuda kojom se završava spor male vrijednosti ne može se žalbom pobijati zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa se posljedično tome ne može dopustiti ni ponavljanje postupka radi novih činjenica i novih dokaza kojima se ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje utvrđeno u redovnom postupku.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Mal 048161 17 Gvl od 14.11.2017. godine

*Deskriptori: Postupak u sporovima male vrijednosti
Rješenje kojim se odbija prijedlog za ponavljanje postupka*

17. Primjena materijalnog prava

Zavođenje predmeta u sudski upisnik „P – parnica“ umjesto u upisnik „Rs – radni spor“, nije od utjecaja na pravilnost postupanja prvostepenog suda kod toga da se u oba postupka primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, dok materijalno pravo sud primjenjuje shodno činjeničnim utvrđenjima tokom prvostepenog postupka, i nije vezan prijedlozima stranaka u pogledu pravnog osnova odnosno pravilne primjene materijalnog prava.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 138623 23 Gž od 1.3.2023. godine

Deskriptor: Primjena materijalnog prava

R

18. Raspolaganje tužbenim zahtjevom

Tužbeni zahtjev, kao zahtjev tužitelja za odlučivanje o pravnoj posljedici koja proizlazi iz određenog životnog događaja, mora biti zasnovan na činjenicama koje su bile predmet dokazivanja tokom parničnog postupka. Tužitelj koji je u postupku dokazivao postojanje svog prava na otkup stana na kojem postoji stanarsko pravo, ne može s uspjehom tužbenim zahtjevom tražiti utvrđenje da je stekao pravo vlasništva na tom stanu.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P

691720 22 Rev od 12.7.2023. godine

Deskriptor: *Raspolaganje tužbenim zahtjevom*

19. Računjanje rokova

Kada je rok za isplatu plaće i dodataka na plaću određen do 10. u mjesecu za prethodni mjesec, onda taj rok obuhvata i 10. po redu dan u mjesecu kao posljednji dan dobrovoljnog ispunjenja predmetne zakonske obveze kada se poslodavac ne nalazi u docnji, zbog čega se zakonske zatezne kamate, u slučaju neisplate plaće i dodataka na plaću, imaju računati počev od 11. u mjesecu pa do konačne isplate.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 135358 22 Rev od 24.11.2022. godine

Deskriptor: Računanje rokova

Zakonske zatezne kamate

20. Raspravno načelo

Kada je tuženi tokom cijelog prvostepenog postupka u potpunosti osporavao postavljeni tužbeni zahtjev tužioca, a priznanje činjenica predstavlja nepovoljnu procesnu radnju za tuženog, tada se sve okolnosti iz kojih se izvodi zaključak o posrednom priznanju (ponašanju iz kojeg slijedi zaključak sa sigurnošću) imaju restriktivno tumačiti. To dalje znači, da samo zato što neka činjenica nije direktno osporena za posljedicu nema da je ista priznata, prije svega imajući u vidu obavezu stranaka da iznesu sve činjenice na kojima zasnivaju svoje zahtjeve i da izvode dokaze kojima se utvrđuju te činjenice, dakle, obavezu stranaka da dokažu činjenice na kojima zasnivaju svoj zahtjev.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 128739 21 Rsžod 21.10.2021. godine

Deskriptor: Raspravno načelo

S

21. Stvarna nadležnost

Ne postoji nadležnost parničnog suda za postupanje po zahtjevima za ostvarivanje prava utvrđenih Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica koji kao *lex specialis* ovu materiju u cijelosti stavlja u nadležnost organa uprave.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 487920 23 Rev od 30.10.2023. godine

Deskriptor: Stvarna nadležnost

*

Za odlučivanje o tužbenom zahtjevu koji se odnosi na registraciju žiga, stvarno je nadležan privredni sud u situaciji kada je član društva prijavu za priznavanje žiga društva podnio Institutu za intelektualno vlasništvo Bosne i Hercegovine, za vrijeme dok je još član društva

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 85 0 P 119594 23 Rev od 28. 11. 2023. godine

Deskriptor: Stvarna nadležnost

*

Žalbena nadležnost kantonalnih sudova u parničnim predmetima na odluke općinskih sudova, propisana je Zakonom o sudovima Federacije BiH, a ZPP ne ograničava pravo stranke na izjavljivanje žalbe kantonalnom sudu na rješenje o odbačaju revizije doneseno od strane prvostepenog suda.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 126 0 I 168496 23 Rev od 28.8.2023. godine

*Deskriptori: Stvarna nadležnost
Žalba protiv rješenja*

22. Sadržaj tužbe

Pogrešna pravna kvalifikacija navedena u tužbi ne sprečava sud da usvoji tužbeni zahtjev kada ocijeni da je, s obzirom na utvrđene činjenice, tužitelju moguće pružiti pravnu zaštitu u okviru postavljenog tužbenog zahtjeva

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 201019 23 Rev od 16.6.2023. godine

Deskriptor: Sadržaj tužbe

23. Suparničari

Pristanak novih tuženih na proširenje tužbe nije potreban kad se radi o jedinstvenom nužnom suparničarstvu jer se na taj način otklanja neurednost prvobitne tužbe o kojoj prvostepeni sud nije mogao postupati. Pristanak novih tuženih za proširenje tužbe je potreban samo kod formalnih suparničara, dok su sve tužene nužni jedinstveni suparničari kao saosnivači i suvlasnici likvidiranog pravnog lica.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 059252 23 Rev od 29.8.2023. godine

Deskriptor: Suparničari

24. Sporovi male vrijednosti

Presuda kojom se završava spor male vrijednosti ne može se žalbom pobijati zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pa se posljedično tome ne može dopustiti ni ponavljanje postupka radi novih činjenica i novih dokaza kojima se ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje utvrđeno u redovnom postupku.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Mal 048161 17 Gvl od 14.11.2017. godine

Deskriptori: Postupak u sporovima male vrijednosti

Rješenje kojim se odbija prijedlog za ponavljanje postupka

T

25. Teret dokazivanja

Kada sud odlučuje o visini naknade štete prema svojoj ocjeni u smislu člana 127. ZPP, tada se isključuje primjena pravila o teretu dokazivanja (čl. 126. ZPP) kojem bi inače bilo mjesta da nema ovlaštenja iz čl. 127. Odredba člana 127. odnosi se na utvrđivanje činjeničnog stanja, a ne na primjenu materijalnog prava i po ovom pravilu, utvrđuje se visina potraživane štete kao činjenica, uz ispunjenje uslova da je sud prethodno utvrdio osnovanost tužbenog zahtjeva, ali, čija visina se može utvrditi samo sa nesrazmjernim teškoćama ili se ne može uopšte utvrditi.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 193829 22 Rev 03.10.2023. godine.

Deskriptor: Teret dokazivanja

Odlučivanje o visini tužbenog zahtjeva prema slobodnoj ocjeni

*

Ugovor o ustupanju potraživanja (cesija) je ugovor kojim povjerilac (cedent) svoje potraživanje, koje ima prema dužniku (cezusu), prenosi na treću osobu (cesionara), pa u postupku potraživanja po osnovu ugovora o cesiji, na cesionaru je teret dokazivanja postojanja potraživanja ustupioca (cedenta) prema dužniku (cezusu).

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Ps 317835 23 Rev od 10.10. 2023. godine

Deskriptor: Teret dokazivanja

*

Iako je tužitelj dao novac za kupovinu stana, nema osnova za potraživanje vraćanja istog kao zajam, ako nije dokazano da je tužena preuzela obavezu vraćanja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 20 0 P 060730 22 Rev od 15.6.2023. godine

Deskriptor: Teret dokazivanja

*

Uz propisanu zakonsku pretpostavku da je tuženom bilo poznato da ugovorom o darovanju sa svojim sinovima nanosi štetu tužitelju kao povjeriocu, proizilazi da je teret dokazivanja, da se iz preostale imovine dužnika može naplatiti potraživanje povjerioca tj. da je prvotuženi solventan, zbog čega ne treba pobijati pravnu radnju darivanja nekretnina, je na tuženom, a ne na tužitelju.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 28 0 P 060228 22 Rev od 15.6.2023. godine

Deskriptor: Teret dokazivanja

26. Tužba za utvrđenje

Nije dozvoljena tužba za utvrđenje činjenice da je tužitelj povodom ispunjenja ugovora isplatio tuženom određeni novčani iznos i da će presuda zamjeniti potvrdu o toj isplati.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 319735 22 Rev od 12.10.2023.godine.

Deskriptor: Tužba za utvrđenje

27. Troškovi postupka

Kada je u ovršnom postupku ovršeniku postavljen privremeni zastupnik iz reda odvjetnika, njegove troškove koje je imao u tom postupku dužan je da nadoknadi tražitelj ovrhe (a koje troškove tražitelj ovrhe može naknadno ostvariti kao dio (ukupnih) parničnih (ovršnih) troškova prema uspjehu u postupku).

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 138638 22 Gž 2 od 19.12.2023.godine

*Deskriptor: Privremeni zastupnici
Troškovi postupka*

U

28. Uređenje podneska

Ako tužba nije uredna odnosno ne sadrži sve što je potrebno da bi se po njoj moglo postupati, treba je vratiti na uređenje, a sud koji tako ne postupi već odbije tužbeni zahtjev, čini povredu odredaba parničnog postupka zbog koje se presuda mora ukinuti.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 77 0 P 105357 22 Rev od 13.10.2023. godine.

Deskriptor: Uređenje podneska

V

29. Vještačenje

Kada se prilikom obračuna nužnih troškova života tužiteljice radi o jednostavnim matematičkim operacijama (sabiranje i oduzimanje), nije potrebno provoditi vještačenje po vještaku ekonomske struke, obzirom da nije potrebno stručno znanje kojim sud ne raspolaže, a što je preduvjet za određivanje vještačenja.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 126341 22 Gž od 30.1.2023. godine

*Deskriptori: Opće odredbe o dokazima
Vještaci*

Z

30. Zakonske zatezne kamate

Kada je rok za isplatu plaće i dodataka na plaću određen do 10. u mjesecu za prethodni mjesec, onda taj rok obuhvata i 10. po redu dan u mjesecu kao posljednji dan dobrovoljnog ispunjenja predmetne zakonske obveze kada se poslodavac ne nalazi u docnji, zbog čega se zakonske zatezne kamate, u slučaju neisplate plaće i dodataka na plaću, imaju računati počev od 11. u mjesecu pa do konačne isplate.

*Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96
0 Rs 135358 22 Rev od 24.11.2022. godine*

*Deskriptor: Računanje rokova
Zakonske zatezne kamate*

II.

VANPARNIČNI POSTUPAK

O

31. Određivanje naknade za eksproprisane nepokretnosti

U postupku određivanja naknade za eksproprisano zemljište (bez obzira da li se radi o potpunoj ili o nepotpunoj eksproprijaciji) ne može se raspravljati o pravilnosti pravosnažnog rješenja o eksproprijaciji, kako u pogledu karaktera zemljišta, tako i u pogledu njegove površine.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 85 0 V 067841 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptor: Određivanje naknade za eksproprisane nepokretnosti

*

Kada je naknada za eksproprisane nepokretnosti ranijim vlasnicima djelimično isplaćena prije presuđenja, razlika do punog iznosa naknade obračunava se tako što se prethodno utvrdi koji je procenat već isplaćen od ukupne visine pravične naknade utvrđene po cijenama u vrijeme isplate, a zatim se preostali procenat neisplaćene pravične naknade određuje prema ukupnoj vrijednosti eksproprisanih nepokretnosti po cijenama u vrijeme presuđenja.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 V 124721 23 Rev 2 od 21.7.2023. godine

Deskriptor: Određivanje naknade za eksproprisane nepokretnosti

P

32. Pokretanje vanparničnog postupka

Obaveze isplate dugovanja iz ugovora o kreditu, utvrđene pravosnažnom presudom, ne mogu biti osnov za podnošenje prijedloga sudu za

pokretanje postupka kod nadležnog organa uprave za odbijanje zahtjeva za izdavanje putne isprave

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 133963 22 Gž od 1.4.2022. godine

Deskriptor: Pokretanje vanparničnog postupka

U

33. Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima

Za smjenu upravnika u sudskom (izvanparničnom) postupku nije potrebno prethodno održavanje sastanka stanara (suvlasnika), nego utvrđenje da je upravnik grubo zanemario svoje dužnosti.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 128627 22 Gž od 23.11.2022. godine

*Deskriptori: Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima
Upravnik*

*

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine daje za pravo prvostupanjskom sudu da predlagatelja postavi za novog upravnika sa istodobnim nalogom protivniku predlagatelja (dosadašnjem upravniku) da izvrši primopredaju dužnosti i predaju dokumentacije kojom raspolaže predlagatelju kao novom upravniku, a sve kao redovita i nužna posljedica svake smjene imenovane odnosno postavljene osobe, pa tako i upravnika zgrade, a kako bi novi upravnik mogao nesmetano izvršavati svoja prava i obveze.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 128627 22 Gž od 23.11.2022. godine

*Deskriptori: Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima
Upravnik*

*

Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije pojmovno niti sadržinski određeno koje se radnje upravnika mogu kvalificirati kao „grubo zanemarivanje svojih dužnosti“, zbog čega se radi o faktičkom pitanju koje se u svakom slučaju ispituje ponaosob i to u kontekstu konkretnih postupaka koje je upravnik u relevantnom periodu poduzimao ili nije poduzimao, a bio je dužan odnosno trebao poduzeti prema redovitom tijeku stvari.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 128627 22 Gž od 23.11.2022. godine

*Deskriptori: Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima
Upravnik*

III.

IZVRŠNI POSTUPAK

I

34. Izvršna isprava

Tražilac izvršenja nije ovlašten tražiti izvršenje na osnovu pravosnažne presude kao izvršne isprave, protiv izvršenika, ako označeni izvršenik nije bio stranka u parničnom postupku u kojem je donesena ta presuda.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 85 0 P 098051 22 Rev od 21.9.2023. godine

Deskriptor: Izvršna isprava

*

Otpравak izvornika u svrhu ovrhe bilježnički obrađenog ugovora o zasnivanju hipoteke, čijim je izdavanjem bilježnik potvrdio da su ispunjeni uvjeti za izvršnost izvornika (da je dužnik pristao na neposredno izvršenje i da je osigurano potraživanje dospjelo) predstavlja ovršnu ispravu.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 134069 22 Gž od 21.11.2022. godine.

Deskriptor: Izvršna isprava

35. Izvršenje na nekretnini/nepokretnosti

Savjestan i zakonit kupac uživa zaštitu prava stečenih kupovinom nepokretnosti u izvršnom postupku, ali samo u površini koja je bila predmet prodaje.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 67 0 Ps 001445 22 Rev od 05.10.2023.godine

Deskriptor: Izvršenje na nekretnini

*

Kada tražitelj ovrhe predlaže provođenje ovršnog postupka (samo) na idealnom suvlasničkom dijelu nekretnine na kojoj je uspostavljeno suvlasništvo, onda ne postoji obveza prvostupanjskog suda da pribavi suglasnost suvlasnika za prodaju idealnog dijela ovršenika.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 140059 23 Gž od 17.7.2023. godine

Deskriptor: Izvršenje na nepokretnosti

*

Upis zabilježbe pokrenutog ovršnog postupka u zemljišne knjige nije smetnja za pokretanje novog ovršnog postupka (određivanje ovrhe) na istoj nekretnini, nego samo sprječava njegovo daljnje sprovođenje (nakon donošenja rješenja o ovrsi) tj. poduzimanje ovršnih radnji usmjerenih na utvrđivanje vrijednosti nepokretnosti, prodaju nekretnine i namirenje potraživanja iz iznosa dobijenog prodajom, a sve prema principu singularne egzekucije koji podrazumijeva jedinstvo provođenja ovršnih postupaka radi naplate potraživanja na istom predmetu, u ovom slučaju nekretnini ovršenika.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 135930 22 Gž od 12.12.2022. godine

Deskriptor: Izvršenje na nepokretnosti

36. Izvršenje na pokretnim stvarima

Sud ne može prekinuti ovršni postupak da bi sačekao odluku nadležnog suda ili drugog tijela o prethodnom pitanju.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 145318 23 Gž od 27.4.2023. godine

Deskriptori: Izvršenje na pokretnim stvarima

P

37. Prijedlog za izvršenje

Da bi se udovoljilo prijedlogu za podnošenje osobnog popisa imovine ovršenika nije dostatno da se tražitelj ovrhe obraćao nadležnim tijelima i drugim pravnim subjektima radi dostave podataka o imovini ovršenika, nego je tražitelj ovrhe dužan dokazati o tome (da se nadležnim tijelima i drugim pravnim subjektima obraćao i da nije mogao pribaviti podatke o imovini ovršenika) dostaviti uz prijedlog prvostupanjskom sudu.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 136290 23 Gž 2 od 30.3.2023. godine

Deskriptor: Prijedlog za izvršenje

R

38. Rokovi za postupanje

Rok kojim sud poziva tražitelja ovrhe da predloži drugi predmet i sredstvo ovrhe nije sudski nego zakonski prekluzivni rok.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 I 141045 22 Gž od 13.12.2022.godine.

Deskriptor: Rokovi za postupanje

T

39. Troškovi postupka

Nakon što prvostupanjski sud provjeri ispunjenost uvjeta za završetak ovrhe, od koje odluke ovisi opravdanost i nužnost poduzetih radnji ovrhe pa slijedom toga i utemeljenost troškova koji su u povodu istih nastali, odlučuje o svim troškovima postupka koji su nastali u svezi provođenja ovrhe određene rješenjem o ovrsi u konkretnom predmetu, kada donosi odluku o osnovanosti i visini tih troškova kao i o predloženom načinu provođenja ovrhe radi prinudne naplate tih dosuđenih troškova, s tim da nema smetnji da se istom odlukom odluči i o završetku postupka ovrhe i o troškovima postupka.

*Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj
96 0 I 048012 23 Gž 2 od 11.5.2023. godine.*

Deskriptor: Troškovi postupka

IV.

SUĐENJE U RAZUMNOM ROKU

40. Odbacivanje tužbe

Tužba je neblagovremena i treba je odbaciti ako je podnesena sudu nakon proteka roka za podnošenje tužbe propisanog posebnim zakonom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 85 0 Rs 097233 22 Rev od 12.10.2023. godine

Deskriptor: Odbacivanje tužbe

41. Suđenje u razumnom roku

Nema povrede prava na suđenje u razumnom roku u situaciji kada je parnična stranka koja traži ovu zaštitu svojim radnjama doprinijela činjeničnoj složenosti predmeta na način koji je direktno uticao na dužinu trajanja postupka.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Zup 046397 23 Zupž od 01.11.2023.godine.

Deskriptor: Pravo žalbe

Posebni slučajevi odlučivanja o žalbi

Suđenje u razumnom roku

GRAĐANSKO MATERIJALNO PRAVO

I.

STVARNO PRAVO

D

42. Dosjlost/Održaj

Na poljoprivrednom zemljištu upisanom kao opštenarodna imovina, bez nosioca prava upravljanja, korištenja ili raspolaganja, kao obliku društvene/državne imovine, titular vlasništva je Bosna Hercegovina, dok se posebnim zakonom drugačije ne uredi. Zbog toga na takvoj imovini, do konačnog uređenja pitanja vlasništva državne imovine, stvarnu legitimaciju ima samo Bosna i Hercegovina.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 41 0 P 085658 22 Rev od 10.5.2023. godine

Deskriptor: Dosjlost

*

Odrebe o stjecanju prava vlasništva dosjelošću na tuđem zemljištu se ne mogu primijeniti na slučaj kada subjekt prava vlasništva čini šuma i šumsko zemljište na kome se vlasništvo po samom zakonu (originarno) ne može steći.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 P 046152 22 Rev od 31.8.2023. godine

Deskriptor: Dosjlost

*

Samostalni držalac nepokretnosti, čija je državina savjesna, stiče održajem svojinu na toj nepokretnosti istekom dvadeset, godina neprekidnog držanja.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 90 0 P 059513 22 Rev od 12.10.2023. godine

Deskriptor: Održaj

E

43. Eksproprijacija/ Prestanak prava vlasništva

Ako su stranke zaključile sporazum o naknadi za ekspropisane nekretnine pred upravim organom, a taj sporazum nije poništen ili utvrđen ništavim, ne može se pokrenuti vanparnični postupak za određivanje naknade.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 126 0 V 199781 23 Rev od 03.10.2023 godine

Deskriptor: Eksproprijacija

F

44. Faktička eksproprijacija

Spor o određivanju naknade zbog faktičkog deposediranja i potpunog ili djelimičnog gubitka prava vlasništva usljed izgradnje objekta od javnog interesa treba razriješiti u skladu sa odredbama Zakona o eksproprijaciji, a ne primjenom pravila o naknadi štete.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 288677 22 Rev od 14.9.2023. godine

Deskriptor: Faktička eksproprijacija

*

Potpuno ili djelimično oduzimanje prava svojine fizičkim ili pravnim licima na nekretninama radi izgradnje objekata od javnog interesa, mora biti zasnovano na zakonito provedenom postupku eksproprijacije, ako se to ipak desi bez provođenja postupka eksproprijacije, vlasnik tih nekretnina ima pravo na novčanu naknadu u visini njihove tržišne vrijednosti.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 94 0 P 034148 23 Rev od 19.10.2023. godine

Deskriptor: Faktička eksproprijacija

H

45. Hipoteka

Uknjižba založnog prava na određenoj nekretnini ima to dejstvo da se izvršenje na toj nekretnini može sprovesti i prema trećem licu koje je tu nekretninu docnije steklo

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 293679 22 Rev od 04.10.2023. godine

Deskriptor: Hipoteka

*

Založno pravo na nekretninama se može zasnovati na osnovu sporazuma stranaka zaključenog u izvršnom postupku.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 323208 22 Rev od 19.07.2023. godine

Deskriptor: Hipoteka

P

46. Povrat stvari/ Zaštita prava svojine

Da bi ostvario stvarnopravnu zaštitu tužbom za vraćanje nepokretnosti, tužitelj mora dokazati da je njen vlasnik i da je tuženi drži u posjedu

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 255094 23 Rev od 07.9.2023. godine

Deskriptor: Povrat stvari

*

Pripadak dijeli sudbinu glavne stvari, pa se ne može utvrditi pravo svojine po osnovu građenja na pomoćnim objektima (kao pripatcima glavnog građevinskog objekta) i zemljištu koje služi njihovoj upotrebi, izgrađenim na susjednom - tuđem zemljištu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 323208 22 Rev od 15.9.2023. godine

Deskriptor: Povrat stvari

47. Pokretne stvari

Montažna kuća je pokretna stvar ako se može odvojiti od zemljišta bez narušavanja susptance i prenijeti na drugo mjesto.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 825103 23 Rev od 16.6.2023. godine

Deskriptor: Pokretne stvari

S

48. Sticanje bez osnova

Zahtjev posjednika za naknadu troškova ulaganja u stvar vlasnika dospijeva prema vlasniku u momentu kada posjednik takav zahtjev suprotstavi vlasniku koji od njega zahtijeva povrat svoje stvari, a ukoliko posjednik ne bi istakao takav zahtjev, njegov zahtjev za naknadu troškova dospijeva u trenutku kada preda stvar vlasniku.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 23 0 P 050147 23 Rev od 12.9.2023. godine

*Deskriptor: Zaštita i prestanak prava vlasništva
Sticanje bez osnova*

49. Suvlasništvo/Susvojina

Svaki je suvlasnik pojedinačno ovlašten da samostalno podnese vlasničku tužbu za povraćaj odnosno predaju stvari.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 314776 22 Rev od 04.9.2023. godine

Deskriptor: Susvojina

50. Sticanje prava vlasništva

Da bi došlo do primjene načela zaštite povjerenja u zemljišne knjige potrebno je da je zemljišnoknjižno stanje bilo nepotpuno ili neistinito, da je sticatelj bio pošten i u dobroj vjeri te da je njegov pravni posao bio pravno valjan.

Kod raspolaganja bračnom stečevinom valjanost pravnog posla u svakom konkretnom slučaju se mora procjenjivati zavisno od ponašanja, savjesnosti i dobroj vjeri svih učesnika određenog pravnog odnosa, uključujući i bračnog druga koji nije bio ugovorna strana.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 20 0 P 066566 23 Rev od 31.8.2023. godine

*Deskriptor: Sticanje prava vlasništva
Zaštita povjerenja u zemljišne knjige*

51. Sticanje vlasništva/Odluke suda ili drugog nadležnog organa

Upis prava vlasništva na temelju pravosnažne presude je deklaratornog karaktera za razliku od upisa prava vlasništva stečenog na temelju pravnog posla (ugovora o poklonu) koji je konstituirajući, jer se vlasništvo stječe tek upisom u zemljišne knjige.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 131649 23 Gž od 1.3.2023. godine

Deskriptor: Sticanje vlasništva/Odluke suda ili drugog nadležnog organa

52. Sticanje prava vlasništva/Privatno vlasništvo

Kada u postupku nije dokazano da je predmetna nekretnina bila procijenjena u kapital društva i po nadležnom tijelu iskazana kao kapital društva, tužitelj kao pravni sljednik društvenog preduzeća koje je provelo djelimičnu pretvorbu društvenog kapitala, ne može postati vlasnik tih nekretnina, jer nad tom imovinom upravljanje i raspolaganje, po čl. 31 Zakona o privatizaciji preduzeća, preuzima vlada koja upravlja preostalim državnim kapitalom.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Ps 225056 23 Rev od 15.6.2023. godine

*Deskriptori: Privatno vlasništvo
Sticanje prava vlasništva*

U

53. Uređenje međa/ Uređenje imovinskih odnosa

Kada je sud u izvanparničnom postupku utvrdio među, zainteresirana osoba može u parnici dokazivati vlasništvo i tražiti da se međa odredi i uskladi prema tome. Međutim, zakonodavac je u stavku (6) članka 189. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima propisao i ograničenja u pogledu zaštite s tim što osoba koja je sudjelovala u postupku uređenja međa nema mogućnosti da zahtijeva zaštitu, po proteku roka od šest mjeseci, koji je vezan za dan pravomoćnosti sudske odluke donesene u postupku uređenja međe. Navedeni rok od šest mjeseci jeste prekluzivni rok materijalnog prava, a što znači da se poslije isteka toga roka ne gubi samo zahtjev na vlasničku tužbu, nego prestaje i samo pravo na vlasništvo koje se tužbom traži, sve kad bi ga i bilo.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 123172 23 Gž od 27.3.2023. godine

Deskriptor: Uređenje međa/Nepokretne stvari

54. Ugovorna kazna

Kada se obaveza sastoji od dvije ili više radnji, ugovorna kazna se računa posebno za svaku od tih radnji prema njenoj vrijednosti, prema trajanju i obimu zadocnjenja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Ps 771675 23 Rev od 31.8.2023. godine

Deskriptor: Ugovorna kazna

55. Upravnik

Zakonom o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nije pojmovno niti sadržinski određeno koje se radnje upravnika mogu kvalificirati kao „grubo zanemarivanje svojih dužnosti“, zbog čega se radi o faktičkom pitanju koje se u svakom slučaju ispituje ponaosob i to u kontekstu konkretnih postupaka koje je upravnik u relevantnom periodu poduzimao ili nije poduzimao, a bio je dužan odnosno trebao poduzeti prema redovitom tijeku stvari.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 128627 22 Gž od 23.11.2022. godine

*Deskriptor: Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima
Upravnik*

*

Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine daje za pravo prvostupanjskom sudu da predlagatelja postavi za novog upravnika sa istodobnim nalogom protivniku predlagatelja (dosadašnjem upravniku) da izvrši primopredaju dužnosti i predaju dokumentacije kojom raspolaže predlagatelju kao novom upravniku, a sve kao redovita i nužna posljedica svake smjene imenovane odnosno postavljene osobe, pa tako i upravnika zgrade, a kako bi novi upravnik mogao nesmetano izvršavati svoja prava i obveze.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 128627 22 Gž od 23.11.2022. godine

*Deskriptor: Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima
Upravnik*

*

Za smjenu upravnika u sudskom (izvanparničnom) postupku nije potrebno prethodno održavanje sastanka stanara (suvlasnika), nego utvrđenje da je upravnik grubo zanemario svoje dužnosti.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 V 128627 22 Gž od 23.11.2022. godine

*Deskriptor: Upravljanje i korištenje zajedničkim stvarima
Upravnik*

V

56. Vlasničko-pravna tužba

Iako se radi o sporu između nasljednika, kada se posjed nasljednika temelji na nekom drugom pravnom osnovu (ugovor o darovanju), a ne na nasljednopravnoj osnovi, radi se o vlasničkoj tužbi što znači da se zahtjev prosuđuje po pravilima građanskog (stvarnog prava), a ne nasljednog prava.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 035468 21 Rev od 27.4.2023. godine

Deskriptor: Vlasničko-pravna tužba

Z

57. Zaštita posjeda

Zahtjev za vraćanje i predaju u posjed stana u sebi uključuje manje, a to je zahtjev za predaju u suposjed. Dakle, kada nije osnovan zahtjev za predaju u posjed, a osnovan je zahtjev za predaju u suposjed, tada nema mjesta odbijanju tužbenog zahtjeva u cijelosti, već treba udovoljiti zahtjevu za predaju u suposjed, a za više traženo tužbeni zahtjev odbiti.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 23 0 P 045868 22 Rev od 23.10.2023. godine

*Deskriptor: Zaštita posjeda
Vlasničko-pravna tužba*

58. Zaštita i prestanak prava vlasništva/svojjine

Zahtjev posjednika za naknadu troškova ulaganja u stvar vlasnika dospijeva prema vlasniku u momentu kada posjednik takav zahtjev suprotstavi vlasniku koji od njega zahtijeva povrat svoje stvari, a ukoliko posjednik ne bi istakao takav zahtjev, njegov zahtjev za naknadu troškova dospijeva u trenutku kada preda stvar vlasniku.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 23 0 P 050147 23 Rev od 12.9.2023. godine

*Deskriptor: Zaštita i prestanak prava vlasništva
Sticanje bez osnova*

*

Sticalac, kao zakonit i savjestan kupac uživa zaštitu prava stečenih kupovinom stvari u postupku izvršenja radi naplate novčanog potraživanja.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 67 0 Ps 000514 22 Rev od 6.7.2023. godine

Deskriptor: Zaštita prava svojine

59. Zaštita povjerenja u zemljišne knjige

Da bi došlo do primjene načela zaštite povjerenja u zemljišne knjige potrebno je da je zemljišnoknjižno stanje bilo nepotpuno ili neistinito, da je sticatelj bio pošten i u dobroj vjeri te da je njegov pravni posao bio pravno valjan.

Kod raspolaganja bračnom stečevinom valjanost pravnog posla u svakom konkretnom slučaju se mora procjenjivati zavisno od ponašanja, savjesnosti i dobroj vjeri svih učesnika određenog pravnog odnosa, uključujući i bračnog druga koji nije bio ugovorna strana.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 20 0 P 066566 23 Rev od 31.8.2023. godine

*Deskriptor: Sticanje prava vlasništva
Zaštita povjerenja u zemljišne knjige*

II.

UPIS U ZEMLJIŠNE KNJIGE

60. Upis u zemljišne knjige

Kada su u trenutku podnošenja prijedloga za uknjižbu prava vlasništva na nekretninama u predmetnim zemljišno-knjižnim ulošcima bile upisane zabilježbe ovrhe, te kako je odredbom članka 65. stavak (3) starog Zakona o ovršnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano da nakon zabilježbe ovrhe nije dopušten upis promjene prava vlasništva zasnovan na raspolaganju ovršenika bez obzira na to kada je raspolaganje poduzeto (zabrana otuđenja), pravilno je postupio prvostupanjski sud kada je odbio da izvrši zahtijevani upis prava vlasništva na nekretninama.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 97 0 Dn 002548 22 Gž od 13.12.2022. godine

Deskriptor: Upis u zemljišne knjige

III.

OBLIGACIONO PRAVO

J

61. Jemstvo

Obaveza jemca platca po obimu i kvalitetu u potpunosti odgovara obavezi korisnika kredita kao glavnog dužnika.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 86 0 P 051369 23 Rev od 03.10.2023. godine

Deskriptor: Jemstvo

K

62. Kupoprodajni ugovor

Protekom prekluzivnog roka za podnošenje tužbe zbog pravnih nedostataka kupljene stvari, kupac je izgubio pravo da pobija ugovor iz tog osnova.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 130727 22 Rev od 2.8.2023. godine

Deskriptor Kupoprodajni ugovor

63. Kompenzacija/prebijanje

Kada između dvije osobe postoji više obaveza koje mogu prestati prijebom (kompenzacijom) prijebom se vrši po pravilima koja vrijede za uračunavanje ispunjenja, pa su prestale one tražbine koje je označila strana koja je dala izjavu o prijebom.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 130269 23 Rev od 17.9.2023. godine

Deskriptor: Kompenzacija/prebijanje

N

64. Naknada materijalne štete

Povreda ugovornog odnosa takva je štetna radnja štetnika kojom se čini povreda postojeće ugovorne obaveze te se obligacionopravni odnos preinačuje, umjesto dotadašnje ugovorne obaveze dolazi obaveza naknade štete (čl. 262. st. 2-4. ZOO).

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 Ps 030249 23 Rev od 12.9.2023. godine

Deskriptor Naknada materijalne štete

64.1. Izgubljena zarada

Kada se radi o pravu na naknadu izgubljene zarade s osnova naknade štete, nije odlučno na koji način se ova zarada ostvarivala, da li u radnom odnosu ili po ugovoru o djelu, već je bitno da se ona ostvarivala.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 43 0 P 181518 22 Rev od 31.8.2023. godine

Deskriptori: Izgubljena zarada i troškovi liječenja i sahrane

*

Osoba odgovorna za štetu dužna je oštećeniku nadoknaditi i onu štetu koju trpi zbog toga što neće moći nastaviti školovanje, a time i ostvariti zaradu, ako je izvjesno da bi on da nije bilo štetnog događaja, završio školu i stekao određenu kvalifikaciju sa kojom bi se mogao zaposliti i ostvariti zaradu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 73 0 P 035289 23 Rev od 20.11. 2023. godine

Indeksni pojmovi: Izgubljena zarada i troškovi liječenja i sahrane

64.2. Obična šteta

U pravilu se naknada za tuđu njegu i pomoć sastoji od nominalne vrijednosti koju oštećeni plaća za te troškove u vrijeme kada su nastali. Međutim, kada mu se njega i pomoć pružaju besplatno (od strane

članova njegove porodice), ta se naknada određuje prema neto zaradi osobe koja bi u mjestu u kojem je tuđa njega i pomoć pružena bila sposobna pružiti takvu uslugu. A ako takva osoba ne postoji, visina naknade štete se određuje prema slobodnoj procjeni primjenom člana 127 ZPP-a.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 51 0 Rs 179292 22 Rev od 15.6.2023. godine

Deskriptor: Obična šteta

Odlučivanje o visini tužbenog zahtjeva prema slobodnoj ocjeni

65. Naknada nematerijalne štete

65.1. Zbog tjelesnih povreda

Kada su oštećenom trajno povećane potrebe medicinske pomoći zbog njegove invalidnosti, osnovanost zahtjeva za novčanu rentu, kao naknade materijalne štete za tuđu njegu i pomoć koju pružaju stručna lica (tzv. usluge medicinskih lica – stručnih lica) proizilazi iz odredbe člana 195. ZOO. Troškovi se nadoknađuju u skladu sa obimom i vremenom te pomoći koja je neophodna oštećenom licu, u visini stvarnih troškova, a najviše do prosječne neto zarade koju ostvaruju zdravstveni radnici odgovarajuće stručne spreme koji obavljaju ovu vrstu poslova, u mjestu gdje se pruža ta pomoć oštećenom licu.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 68 2 P 019104 22 Rev od 5.10.2023. godine

Deskriptor: Zbog tjelesnih povreda

*

Odredba članka 200. Zakona o obligacionim odnosima jasno regulira da pravo oštećenika na dosuđenje pravične novčane naknade za nematerijalnu štetu ovisi od okolnosti (konkretnog) slučaja a osobito intenziteta bolova (i straha) i njihovog trajanja.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Mal 138641 23 Gž od 22.2.2023. godine

Deskriptor: Naknada nematerijalne štete- zbog tjelesnih povreda

*

Zdravstvena ustanova odgovara za štetne posljedice operativnog liječenja, ako su te posljedice uzrokovane zaostalim stranim materijalom koji je trebalo ukloniti po završetku medicinske intervencije.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 307986 23 Rev od 3.10.2023. godine

Deskriptor: Zbog tjelesnih povreda

65.2. Duševni bolovi zbog naruženosti

Pitanje postojanja nematerijalne štete u vidu duševnih bolova zbog naruženosti ocjenjuje se prema objektivnim i subjektivnim mjerilima. Objektivna mjerila su izmjene spoljašnosti oštećenog, njihova uočljivost, odnosno vidljivost, obim i mogućnost pokrivanja, starost i pol oštećenog, dok subjektivna mjerila predstavljaju uticaj navedenih objektivnih mjerila na psihičku ravnotežu povrijeđenog, odnosno na njegovo psihičko stanje u cjelini.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 129928 22 Gž 2 od 13.3.2023. godine

Deskriptor: Naknada nematerijalne štete-zbog tjelesnih povreda

65.3. U antidiskriminacijskim postupcima

Otklanjanje diskriminatornog postupanja podrazumijeva uklanjanje štetnih posljedica na način da se šteta nadoknađuje u obimu koji se utvrđuje u odnosu na period u kome je trajala povreda prava na jednako postupanje.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 P 040155 23 Gž 2 od 30.3.2023. godina

*Deskriptor: Naknada nematerijalne štete
U antidiskriminacijskim postupcima*

66. Naknada nematerijalne štete zbog klevete

Dužina subjektivnog roka za podnošenje zahtjeva za naknadu štete

zbog klevete nije ovisna o činjenici da li je izražavanje neistinite činjenice izneseno na profilima društvenih mreža privatnih osoba ili na profilima (stranicama) subjekata koji se profesionalno bave medijskom djelatnosti.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 56 0 P 068136 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptor: Naknada nematerijalne štete zbog klevete

67. Ništav Ugovor

Ništav je ugovor između privrednih društava koja su u sukobu interesa (povezana lica) ukoliko je zaključen bez odobrenja nadležnog organa društva odn. većine članova društva koji nemaju lični interes.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 131232 22 Rev od 03.10.2023. godine

Deskriptor: Ništav Ugovor

O

68. Odgovornost za štetu

Za štetu koju pretrpi profesionalno vojno lice zbog povrede uzrokovane padom na zaleđenoj stazi za kretanje čuvara, odgovara poslodavac zbog propusta u održavanju objekta i obezbjeđenju uslova koji osiguravaju zaštitu života i zdravlja zaposlenika.

Presuda suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 P 043010 23 Gž od 22.9.2023. godine

Indeksni pojmovi: Odgovornost za štetu

Naknada materijalne štete

Naknada štete u slučaju tjelesne povrede ili narušenja zdravlja

69. Odgovornost pravnog lica za štetu

Odgovornost osnivača privatne zdravstvene ustanove (apoteke) u odnosu na Ustanovu koja ima svojstvo pravnog lica, je supsidijarna i osnivačkim aktom se može isključiti, ali ne i odrediti da bude solidarna.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 59 0 Ps 035434 22 Rev od 23.5.2023. godine

Deskriptor: Odgovornost pravnog lica za štetu

70. Objektivna odgovornost za štetu

Ne smatra se trećim licem osoba čije su radnje manifestacija rizika zbog kojih se obavlja opasna djelatnost, pa stoga radnja te osobe ne uklanja odgovornost osobe koja inače odgovara za štete nastale obavljanjem opasne djelatnosti, zbog čega se tuženi ne može osloboditi odgovornosti pozivom na radnje trećeg lica, jer mu odgovornost proizilazi iz pretpostavljene uzročnosti zbog njegove opasne djelatnosti.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Rs 311657 23 Rev od 5.9.2023. godine

Deskriptor: Objektivna odgovornost za štetu

P

71. Podjeljena odgovornost za štetu

Oštećeni (prvotuzitelj) koji je noću iz zaustavljenog automobila na sredini ceste iza otvorenih vozačevih vrata neoprezno izišao na suprotnu kolničku traku nadolazećeg vozila osiguranika tuženog, kojim je povrijeđen, pridonio je 50% nastanku svoje štete. Takvo kretanje je u uzročnoj vezi sa nastankom predmetne saobraćajne nezgode. Oštećeni ima pravo samo na srazmjerno smanjenu naknadu u smislu odredbe član 192. ZOO, koja se shodno primjenjuje i na nematerijalnu štetu (član 205. istog zakona).

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 68 2 P 019104 22 Rev od 5.10.2023. godine

Deskriptor: Podjeljena odgovornost za štetu

72. Prekluzivni rok ili prekluzija

Prekluzivni rok ima za posljedicu da se određena tužba ne može podići po isteku zakonom propisanog roka, zbog čega se gubi i samo pravo koje je trebalo biti zaštićeno i o ovom roku sud vodi računa po službenoj dužnosti, za razliku od instituta zastarjelosti kod kojeg se protekom roka gubi zahtjev, a ne pravo, odnosno dužnik stiče pravo da uskrati dugovanu činidbu povjeriocu ako se pozove na zastarjelost i na zastarjelost sud ne pazi po službenoj dužnosti.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 79 0 P 008348 22 Rev od 15.9. 2023. godine

*Deskriptor: Zastara
Prekluzivni rok ili prekluzija*

73. Prekid zastarjevanja

Izvod otvorenih stavki predstavlja knjigovodstvenu radnju koja se obavlja radi potpunog i tačnog knjiženja međusobnih potraživanja iz poslovnog odnosa, koja se ne može tumačiti kao priznanje duga ako je obrazac izvoda otvorenih stavki potpisao radnik knjigovodstva, ali ukoliko je izvod otvorenih stavki potpisan od strane zakonskog zastupnika pravnog lica ili njegovog ovlaštenog punomoćnika, onda ona predstavlja činjenicu priznanja duga, koja dovodi do prekida zastarjevanja.

Presuda Vrhovnog suda RS 60 0 Ps 030153 23 Rev broj od 13.10.2023. godine

Deskriptor: Prekid zastarjevanja

S

74. Solidarna odgovornost za štetu

Lica koja odgovaraju za štetu po istim ili različitim osnovima odgovornosti, a prouzrokovali su je radeći nezavisno jedan od drugog, mogu biti obavezani da štetu solidarno naknade ako se njihov udio u prouzrokovanoj šteti ne može utvrditi.

Presuda Vrhovnog Suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 P 324461 22 Rev od 20.10.2023. godine

Deskriptor: Solidarna odgovornost

75. Sticanje bez osnova

U sporu vraćanja neosnovano naplaćenih iznosa po izvršnoj ispravi koja je kasnije preinačena, sud nije ovlašten ispitivati pravilnost izvršne isprave temeljem koje je tuženoj bilo dozvoljeno namirenje novčanog potraživanja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 497025 23 Rev od 6.7.2023. godine

Deskriptor: Sticanje bez osnova

*

Kako tuženi u spornom periodu nije imao bilo kakvu korist od objekta koji je bio u vlasništvu tužitelja, jer isti nije koristio, niti je davao drugom na korištenje, to tužitelju ne pripada naknada na ime korištenja objekta za sporni period.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 89 1 P 034655 23 Rev 21.7.2023. godine

Deskriptor: Sticanje bez osnova

*

Odredba člana 216. ZOO odnosi se samo na glavni zahtjev, a ne na sporedna potraživanja pa nema zadržavanja isplaćene obračunate zakonske zatezne kamate i troškova postupka, jer je odbijanjem tužbenog zahtjeva u postupku po reviziji, otpao osnov na kojem je izvršena isplata tih potraživanja pa je tuženi dužan vratiti isplaćene kamate i troškove postupka koje je naplatio od tužitelja kao stečeno bez osnova.

Presuda Vrhovnog Suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 195698 23 Rev od 3.10.2023. godine

Deskriptor: Sticanje bez osnova

*

Lice koje uživa tuđu stvar nema pravo tražiti od vlasnika da mu naknadi troškove njegovog ulaganja u tu stvar sve dotle dok je ne preda vlasniku u posjed.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 78 0 P 019991 23 Rev2 od 22.11.2023. godine

Deskriptor: Sticanje bez osnova

*

Kada je izvršena deeksprijacija dijela nekretnina i iste vraćene u vlasništvo ranijeg vlasnika, on ima obavezu da vrati dio naknade koja se utvrđuje u revalorizovanom iznosu dinarske naknade koji je isplaćen, procentualno površini vraćenog zemljišta, a ne prema tržišnoj vrijednosti vraćenog zemljišta.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 89 1 P 038065 23 Rev od 22.8.2023. godine

Deskriptor: Sticanje bez osnova

U

76. Ugovor o poklonu

Sa stajališta pravilne primjene materijalnog prava za rješavanje pravne stvari opoziva darovnog ugovora zbog osiromašenja, temeljem pravnog pravila iz paragrafa 947. OGZ-a, motivi odnosno pobude nisu predviđeni kao materijalno-pravni uvjet pružanja ove vrste pravne zaštite poklonodavatelju pred sudom.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 126341 22 Gž od 30.1.2023. godine

Deskriptor: Ugovor o poklonu

*

Pravno pravilo iz paragrafa 947. OGZ-a ne predviđa kao uvjet obraćanja sudu zahtjevom za opozivom darovnog ugovora to da se poklonodavatelj prethodno obraćao poklonoprimatelju za pomoć pri uzdržavanju.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 126341 22 Gž od 30.1.2023. godine

Deskriptor: Ugovor o poklonu

77. Ugovor o građenju

Samo u slučaju kada je potraživanje poslenika (izvođača radova) od strane naručioca (investitora) priznato i dospjelo, a ovaj ne isplati svoje podizvođače (saradnike), saradnicima pripada pravo da se za isplatu traženih iznosa neposredno obrate investitoru.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Ps 196715 23 Rev od 13.7.2023. godine

Deskriptor: Ugovor o građenju

*

U slučaju kada su ugovoreni radovi većeg obima i takvog kvaliteta da bez njih građevina ne bi imala funkciju, to nalaže primjenu odredbi Zakona o obligacionim odnosima koje se odnose na ugovor o građenju, a ne ugovor o djelu. Ovo iz razloga što se radi o „građevini“ u širem smislu, koja shodno odredbi člana 631. ZOO, obuhvata različite vrste radova, između ostalih i radove na postrojenjima i instalacijama, pa dakle i one vrste radova koji bi se mogli smatrati zanatskim, ali koji se u zajednici sa drugim radovima građenja, skupno kvalificiraju kao „građevinski“. Prema stavu sudske prakse svi radovi za koje postoji potreba izrade posebnog projekta, predstavljaju građevinske radove.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 32 0 Ps 285095 22 Rev od 20.11.2023. godine

Deskriptor: Ugovor o građenju

78. Ugovor o zakupu

Ugovor o zakupu se prećutno produžava na neodređeno vrijeme kad zakupoprimac po isteku roka nastavi da upotrebljava zakupljenu stvar, a zakupodavac se tome ne protivi, pa je zakupodavac ovlašten da od zakupoprimca traži zakupninu u ranije ugovorenom iznosu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 59 0 Ps 034230 22 Rev od 11.10.2023. godine

Deskriptor: Ugovor o zakupu

79. Ugovori/Osiguranje

79.1. Osiguranje imovine

Teret dokazivanja da je ugovorena vrijednost osigurane stvari znatno veća od njene stvarne vrijednosti, i da za tu razliku ne postoji opravdan razlog je uvijek na osiguravatelju.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 Ps 032647 23 Rev od 6.6.2023. godine

Deskriptor: Osiguranje imovine

*

Osiguravatelj koji nakon nastupanja osiguranog slučaja u sudskom postupku dokazuje da je stvarna vrijednost osigurane stvari znatno manja od ugovorene, mora dokazati da je takva razlika u vrijednosti postojala u vrijeme zaključenja ugovora.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 Ps 032647 23 Rev od 6.6.2023. godine

Deskriptor: Osiguranje imovine

*

Ako je ugovorom o osiguranju imovine određeno da se naknada iz osiguranja obračunava prema vrijednosti osigurane stvari koja je utvrđena sporazumom ugovornih strana, ista se neće obračunati prema toj vrijednosti samo ako sud utvrdi da je stvarna vrijednost stvari znatno manja od ugovorene.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 Ps 032647 23 Rev od 6.6.2023. godine

Deskriptor: Osiguranje imovine

80. Zakonska zatezna kamata

Korisniku penzije kome su pojedini mjesečni iznosi penzije isplaćeni sa zakašnjenjem, a za takvo zakašnjenje nije bilo zakonskog osnova, pripada pravo na isplatu zakonskih zatezних kamata na te iznose.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 193800 23 Rev od 19.9.2023. godine

Deskriptor: Zakonska zatezna kamata

*

Kada je rok za isplatu plaće i dodataka na plaću određen do 10. u mjesecu za prethodni mjesec, onda taj rok obuhvata i 10. po redu dan u mjesecu kao posljednji dan dobrovoljnog ispunjenja predmetne zakonske obveze kada se poslodavac ne nalazi u docnji, zbog čega se zakonske zatezne kamate, u slučaju neisplate plaće i dodataka na plaću, imaju računati počev od 11. u mjesecu pa do konačne isplate.

Revizija Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 135358 22 Rev od 24.11.2022. godine

Deskriptor: Računanje rokova

Zakonske zatezne kamate

81. Zastarjelost

Prekluzivni rok ima za posljedicu da se određena tužba ne može podići po isteku zakonom propisanog roka, zbog čega se gubi i samo pravo koje je trebalo biti zaštićeno i o ovom roku sud vodi računa po službenoj dužnosti, za razliku od instituta zastarjelosti kod kojeg se protekom roka gubi zahtjev, a ne pravo, odnosno dužnik stiče pravo da uskrati dugovanu činidbu povjeriocu ako se pozove na zastarjelost i na zastarjelost sud ne pazi po službenoj dužnosti.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 79 0 P 008348 22 Rev od 15.9. 2023. godine

Deskriptor: Zastarjelost

Prekluzivni rok ili prekluzija

*

Povjerilac čije je potraživanje obzbijedeno zalogom ili hipotekom, kad protekne vrijeme zastarjelosti, može se namiriti samo iz opterećene stvari, ako je drži u rukama ili ako je njegovo pravo upisano u javnoj knjizi.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 126 0 P 194842 23 Rev od 26.10. 2023.godine

Deskriptor: Zastarjelost

*

Kada utužena potraživanja potiču iz Ugovora o okvirnoj finansijskoj podršci i Ugovora o faktoringu po kojim je tužitelj saglasan da odobri namjenski kredit osiguran posredstvom izvoznih potraživanja pod uslovom iz zaključenog ugovora, a tuženi (kao izvoznik) je registrovan za obavljanje djelatnosti roba i usluga izrađenih i proizvedenih u BiH, takav ugovor, predmet kojeg je novčana svota, ne može se podvesti pod ugovor o prometu roba i usluga, pa već sa stanovišta objektivnog elementa nisu ostvarene pretpostavke za primjenu čl. 374. st. I. ZOO - za primjenu trogodišnjeg zastarnog roka, bez obzira na to što tuženi obavlja izvoz roba i usluga. Zbog posebnosti koji ga izdvaja iz Zakona o obligacionim odnosima, ugovor o faktoringu se kvalifikuje kao ugovor sui generis, uz uvažavanje elemenata iz ugovora o kupoprodaji, ugovora o kreditu, ugovora o garanciji, ugovora o cesiji i ugovora o djelu. Taj pravni posao (u konkretnom slučaju zaključen je ugovor o faktoringu sa regresom), spada u grupu specijalnih kreditnih poslova, koji podrazumijeva da ustupilac (konkretno prvotuženi) odgovara faktoru - tužitelju za naplativost potraživanja - na dan dospelosti potraživanja i da tužitelj ima pravo da zahtijeva namirenje od dužnika i ustupioca. Zato u odnosu na postavljeni tužbeni zahtjev ima se primijeniti opći zastarni rok iz čl. 371. ZOO koji iznosi 5 godina, a ne zastarni rok od 3 godine.

Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 Ps 557578 22 Rev od 09.11.2023. godine

Deskriptor: Zastarjelost/ ugovori

*

U slučaju ništavog ugovora, vrijeme za zastaru potraživanja utemeljenog na odredbi čl. 104. st. 1. ZOO (kod zahtjeva za restituciju prema kojem

su ugovorne strane dužne vratiti jedna drugoj sve ono što su primile na temelju ništavog ugovora), počinje teći od dana pravomoćnosti sudske odluke kojom je utvrđena ili na drugi način ustanovljena ništavost ugovora.

Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 674822 23 Rev od 31.10.2023. godine

*Deskriptor: Zastarjelost/ ugovori
Ništav ugovor*

*

Kada je u pitanju zastara potraživanja naknade štete nastale povredom dužnikove postojeće ugovorne obaveze koja se sastoji u pozitivnoj činidbi, zastarijevanje vjerovnikovog potraživanja počinje teći od dospelosti; ako rok za ispunjenje obaveze nije određen, tada dospelost potraživanja vezana je za otkaz (raskid), a zastarijevanje vjerovnikovog potraživanja počinje teći kad je dužnik učinio raskid ugovora, odnosno vjerovnik primio izjavu dužnika o učinjenom raskidu. Do tog trenutka vjerovnik nije ugrožen, pa ni zastarijevanje ne može početi teći.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 64 0 Ps 030249 23 Rev od 12.9.2023. godine

Deskriptor: Zastarjelost/ ugovori

*

Odluka krivičnog suda kojom je optužba odbijena i oštećeni upućen da svoj imovinskopravni zahtjev ostvaruje u parnici, daje pravo oštećenom da u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti krivične presude podnese tužbu za naknadu štete, s tim da do zastarjelosti tog potraživanja nije došlo pod uslovom da je imovinskopravni zahtjev bio postavljen u krivičnom postupku na jasan i određen način tokom trogodišnjeg zastarnog roka.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 127 0 P 065631 23 Rev od 12.9.2023. godine

Deskriptor: Zastarjelost

*

Kod toga da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne zastarijevaju, nema mjesta primjeni odredaba Zakona o radu i Zakona o zabrani diskriminacije koji propisuju prekluzivne rokove za zaštitu prava iz radnog odnosa (zaštitu prava zbog diskriminacije). Dakle, relevantni Zakoni o penzijskom i invalidskom osiguranju kao specijalni propisi su isključili primjenu odredaba Zakona o radu i Zakona o zabrani diskriminacije o nastupanju prekluzije za zaštitu prava.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 133742 22 Rsž od 25.10.2022. godine

*Deskriptori: Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja
Zastarjelost*

82. Zastarjelost isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

Kod toga da prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja ne zastarijevaju, nema mjesta primjeni odredaba Zakona o radu i Zakona o zabrani diskriminacije koji propisuju prekluzivne rokove za zaštitu prava iz radnog odnosa (zaštitu prava zbog diskriminacije). Dakle, relevantni Zakoni o penzijskom i invalidskom osiguranju kao specijalni propisi su isključili primjenu odredaba Zakona o radu i Zakona o zabrani diskriminacije o nastupanju prekluzije za zaštitu prava.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 133742 22 Rsž od 25.10.2022. godine

Deskriptor: Zastarjelost isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

IV.

NASLJEDNO PRAVO

N

83. Nasljednikovi zahtjevi nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju/Ostavinski postupak

Kada tužiteljica nije učestvovala u ostavinskom postupku koji je okončan donošenjem rješenja o nasljeđivanju, ona kao novi nasljednik, svoja prava iz zaostavštine može ostvariti jedino u parničnom postupku shodno odredbi člana 256. Zakona o nasljeđivanju Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, radi čega nema mjesta tvrdnji tuženog da se konkretna stvar treba riješiti donošenjem dopunskog rješenja o nasljeđivanju odnosno isključivo u vanparničnom postupku raspravljanja zaostavštine (jedini pravni put je pokretanje redovnog parničnog postupka pred nadležnim sudom).

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 107939 22 Gž od 27.2.2023. godine

Deskriptor: Nasljednikovi zahtjevi nakon pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju

84. Nužni nasljednici

Ako u trenutku smrti ostavitelja nema ostavinske mase jer je za života raspolagao cjelokupnom zaostavštinom, odmah se pristupa utvrđenju za koliko je nužnom nasljedniku, koji je postavio zahtjev za utvrđenje povrede prava, povrijeđen nužni dio

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 310620 23 Rev od 27.10.2023.godine

Deskriptor: Nužni nasljednici

*

Unuci ostavitelja imaju pravo da ostvare nužni nasljedni dio samo uz

kumulativno ispunjavanje uslova da su trajno nesposobni za rad i da nemaju nužnih sredstava za život.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 89 1 P 052041 23 Rev od 10.7.2023. godine

*Deskriptori: Nasljeđivanje na osnovu zakona
Nužni nasljednici*

P

85. Pismeni testament pred svjedocima

Lice koje je sastavilo pismeni testament pred svjedocima (u ovom slučaju je to advokat), može istovremeno biti i jedan od svjedoka tog testamenta.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 118482 20 Gž od 8.9.2020.godine

Deskriptor: Pismeni testament pred svjedocima

86. Pokretanje ostavinskog postupka

O obligaciono-pravnom zahtjevu se ne može raspravljati u ostavinskom, nego u parničnom postupku.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 O 086358 21 Gž od 30.3.2021.godine

Deskriptor: Pokretanje ostavinskog postupka

R

87. Rješenje o nasljeđivanju i legatu

Ostavinski sud nije u obavezi da utvrđuje da li je bilo raspolaganja novčanim sredstvima na računu ostaviteljice nakon njene smrti, obzirom da su nasljednici legitimisani da na osnovu pravosnažnog rješenja o nasljeđivanju zahtijevaju da im se isplati odgovarajući dio novčanih sredstava sa računa ostaviteljice ili da tu isplatu traže od

drugih lica ukoliko su neovlašteno raspolagali imovinom (novčanim sredstvima) ostaviteljice nakon njene smrti.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 96 0 O 118531 21 Gž od 4.3.2021. godine

Deskriptor: Rješenje o nasljeđivanju i legatu

*

Nasljednik uz prijedlog za donošenje dopunskog rješenja mora dostaviti dokaze iz kojih bi se moglo utvrditi da postoji imovina ostavitelja koja rješenjem o nasljeđivanju nije raspravljena (novac, nekretnine ili pokretne stvari).

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 O 086358 21 Gž od 30.3.2021.godine

Deskriptor: Rješenje o nasljeđivanju i legatu

*

Naknadno pronađena imovina za koju se u vrijeme donošenja rješenja o nasljeđivanju nije znalo da pripada zaostavštini se raspodjeljuje novim rješenjem, odnosno donošenjem dopunskog rješenja o nasljeđivanju. U tom slučaju, donošenje dopunskog rješenja o nasljeđivanju, mogu tražiti samo nasljednici ostavioca, a ne i treća lica, gdje pripada i predlagateljica (kao suvlasnica nekretnina o kojima u prethodno provedenom ostavinskom postupku nije raspravljano), a sve da bi mogla nastaviti postupak diobe nekretnina, svoj suvlasnički dio prodati i izvršiti valjan upis u zemljišnoknjižnoj evidenciji.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 O 067981 22 Gž od 25.7.2022 godine.

Deskriptor: Rješenje o nasljeđivanju i legatu

U

88. Ugovor o doživotnom izdržavanju

Budući da se sadržaj obaveze doživotnog izdržavanja ne može unaprijed odrediti ugovorom u svim pojedinostima, povodom zahtjeva za raskid ugovora zbog neispunjenja obaveze davaoca izdržavanja

sud utvrđuje prema konkretnim okolnostima da li je davalac izdržavanja uredno ispunjavao svoju obavezu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 258338 23 Rev od 01.11.2023.godine

Deskriptor: Ugovor o doživotnom izdržavanju

V.

PORODIČNO PRAVO

B

89. Bračna/Vanbračna stečevine

Kada je neka stvar pribavljena kreditom za vrijeme trajanja bračne zajednice, ona ostaje bračna stečevina, a supružnik koji je sam iz svojih sredstava vratio ostatak kredita stiče regresno pravo prema drugom supružniku.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 25 0 Mal 051699 21 Rev od 7.11.2023.godine

Deskriptor: Bračna/vanbračna stečevina

*

Za nastanak zajedničke imovine bračnih supružnika pravno su relevantne 2 pretpostavke: prva - da je riječ o imovini stečenoj tokom bračne zajednice i druga - da se radi o imovini nastaloj radom bračnih supružnika.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 72 0 P 072581 22 Rev od 19.7.2023. godine

Deskriptor: Bračna/vanbračna stečevina

*

Karakter zajedničke imovine supružnika ima imovina koja je stečena za vrijeme trajanja bračne zajednice, koja je rezultat zajedničkog rada i doprinosa bračnih supružnika, kao i prihodi iz te imovine, pri čemu se činjenica zajedničkog rada supružnika pojavljuje kao način njenog sticanja, a zajednica života kao vrijeme sticanja.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 237014 23 Rev od 6.6.2023. godine

Deskriptor: Bračna/vanbračna stečevina

I

90. Izdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika

Izdržavanjem se zadovoljavaju potrebe djeteta, neophodne za obezbjeđenje njegove egzistencije i obezbjeđenje standarda približnog onom koji imaju roditelji, korigovan standardom okoline u kojoj dijete živi, pri čemu je kod određivanja visine doprinosa na ime izdržavanja, opredjeljujuća potreba djeteta, pa treba voditi računa o tome da se dosudi iznos koji će te potrebe zadovoljiti, bez obzira na eventualno mala mjesečna primanja roditelja koji je obveznik plaćanja doprinosa i njegovu obavezu da izdržava i drugu djecu, jer je taj roditelj dužan da iskoristi sve svoje mogućnosti, te uloži i pojačane napore kako bi obezbjedio pristojnu egzistenciju svome djetetu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 72 0 P 086368 23 Rev od 17.10.2023. godine

Deskriptor: Izdržavanje djece, roditelja i drugih srodnika

91. Imovinski odnosi bračnih partnera

Suma novca koju je jedan supružnik unio u zajednicu života ne ulazi u zajedničku imovinu već ta suma predstavlja njegovu posebnu imovinu.

Presuda Vrhovnog sud Republike Srpske broj 76 0 P 028063 22 Rev od 4.10.2023. godine

Deskriptor: Imovinski odnosi bračnih partnera

*

Ništav je ugovor kojim jedan bračni supružnik raspolaže zajedničkom imovinom, ako ga drugi supružnik nije ovlastio da upravlja tom imovinom ili se, pa makar i prećutno, nije saglasio sa zaključenjem tog ugovora.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 P 234563 23 Rev od 6.7.2023. godine

K

92. Kontakti roditelja i djece

Kada prvostupanjsko upravno tijelo nije dalo dovoljno jasne i opravdavajuće razloge zbog čega je ograničenje osobnih odnosa i izravnih kontakata mlđb. djeteta sa ocem (tužiteljem) na 62 sata mjesečno potrebno radi zaštite njegovih (mlđb.) interesa, odnosno zbog čega bi omogućavanje osobnih kontakata tužitelja (oca) i mlđb. djeteta dulje od 62 sata mjesečno bilo na štetu njegovih interesa, u tom slučaju prvostupanjsko upravno tijelo nije pravilno i potpuno utvrdilo šta je najbolji interes djeteta.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 12.12.2022. godine broj 96 0 U 145051 22 Už

*Deskriptori: Kontakti roditelja i djece
Regulisanje odnosa roditelja i djece*

*

Saslušanje mlđb. djeteta na okolnosti održavanja kontakata sa tužiteljem (ocem) predstavlja zakonsku obvezu nadležnog tijela socijalne skrbi koju isti poduzima u cilju utvrđenja najboljeg interesa djeteta u skladu sa uzrastom djeteta i njegovom zrelošću.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 12.12.2022. godine broj 96 0 U 145051 22 Už

*Deskriptori: Kontakti roditelja i djece
Regulisanje odnosa roditelja i djece*

M

93. Materinstvo i očinstvo

Pitanje nasljednog prava vanbračnog djeteta u odnosu na srodnika – oca i postojanja, priznanja ili utvrđenja očinstva rješava se samo na način propisan zakonom (priznanje dato pred matičarom, organom starateljstva, sudom, notarom ili u testamentu ili utvrđenje sudskom odlukom), pa nepriznata strana sudska odluka o izdržavanju djeteta i

serološki nalaz stranog instituta o postojanju biološkog očinstva nisu dokaz očinstva i doveli bi u pitanje pravne postulate vladavine prava i načelo pravne sigurnosti.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 27 0 P 035485 22 Rev od 14.11.2023.godine

Deskriptor: Materinstvo i očinstvo

O

94. Održavanje ličnih odnosa djeteta sa licima sa kojim ga vezuje posebna bliskost

Odredba člana 81a. stav 5. Porodičnog zakona se izričito odnosi na održavanje kontakta djeteta i bliskog srodnika i njen sadržaj nikako ne isključuje pravo lica koje za dijete vezuje posebna bliskost da podnese zahtjev ove vrste, jer odredba člana 81a. stav 4. istog zakona propisuje da dijete ima pravo da održava lične odnose i sa srodnicima i drugim licima sa kojim ga vezuje posebna bliskost, ako je to u najboljem interesu djeteta, pri čemu je najbolji interes djeteta odlučujuća okolnost u ovoj vrsti upravnih stvari.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 U 006215 22 Uvp od 13.9.2023. godine

Deskriptor: Održavanje ličnih odnosa djeteta sa licima sa kojim ga vezuje posebna bliskost

VI.

RADNO PRAVO

O

95. Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu

Polazeći od toga da se izostanak sa posla („u trajanju od tri dana“) ima smatrati povredom radne obaveze samo u slučaju kada je takav izostanak neopravdan, onda se nedolazak tužitelja na posao u spornom periodu ne može smatrati bilo kakvim prijestupom ili povredom radne obaveze, kada iz utvrđenih činjenica jasno proizilazi da tužitelj nije dolazio na posao iz opravdanih razloga, što je potkrijepljeno valjanom medicinskom dokumentacijom, a i samim iskazima tužitelja, tuženog i saslušanih svjedoka.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 075517 15 Rsž od 6.8.2015. godine

Deskriptor: Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu

*

Iako odredbe Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i člana 7. Konvencije međunarodne organizacije rada broj 158 ne propisuju postupak i formu u kojoj je poslodavac dužan obavijestiti zaposlenika o povredama radne obaveze koje mu se stavljaju na teret i pozvati ga da se o tim povredama izjasni, iz samog cilja i svrhe tih odredbi, a to je da se zaposleniku omogućiti da iznese svoju odbranu, proizilazi da zaposlenik mora tačno znati šta mu se stavlja na teret, odnosno da mu poslodavac na jasan način predoči koja mu se konkretno povreda stavlja na teret, kojim je propisom ista predviđena i na kojim činjenicama i dokazima temelji svoju tvrdnju o učinjenoj povredi, te da ga pozove da se na te okolnosti izjasni (pismeno ili usmeno na zapisnik).

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96

0 Rs 130310 21 Rsž od 15.12.2021. godine

Deskriptor: Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu

96. Otkaz ugovora o radu zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga

Nije nezakonito zaključenje ugovora o radu sa novim radnikom pod uslovom da taj ugovor nije zaključen za iste poslove i u istom mjestu za koje je ranijem radniku, u okviru roka od jedne godine, otkazan ugovor o radu zbog tehnoloških, ekonomskih ili organizacionih promjena kod poslodavca.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 71 0 Rs 271507 22 Rev od 4.7.2023. godine

Deskriptor: Otkaz ugovora o radu zbog ekonomskih, tehničkih ili organizacijskih razloga

P

97. Poništenje otkaza ugovora o radu

Kada se sporni odnos po tužbi tužitelja (poništenje rješenja o otkazu ugovora o radu) ima raspraviti po odredbama Zakona o radu, u sporu u kojem sud nema punu jurisdikciju, a sporni odnos po protivtužbi (naknada štete u vezi sa radom tužitelja) po odredbama Zakona o obligacionim odnosima i uz primjenu istog procesnog Zakona o parničnom postupku, koji sadrži određena neistovjetna pravila u postupanju, tada nisu ispunjeni uslovi da se po protivtužbi tuženog raspravlja u sporu po tužbi tužitelja.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 128320 21 Rsž od 7.2.2022.godine

Deskriptor: Otkaz ugovora o radu zbog odgovornosti za težu povredu radnih obaveza iz ugovora o radu/Obična šteta/ protivtužba i odgovor na protivtužbu

98. Pobijanje odluke o prestanku radnog odnosa

Upravni odbor može razriješiti direktora i prije vremena za koje je imenovan ako utvrdi da je odgovoran za neuspješan rad ustanove.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 18 0 Rs 048561 23 Rev od 09.11.2023. godine.

Deskriptor: Pobijanje odluke o prestanku radnog odnosa

*

Tužba u radnom sporu je nedopuštena ako se službenik u organu jedinice lokalne samouprave u određenom roku nije koristio prigovorom.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 73 0 Rs 037421 22 Rev od 7.7.2023. godine

Deskriptor: Pobijanje odluke o prestanku radnog odnosa

99. Pobijanje odluke disciplinskih organa

Kod produžene povrede radne obaveze, kod koje više povreda u jedinstvenu disciplinsku povredu povezuju: istovrsnost povrede i vremenski kontinuitet vršenja povrede radne obaveze i kod koje je vrijeme učinjene povrede određeno vremenom izvršenja svih povreda koje su zahvaćene produženom povredom, od tog vremena se računa početak roka zastarjelosti pokretanja i vođenja disciplinskog postupka.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 72 0 Rs 036149 23 Rev od 5.7.2023. godine

Deskriptor: Pobijanje odluke disciplinskih organa

R

100. Radnopravni status direktora/menadžerski ugovor

Ako je menadžerski ugovor zaključen tako da sadržava i radnopravne odredbe, tj. kao jedinstveni ugovor, a u slučaju ispunjenja bilo kojeg od razloga za opoziv prestaje samo dio ugovora koji uređuje

njegov položaj kao menadžera, dok radno-pravni dio ugovora i dalje ostaje na snazi, pa, za slučaj odbijanje zaključenja Ugovora o radu sa izmijenjenim uvjetima, se može otkazati ugovor o radu.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Rs 181758 22 Rev od 28.3.2023. godine.

Deskriptor: Radnopravni status direktora/menadžerski ugovor

101. Rokovi za zaštitu prava iz radnog odnosa

Radnik koji se obratio poslodavcu, a poslodavac u roku od 30 dana nije udovoljio tom zahtjevu i nije postignut sporazum o mirnom rješenju spora iz člana 116.st.1. Zakona o radu, može u daljem roku od 90 dana podnijeti tužbu pred nadležnim sudom.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 55 0 Rs 007319 23 Rev od 10.10.2023. godine.

Deskriptor: Rokovi za zaštitu prava iz radnog odnosa

S

102. Sudjelovanje radnika u odlučivanju-Vijeće zaposlenika/sindikata

Kod utvrđenih činjenica da je poslodavac dopisom od 29.11.2019. godine obavijestio svoju sindikalnu podružnicu o namjeravanoj odluci da tužitelju otkáže ugovor o radu s ponudom izmijenjenog ugovora o radu, uz navođenje potpunih podataka koji predstavljaju razlog za donošenje namjeravane odluke, te da se sindikalna podružnica, kojoj nije bio ograničen rok za davanje mišljenja, dana 02.12.2019. godine očitovala da je saglasna sa takvom odlukom poslodavca, nakon čega je poslodavac istog dana tu odluku i donio, nema osnova za zaključak da u konkretnom slučaju nisu na zakonit način provedene konsultacije i da sindikalnoj podružnici nije omogućeno da realno i efektivno utiče na donošenje namjeravane odluke poslodavca.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 45 0 Rs 040024 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptori: Sudjelovanje radnika u odlučivanju-Vijeće zaposlenika/sindikata

Z

103. Zaštita prava policijskih službenika

103.1. Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

U situaciji kada su tužioci prije uspostave Distrikta, radeći kao ovlašćena službena lica u ministarstvima unutrašnjih poslova entiteta Bosne i Hercegovine ostvarivali pravo na beneficirani radni staž (12 mjeseci efektivnog rada se računalo kao 16 mjeseci staža osiguranja) i kada su u periodu nakon uspostave Distrikta u entitetima Bosne i Hercegovine ovlašćena službena lica kako Policije tako i Sudske policije konstantno ostvarivala konkretno pravo, a posebno kod toga da se radi o istoj vrsti poslova sa istim pravima, obavezama i ovlašćenjima, slijedi jasan zaključak da su tužioci u spornom periodu bili diskriminirani u odnosu na sve ostale ovlašćene policijske službenike (ovlašćene službenike Sudske policije) u Bosni i Hercegovini, odnosno da su prema ostalim ovlašćenim službenim licima kako Policije tako i Sudske policije u Bosni i Hercegovini, stavljeni u neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja ovog prava, a da za takvo postupanje nije postojao ni jedan opravdan interes.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 96 0 Rs 133742 22 Rsž od 25.10.2022.godine.

*Deskriptor: Zaštita prava policijskih službenika/Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja
Diskriminacija*

103.2. Zaštita prava policijskih službenika

Svi radni odnosi koji za pravni osnov nemaju ugovor o radu podvode se pod poseban sistem radnih odnosa, tako da se radni odnosi posebni kategorija zaposlenika kao što su između ostalog i policijski službenici u cijelosti ili djelimično regulišu posebnim zakonima, koji u odnosu na pravni status datih kategorija uposlenika imaju poziciju osnovni propisa. Shodno tome, ako su posebnim zakonom propisani osnovi prestanka radnog odnosa, ne primjenjuju se odredbe Zakona o radu koje regulišu način prestanka ugovora o radu.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Rs 307004 21 Rev od 31.5.2023. godine

Deskriptor: Zaštita prava policijskih službenika

104. Zaštita radnika

104.1. Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

Namještenik – zaposlenik Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ne može snositi posljedice neispunjavanja obaveza nadležnih organa javne vlasti Distrikta (Vlade) propisanih odredbama Zakona o platama i naknadama, odnosno nedonošenja potrebne odluke Vlade Distrikta, pogotovo u situaciji kada je postojala volja zakonodavca i nadležnih nižestepenih organa da se za određeno radno mjesto odredi pravo na dodatak na platu.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 128504 22 Rsž 2 od 7.2.2022. godine

Deskriptori: Zaštita radnika/ Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

*

Zakon o radu u osnovnoj odredbi (član 1) postavlja standard odnosno obim primjene na način da isključuje svoju primjenu na prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa koji su uređeni posebnim zakonom (lex specijalis) koristeći jasnu sintagmu „ako posebnim zakonom nije drugačije određeno“, pa se i obaveza usklađivanja pravilnika o radu i drugih opštih akata, odnosno uređivanje visine i načina ostvarivanja prava na topli obrok odnosi samo na poslodavce na koje se ovaj zakon (Zakon o radu) primjenjuje.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 Rs 144058 22 Rsž od 7.11.2022. godine

Deskriptori: Zaštita radnika/Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja/ Za isplatu drugih naknada iz rada

*

Kada propis kojim je regulisan radnopravni status saradnika u nastavi, ne pravi distinkciju između saradnika u nastavi sa VKV stručnom spremom i saradnika u nastavi sa višom školskom (stručnom) spremom

u nagrađivanju (plati) za jednak rad, te kako je Zakonom o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine propisano da praktičnu nastavu izvode saradnici u nastavi sa stručnom spremom utvrđenom nastavnim planom i programom, a kojim je (kao i u Organizacionom planu) određeno da su to lica sa VKV stručnom spremom i lica sa višom školskom spremom, pa kako je tužiteljica jednako uspješno, bez primjedbi i sa uspješnim ocjenama, kao i saradnici u nastavi sa višom školskom spremom izvodila praktičnu nastavu, onda tužiteljici pripada i ista plata sukladno načelu „ista plata za isti ili sličan posao“.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 P 148500 23 Gž od 1.3.2023. godine

Deskriptor: Zaštita radnika/Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

104.2. Za isplatu plata, doprinosa i naknade plate

Kad radnik u jednom dijelu razdoblja nezakonitog otkaza zasnue radni odnos kod drugog poslodavca, za to razdoblje mu pripada pravo na razliku plaće između iznosa plaće koji je ostvarivao kod tog poslodavca i iznosa koji bi ostvarivao kod tuženog, da nezakonitog otkaza ugovora o radu nije bilo.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 18 0 Rs 052019 23 Rev od 26.10.2023. godine.

Deskriptor: Za isplatu plata, doprinosa i naknade plate

105. Zaključivanje ugovora o radu/Zasnivanje radnog odnosa

Ako poslodavac ne zaključi ugovor o radu sa radnikom u pisanoj formi, a radnik obavlja poslove za poslodavca uz naknadu, smatra se da je zasnovan radni odnos na neodređeno vrijeme, ako poslodavac drugačije ne dokaže. Sama okolnost da poslodavac radniku nije isplatio naknadu za obavljeni rad, iako je dogovor radnika i poslodavca podrazumijevao rad uz naknadu, ne može promijeniti prirodu odnosa između radnika i poslodavca.

*Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 Rs
172708 23 Rev od 09.11.2023.godine*

Deskriptor: Zaključivanje ugovora o radu/ zasnivanje radnog odnosa

VII.

ZAŠTITA OD DISKRIMINACIJE

106. Diskriminacija

U situaciji kada su tužioci prije uspostave Distrikta, radeći kao ovlašćena službena lica u ministarstvima unutrašnjih poslova entiteta Bosne i Hercegovine ostvarivali pravo na beneficirani radni staž (12 mjeseci efektivnog rada se računalo kao 16 mjeseci staža osiguranja) i kada su u periodu nakon uspostave Distrikta u entitetima Bosne i Hercegovine ovlašćena službena lica kako Policije tako i Sudske policije konstantno ostvarivala konkretno pravo, a posebno kod toga da se radi o istoj vrsti poslova sa istim pravima, obavezama i ovlašćenjima, slijedi jasan zaključak da su tužioci u spornom periodu bili diskriminirani u odnosu na sve ostale ovlašćene policijske službenike (ovlašćene službenike Sudske policije) u Bosni i Hercegovini, odnosno da su prema ostalim ovlašćenim službenim licima kako Policije tako i Sudske policije u Bosni i Hercegovini, stavljeni u neravnopravan položaj u pogledu ostvarivanja ovog prava, a da za takvo postupanje nije postojao ni jedan opravdan interes.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 96 0 Rs 133742 22 Rsž od 25.10.2022.godine.

Deskriptor: Zaštita prava policijskih službenika/Isplata neisplaćenih plata i drugih novčanih potraživanja

Diskriminacija

I

107. Izuzeci od principa jednakog postupanja

Nema diskriminacije po obrazovanju kada Grad Tuzla, kao osnivač prvotuzene koja je poslodavac tužiteljice, drugim zaposlenicima sa SSS obezbijedi radna mjesta u drugim javnim preduzećima, dok tužiteljici koja je VSS, diplomirani arhitekta, ne obezbijedi zaposlenje u drugom preduzeću, jer je takvo nejednako postupanje objektivno i razumno opravdano zbog prirode konkretnih profesionalnih aktivnosti pa predstavlja izuzetak od principa jednakog postupanja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 P 321817 23 Rev od 10.10.2023. godine.

Deskriptor: Izuzeci od principa jednakog postupanja.

V

108. Viktimizacija

Osoba koja je kao punomoćnik zastupala tužitelja u postupku diskriminacije smatra se učesnikom u tom postupku, te shodno tome uživa zaštitu od viktimizacije.

U postupku radi zaštite od viktimizacije primjenjuje se pravilo o preraspodjeli tereta dokazivanja.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 58 0 P 197625 22 Rev od 7.9.2023. godine

Deskriptor: Viktimizacija

O

109. Osnov i vrste diskriminacije

109.1. Zabrana diskriminacije

Za osnovanost zahtjeva iz osnova diskriminacije, mora se utvrditi da je do stavljanja u nejednak položaj došlo zbog jednog od zabranjenih osnova (čl. 2. stav 1. ZZD) i ti zaštićeni osnovi predstavljaju ključni element diskriminacije.

Kada tužiteljica diskriminatorno postupanje tuženog vidi u povredi zakonske procedure prilikom internog premještanja i prijema određene osobe na drugo radno mjesto (Internog revizora), a da u toku postupka nije dokazala zbog kojeg je zaštićenog osnova dovedena u nejednak položaj, niti je učinila vjerovatnim da je diskriminirana, takve tvrdnje ne mogu se podvesti pod pojam diskriminacije pa je tužbeni zahtjev da je tuženi povrijedio pravo tužiteljice na jednako postupanje valjalo odbiti.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Rs 378208 23 Rev od 12.9.2023. godine

Deskriptor: Osnov i vrste diskriminacije/zabrana diskriminacije

110. Uporedna grupa

Različit tretman u pogledu prava na isplatu toplog obroka sa jedne strane državnom (javnom) službeniku u organima uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i s druge strane zaposlenima u javnim preduzećima i privatnom sektoru u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine, ne predstavlja osnov za utvrđenje diskriminacije.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta broj 96 0 Rs 144058 22 Rsž od 7.11.2022. godine

*Deskriptori: Osnovi i vrste diskriminacije
Uporedna grupa
Za isplatu drugih naknada iz rada*

T

111. Teret dokazivanja

Stepen vjerovatnosti da je došlo do diskriminacije, koga ima u vidu odredba člana 15. stav 1. ZZD BiH, je pretežna, a ne visoka vjerovatnoća. Pretežna vjerovatnoća postoji kada se zaključak o postojanju diskriminacije čini izglednijim od zaključka da diskriminacije nije bilo, a ti izgledi se zasnivaju na dokazima na kojima se zasniva tvrdnja da je došlo do diskriminacije.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 17 0 P 102192 23 Rev od 12.6.2023. godine

*Deskriptori: Zabrana diskriminacije
Teret dokazivanja*

Z

112. Zabrana diskriminacije

Donošenje novog Pravilnika o radu je bilo propisano čl. 118 ZOR, zbog čega je njegova svrha donošenja bila opravdana pa iako može staviti u nepovoljniji položaj neke radnike u odnosu na druge, u postupku nije dokazano da je to urađeno po bilo kojoj zabranjenoj osnovi koju čini lično svojstvo tužiteljice, što je osnov i za indirektnu diskriminaciju.

*Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 32 0 Rs
384829 23 Rev od 3.11.2023. godine.*

Deskriptor: Zabrana diskriminacije

VIII.

AUTORSKO PRAVO

A

113. Autorsko djelo

Baza podataka se može štiti na dva načina, kao autorsko djelo, tačnije kao zbirka, pod uslovom da je originalna, odnosno da izbor, raspored ili način izlaganja sadržine baze predstavlja individualnu duhovnu tvorevinu, a drugi način putem posebnog prava proizvođača (srodno pravo) u kom slučaju zaštitu uživa lice koje je preduzelo inicijativu i uložilo sredstva u izradu baze podataka. Sami podaci nisu autorskopravno zaštićeni jer nisu autorsko djelo, bez obzira da li su ili ne uneseni u bazu podataka.

*Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 57 0 Ps 138510 23
Rev od 12.9.2023. godine*

Deskriptor: Autorsko djelo

IX.

PRIVREDNO PRAVO

M

114. Mjenica

U skladu sa pravilima mjeničnog prava, prigovor da označena dospjelost u bjanko mjenici nije određena u skladu sa mjeničnim ovlaštenjem, razrješava se primjenom pravila o dospjelosti konkretne mjenice i rokovima zastare mjeničnog potraživanja, koja pravila su regulisana odredbama Zakona o mjenici (član 34. i 80.), jer ovi parametri u njegovom razrješanju daju sigurnost mjeničnom dužniku, da od njega neće biti naplaćeno mjenično potraživanje obuhvaćeno zastarom. Kada nema mjeničnog ovlaštenja za popunu mjenice, dospjelost se određuje prema dospjelosti osnovnog posla kojim je obezbijedena izdata mjenica i uz primjenu člana 80. stav 1. i 2. Zakona o mjenici.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 56 0 / 051421 23 Rev od 7.9.2023.godine

Deskriptor: Mjenica

*

Mjenica u kojoj nije označena dospjelost (bjanko mjenica) ne može se smatrati kao mjenica po viđenju, jer se to odnosi samo na mjenicu koja u momentu izdavanja sadrži sve bitne sastojke koji je čine mjenicom, osim onih iz člana 107. stav 2. Zakona o mjenici (dospjelost), pa zakon u tim odredbama presumira njen sadržaj i daje joj karakter mjenice po viđenju

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 56 0 / 051421 23 Rev od 7.9.2023.godine

Deskriptor: Mjenica

*

Kada je mjenica protestirana, mjenično-pravni zahtjevi protiv trasanta zastarijevaju za godinu dana računajući od dana pravodobno podignutog protesta.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 53 0 P 064321 22 Rev od 19.9.2023.godine

Deskriptor: Mjenica

*

Izostanak izričite naznake da je potpisnik u ime izdavatelja mjenice, kao pravnog lica, njegov zastupnik po zakonu nema značaj nedostatka koji bi bio od uticaja na formalnu valjanost mjenice. Adresa i broj identifikacione isprave avaliste nisu bitan element mjenice.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 63 0 P 040027 23 Rev od 25.7.2023. godine

Deskriptor: Mjenica

*

Banka koja je propustila predložiti na pripremnom ročištu odgovarajuće relevantne dokaze, koji su i tada postojali, da je zahtjev za protest mjenice blagovremeno podnijela sudu, ne može na novoj glavnoj raspravi sa uspjehom predložiti te dokaze kao nove jer je nastupila prekluzija i gubitak prava na predlaganje dokaza koji se mogao predložiti na pripremnom ročištu.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 33 0 P 065119 23 Rev od 12.7.2023. godine

Deskriptori: Mjenica

Tok glavne rasprave

I

115. Izlučni povjerioci

Kada povjerilac u stečajnom postupku traži da se utvrdi njegovo izlučno pravo na pokretnim stvarima u stečajnoj masi, a stečajni povjerilac ovo pravo ospori, ono se može ostvariti samo u posebnoj parnici.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 60 0 Ps 030074 22 Rev od 7.6.2023. godine

Deskriptor: Izlučni povjerioci

S

116. Stečaj

Sud može ocjenjivati vjerovatnost postojanja predlagateljevog potraživanja i nakon što je pokrenut prethodni postupak radi utvrđivanja postojanja uslova za otvaranje stečajnog postupka, jer rješenje o odbijanju prijedloga za otvaranje stečajnog postupka sud donosi između ostalog i ocjenom vjerovatnosti potraživanja predlagatelja, a ne samo utvrđivanjem zakonom predviđenih stečajnih razloga.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 51 0 St 206645 23 Rev od 3.10.2023.godine

Deskriptor: Stečaj

*

Obavezu povjeriocu može ispuniti ne samo dužnik nego i treće lice, a povjerilac je dužan da primi to ispunjenje. Kada je povjerilac odbio primiti ispunjenje obaveze od trećeg lica, tada je u doznji, radi čega je izgubio aktivnu legitimaciju za podnošenje prijedloga za otvaranje stečajnog postupka koju legitimaciju mora imati tokom cijelog prethodnog postupka, a ne samo u trenutku njegovog pokretanja.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 51 0 St 206645 23 Rev od 03.10.2023.godine

Deskriptor: Stečaj

UPRAVNO MATERIJALNO PRAVO

I DRŽAVLJANSTVO

1. Sticanje državljanstva Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

U slučaju prestanka državljanstva Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine odricanjem radi sticanja državljanstva druge države, porijeklo ne može biti zakonski osnov za ponovni upis u knjigu državljana Bosne i Hercegovine, već se u tom slučaju državljanstvo može ponovo steći isključivo naturalizacijom.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 017558 22 Uvp od 31.8.2023. godine

Deskriptori: Sticanje državljanstva Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine

II PRAVA SLUŽBENIKA I NAMJEŠTENIKA

2. Izbor na radno mjesto

Tuženi (upravno tijelo koje postupa po žalbi) ima obvezu ne samo dati dostatne, jasne i argumentirane razloge o žalbenim navodima glede točnosti odgovora na pitanja iz testa (tj. ocijeniti žalbene navode kao takve), nego ima obvezu i pravilno raspraviti koji su to (odista) točni odgovori na sporna pitanja, sam ili preko drugog nadležnog tijela, kao prethodnog pitanja u smislu članka 129. Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, a u kom slučaju se očitovanje nadležnog tijela može koristiti ali ne kao apsolutna i neupitna istina, nego kao i svako drugo očitovanje koje podliježe kritičkoj analizi razloga iznesenih u pismenom izjašnjenju, a koje razloge tuženi može ali i ne mora da prihvati, ali ih je u svakom slučaju dužan ispitati i za svoju odluku dati razloge.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 138854 22 Už od 25.6.2023. godine

Deskriptor: Izbor na radno mjesto

*

Člankom 42. stavak (9) Zakona o državnoj službi u tijelima javne uprave Brčko distrikta Bosne i Hercegovine kao mehanizam za preispitivanje pravilnosti provedene natječajne procedure, predviđeno je (jedino) ulaganje žalbe Apelacijskom povjerenstvu na odluku Odbora za zapošljanje, a ne i ulaganje prigovora ili primjedbi na provedeni test, usmeni intervju ili slično.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 138854 22 Už od 23.9.2022. godine

Deskriptor: Izbor na radno mjesto

*

Odredbom članka 18. stavak (7) Pravilnika o zapošljavanju je na jasan i nedvosmislen način, utvrđeno da Povjerenstvo za zapošljavanje priprema i verificira test sa točnim odgovorima, a što dalje implicira da su pitanja sa odgovorima koja Povjerenstvu za zapošljavanje dostavljaju nadležna tijela (Odbor za zapošljavanje i nadležno tijelo javne uprave i institucije) u smislu stavka (3) istog članka, kroz „pripremu i verifikaciju“ podložna (dodatnoj) provjeri sa aspekta pravilnosti točnih odgovora na konkretna pitanja. U suprotnom, stvorila bi se apsurdna situacija da u slučaju kada je očito da se radi o pogrešno naznačenom (dostavljenom) odgovoru na određeno pitanje od strane Odbora za zapošljavanje ili nadležnog tijela javne uprave i institucije, nijedno tijelo koje sudjeluje u provođenju natječajne procedure nije u mogućnosti da uočenu (pa i nespornu) pogrešku ispravi nego je dužno natječajnu proceduru provesti na pogrešnom/im odgovorima na pismenom testu, a što nikako ne može biti intencija zakonodavca i u izravnoj je suprotnosti sa člankom 5. i člankom 7. Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i člankom 7. ZUP-a ali i člankom 2. Pravilnika o zapošljavanju kojim je predviđeno da je cilj za donošenje pravilnika – unaprijeđenje procedure zapošljavanja, a postupanje po „pogrešnim odgovorima“ ili nemogućost preispitivanja točnosti odgovora na pitanja iz pismenog testa, svakako nisu komplementarni sa ovim ciljem pravilnika.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 138854 22 Už od 23.9.2022. godine

Deskriptor: Izbor na radno mjesto

III

PENZIJSKO I INVALIDSKO OSIGURANJE

I

3. Invalidska penzija

Tužiteljica je zahtjev za ostvarivanje prava na invalidsku penziju podnijela dana 18.11.2020. godine, kada je imala navršenih 65 godina, 2 mjeseca i 29 dana života, odnosno ispunjene uslove za starosnu penziju u pogledu godina života, pa s obzirom da je gubitak radne sposobnosti utvrđen na dan podnošenja zahtjeva pravilno je njen zahtjev za invalidsku penziju odbijen.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 U 006262 22 Uvp od 24.5.2023. godine

Deskriptor: Invalidska penzija

P

4. Povreda na radu

Ukoliko bi se povreda na radu osiguranika dokazivala isključivo pravilno popunjenom i dostavljenom prijavom poslodavca o nesreći na poslu, tada bi ostvarenje prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću ovisilo o volji ili sposobnosti poslodavca, a ne o utvrđenom pravom stanju stvari, što bi predstavljalo pretjerani formalizam koji bi onemogućio osiguraniku da dokazuje činjenicu o nastaloj povredi na radu na kojoj temelji svoj zahtjev.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 03 0 U 022844 23 Uvp od 7.9.2023. godine.

Deskriptor: Povreda na radu

5. Porodična penzija

Imajući u vidu činjenicu da se tužiteljici prema rješenju prvostepenog organa od 6.6.2019. godine nastavlja isplata porodične penzije počev od 31.5.2019. godine u mjesečnom iznosu od 33,25 KM, a koji iznos ne predstavlja ni egzistencijalni minimum, odnosno isplata najniže penzije, te da tužiteljica treba vratiti iznos od 7122,77KM obustavom u visini od 1/3 ili 33,33% od prve naredne penzije imenovane po konačnosti tog rješenja, sve do konačnog namirenja tuženog, potrebno je u ponovnom postupku utvrditi da li bi nametanje obaveze vraćanja navedenog iznosa za tužiteljicu predstavljalo pretjeran teret, odnosno da li bi ona s obzirom na starosnu dob i njeno zdravstveno stanje te ostale prihode u njenom domaćinstvu bila u mogućnosti vratiti taj iznos, bez ugrožavanja lične egzistencije.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 U 006452 22 Uvp od 6.12.2023.godine

Deskriptor: Porodična penzija

S

6. Starosna penzija

Ispunjenjem uslova za prestanak radnog odnosa propisanih odredbom člana 119. stav 1. točka 3. Zakona o policijskim službenicima Bosne i Hercegovine, policijski službenik ne stiče automatski pravo na starosnu penziju, nego se u postupku ostvarenja tog prava primjenjuje odredbe Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju FBosne i Hercegovine.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 07 0 U 017614 22 Uvp od 26.6.2023. godine

*Deskriptori: Starosna penzija
Policijski službenici*

*

Penzije koje su dospjele, a nisu isplaćene prije smrti korisnika penzije, mogu se isplatiti samo zakonskom nasljedniku umrlog korisnika, koji je utvrđen pravosnažnim rješenjem pa se zahtjev punomoćnika za isplatu penzija treba odbaciti.

*Presuda Vrhovnog suda Federacije broj Bosne i Hercegovine 04 0 U
014157 23 Uvp od 27.9.2023.godine*

Deskriptor: Starosna penzija

IV

PRAVA NEZAPOSLENIH LICA

7. Priznavanje prava na penzijsko i invalidnsko osiguranje

Pogrešno je utvrđeno da period od nedostajuće 2 godine 11 mjeseci i 26 dana u kojem tužiocu pripada pravo na penzijsko i invalidnsko osiguranje do sticanja uslova za starosnu penziju, počinje da teče od 22.11.2020. godine do 16.11.2023. godine, jer se rokovi kada je u pitanju godine računaju na punu godinu, odnosno od 20.11.2020. do 20.11.2022. godine (2 godine), kada su u pitanju mjeseci računa se na mjesece odnosno od 21.11.2022. do 21.10.2023. godine (11 mjeseci) i kada su u pitanju dani rokovi se računaju na dane, dakle od 22.10.2023. do 16.11.2023. godine, što bi iznosilo 26 dana.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 028163 21 Uvp od 27.4.2023. godine

Deskriptor: Priznavanje prava na penzijsko i invalidnsko osiguranje

V

BRANILAČKO/BORAČKA-INVALIDSKA ZAŠTITA

M

8. Multifunkcionalna bolest

Kada nadležna ljekarska komisija za ocjenu vojnog invaliditeta utvrdi da oboljenje tužioca ulazi u grupu multifaktorijalnih i endogenih oboljenja, koja nisu osnov za utvrđivanje vojnog invaliditeta, onda je upravni organ ovlašćen da takav zahtjev odbaci kao nedopušten.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029150 22 Uvp od 14.9.2023.godine

Deskriptor: Multifunkcionalna bolest

S

9. Stambeno zbrinjavanje

Tužiteljica ne ispunjava uslove za stambeno zbrinjavanje dodjelom stambene jedinice, jer je svoj suvlasnički dio od 1/3 dijela na stanu, poklonila svojim kćerkama, čija vrijednost prelazi iznos od 30.000,00 KM.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029772 22 Uvp od 25.5.2023. godine

Deskriptor: Stambeno zbrinjavanje

*

Prije utvrđivanja ispunjenosti uslova za stambeno zbrinjavanje mora se utvrditi činjenica da li je podnosilac zahtjeva bio član porodice poginulog borca, jer od utvrđivanja te činjenice zavisi da li podnosilac zahtjeva ima pravo na stambeno zbrinjavanje.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 12 0 U 008734 22 Uvp od 13.12.2323. godine.

Deskriptor: Stambeno zbrinjavanje

VI

STATUSNA PRAVA

10. Ratna šteta

Pravilno je zaključkom Pravobranilaštva Republike Srpske odbačen zbog nenadležnosti zahtjev tužioca za obeštećenje van spora, jer iz sadržaja istog jasno proizilazi da tužilac potražuje naknadu nematerijalne štete koja je nastala kao posljedica povređivanja koje se desilo u decembru 1991. godine, dakle van vremenskog okvira iz odredbe člana 1. Zakona o ostvarivanju prava na naknadu materijalne i nematerijalne štete nastale u periodu ratnih dejstava od 20. maja 1992. do 19. juna 1996. godine.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029652 22 Uvp od 7.6.2023. godine

Deskriptor: Ratna šteta

VII

IMOVINSKO-PRAVNI ODNOSI

11. Ekološko/okolinska dozvola

U postupku obnove ekološke dozvole, tuženi se ograničava samo na ispitivanje kvaliteta i obima promjene uslova u odnosu na ranije izdatu dozvolu, te ocjenjuje da li je došlo do značajne promjene ili nije, pa ako zaključi, na osnovu dokaza koji se provode u tom postupku, a posebno stručnog mišljenja koje se pribavlja od organizacije koja ima stručno znanje za obavljanje te djelatnosti, da nije došlo do značajnih promjena, onda to samo konstatuje i vrši obnovu rješenja o ranije izdatoj ekološkoj dozvoli.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 027515 21 Uvp od 24.5.2023. godine

Deskriptor: Ekološko/okolinska dozvola

D

12. Deeksporpiracija

Ne može se zahtijevati deeksporpiracija dijela eksproprisanih nekretnina i cijepanje neizgrađenog dijela eksproprisanih nekretnina (koji ne služi svrsi eksproprijacije), ukoliko su neizgrađeni dijelovi eksproprisanih parcela promijenili oblik i veličinu u postupku privođenja gradskog građevinskog zemljišta krajnjoj namjeni, u skladu sa važećim prostornim planom ili planom parcelacije.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 017264 21 Uvp od 15.6.2023. godine

Deskriptori: Deeksporpiracija

E

13. Energetika

Novi vlasnik objekta priključenog na distributivnu mrežu izmirenjem duga za električnu energiju ranijeg vlasnika tog objekta (kao krajnjeg kupca električne energije), ne može biti oslobođen od obaveze prijavljivanja promjene vlasništva i dužan je zaključiti novi ugovor sa nadležnim operatorom distribucijskog sustava (ODS) o korištenju distribucijske mreže i ugovora o opskrbi električnom energijom, u skladu sa Zakonom o električnoj energiji u Federaciji Bosne i Hercegovine i Opštim uslovima za isporuku električne energije.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 014092 22 Uvp od 3.8.2023. godine

Deskriptor: Energetika

I

14. Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima

Sporan je osnov upisa prava svojine u korist zainteresovanog lica na cjelokupnoj površini parcele koja je predmet izlaganja od 2395 m², jer je njegov pravni prednik na toj parceli upisan od 1953. godine u površini od 1000 m², pa je Komisija bila dužna da izvrši novo snimanje i da utvrdi površinu parcele koja pripada zainteresovanom licu i kada tužilac u ostavljenom roku ne podnese zahtjev u tom pravcu, jer ta činjenica ne daje osnov da se pravo svojine na cjelokupnoj površini predmetne parcele upiše u korist zainteresovanog lica.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 027886 21 Uvp od 25.5.2023. godine

Deskriptor: Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima

*

Umlom licu se nije mogao postaviti privremeni zastupnik, jer se ne radi o licu čije je prebivalište, odnosno boravište nepoznato, već o

umrlom koji je danom smrti prestao da postoji kao fizičko lice.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 027590 21 Uvp od 11.5.2023. godine

Deskriptor: Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima

*

Kada se radi o šumskom zemljištu, potrebno je prije utvrđivanja prava svojine na zemljištu tog karaktera, pribaviti sve podatke vezane za to zemljište, posebno jer je je ostalo nerazjašnjeno na osnovu čega je utvrđeno da na nepokretnostima u p.l.n. br. 372 k.o. V., upisano stanje odgovara stvarnom stanju, a da prethodno nije provjereno da li se zemljište nalazi u kompleksu šumskog zemljišta ili je izdvojeno iz šumskog kompleksa, da li se u arhivi nadležnog organa nalaze podaci o raspravljenom postupku uzurpacije, posebno u periodu od 1980. godine, pa nadalje, kada su ti postupci u katastarskim opštinama vođeni po službenoj dužnosti.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske 11 0 U 027842 21 Uvp od 11.5.2023. godine

Deskriptor: Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima

*

Kako je upis O.A. na predmetnim nepokretnostima izvršen na osnovu rješenja Komisije iz 1985, godine, koje rješenje nije osporavano odgovarajućim pravnim sredstvima, pa kako je takvo činjenično stanje koje je utvrđeno rješenjem Komisije preuzeto 2005. godine u zemljišnoj knjizi, to se u konkretnom slučaju ne može utvrditi postojanje greške zemljišnoknjižne kancelarije zbog čega su upravni organi pravilno odbili tužioca N.M. sa zahtjevom za ispravku greške u zemljišnoj knjizi.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 14 0 U 005059 21 Uvp od 31.5.2023. godine

Deskriptor: Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima

*

Komisija za izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima i utvrđivanju prava na nepokretnostima, je u postupku utvrdila da je zainteresovano lice vjerovatniji vlasnik, jer predmetne parcele drži u faktičkom posjedu, a radi se o uzurpaciji dijela državne svojine, što predstavlja sporni imovinsko-pravni odnos, za čije rješavanje je nadležan organ uprave za imovinsko-pravne poslove, u posebnom postupku.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029912 22 Uvp od 04.10.2023. godine

Deskriptor: Izlaganje na javni uvid podataka o nepokretnostima

15. Ispravljanje greške u katastarskom operatu

Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove, odnosno nadležna Područna jedinica je dužna da pri vršenju poslova održavanja premjera i katastra zemljišta otklanja sve nedostatke i propuste u snimanju detalja, geodetskom elobaratu, planovima, karti i katastarskom operatu, pod uslovom da su ti nedostaci i propusti sa sigurnošću utvrđeni.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 027849 21 Uvp od 24.5.2023. godine

Deskriptor: Ispravljanje greške u katastarskom operatu

*

Ispravke greške u smislu odredbe člana 71. Pravilnika za održavanje premjera i katastra zemljišta, se ne može izvršiti zbog činjenice što tužioc drže u posjedu parcelu površine 610 m² za koju smatraju da im pripada jer su kupili i uknjižili se na parceli površine 502 m², a ne na parceli površine 610 m²-

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 028382 22 Uvp od 28.9.2023. godine.

Deskriptor: Ispravljanje greške u katastarskom operatu

K

16. Koncesije

Ispunjeni su uslovi za donošenje osporenog akta, kojim se koncesionaru odobrava eksploataciono polje tehničkog građevinskog kamena – krečnjaka na ležištu „P.“ kod Banjaluke, a pri čemu su određene koordinate tog zemljišta, te se koncesionar obavezuje da granice odobrenog eksploatacionog polja obilježi na terenu međnim biljezima, a i obavezan je da završi pripremne radove i pribavi odobrenje za izgradnju rudarskih objekata u roku koji ne može biti duži od roka određenog u ugovoru o koncesiji koji je za to ležište zaključio sa Vladom Republike Srpske u avgustu mjesecu 2019. godine, kako je to sve i navedeno u dispozitivu predmetnog osporenog akta.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 028662 21 Uvp od 31.5.2023. godine

Deskriptor: Koncesije

*

Koncendent može jednostrano raskinuti ugovor kada koncesionar ne izvršava ili propusti da izvrši potrebne radnje u ugovorenom roku ili svojom krivicom ne počne sa obavljanjem koncesione djelatnosti u ugovorenom roku, te svojom pasivnošću onemogućiti i aktivnosti na alternativnom tehničkom rješenju za izgradnju MHE povodom kojeg je tužena bila spremna da i aneksira predmetni ugovor o koncesiji.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 027310 21 Uvp od 25.5.2023. godine

Deskriptor: Koncesije

L

17. Legalizacija

Etažni vlasnik može izvršiti prepravke u stanu ili drugom posebnom dijelu zgrade koji su u njegovom vlasništvu, pod određenim uslovima, uključujući taj da prilikom izvođenja radova ne smije povrijediti interese ostalih etažnih vlasnika koji zaslužuju zaštitu, a naročito promjenu vanjskog izgleda zgrade, te prouzrokovati opasnost po sigurnost lica,

zgrade ili drugih stvari, a ti uslovi moraju biti predmet razmatranja i u postupku legalizacije već izvedenih radova.

*Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 0028371 22
Uvp od 13.9.2023. godine*

Deskriptor:Legalizacija

N

18. Naknada/ Rente

Zakon o građevinskom zemljištu je specijalni zakon koji ima primat nad svim ostalim zakonima kad je u pitanju građevinsko zemljište i po njemu se mora postupati uvijek kada se rješavaju pitanja koja se odnose na građevinsko zemljište, jer odredba člana 63. stav 6. ovog Zakona stavlja van snage sve odluke, uredbe i druge propise koji su u pogledu plaćanja predmetne naknade u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 06 0 U 016079 22 Uvp od 06.10.2023.godine

Deskriptor: Naknade/Rente

P

19. Provođenje promjene u katastarskom operatu

Činjenica da u ugovoru koji je predmet provodjenja nisu navedeni katastarski podaci za nekretnine, nije razlog da se isti ne može provesti u katastarskom operatu, s obzirom da je sačinjen 1959. godine, kada za tu k.o. nije bio uspostavljen katastar nepokretnosti i kada katastarski podaci nisu ni postojali, što daje osnov organu koji provodi postupak da izvrši identifikaciju parcela koje su predmet ugovora po novom premjeru i izvrši njegovo provođenje.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029342 22 Uvp od 6.7.2023. godine

Deskriptor: Provođenje promjena u katastarskom operatu

*

Pravilno je u konkretnom slučaju dozvoljena promjena u katastarskom operatu na osnovu rješenja kojim je raspravljena uzurpacija i utvrđen stvarni vlasnik predmetnih nepokretnosti, pa nije od uticaja činjenica da su u postupku izlaganja predmetne nepokretnosti uknjižene u korist Republike Srpske, jer je uknjižena kao vjerovatniji vlasnik u privremeni list nepokretnosti, a koja uknjižba se uvijek može izmijeniti kada se u

nekom od propisanih postupaka utvrdi stvarni vlasnik, kao što je slučaj u ovoj upravnoj stvari.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029135 22 Uvp od 25.5.2023. godine

Deskriptor: Provođenje promjene u katastarskom operatu

S

20. Stvarna prava

Podobnost isprave koja je podnesena uz zahtjev stranke za upis stvarnih prava u zemljišnoj knjizi, podrazumijeva obavezu nadležnog organa da prevashodno utvrdi da li je podnesena isprava sačinjena u propisanoj formi i da li se podaci iz iste podudaraju sa podacima zemljišne knjige, pa ako ti uslovi nisu ispunjeni, zahtjev se odbija.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske od 11 0 U 029414 22 Uvp od 04.10.2023. godine.

Deskriptor: Stvarna prava

U

21. Utvrđivanje površine zemljišta koje je potrebno za redovnu upotrebu zgrade

Vlasnik zgrade ili posebnog dijela zgrade u skladu sa odredbama člana 39. Zakona o građevinskom zemljištu i člana 346. Zakona o stvarnim pravima F Bosne i Hercegovine može steći pravo vlasništva na zemljištu za redovnu upotrebu zgrade, samo ako općinski organ uprave nadležan za imovinsko-pravne poslove, uz pribavljeno mišljenje općinskog organa uprave nadležnog za poslove urbanizma, to zemljište utvrdi rješenjem.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 06 0 U 015789 22 Uvp od 13.7.2023. godine

Deskriptor: Utvrđivanje površine zemljišta koje je potrebno za redovnu upotrebu zgrade

22. Upis promjene u katastarskom operatu

Na osnovu prijave o promjeni na zemljištu i skice snimanja, bez donošenja rješenja o promjeni upisa prava u katastarskom operatu i dostavljanja istog strankama sa pravom izjavljivanja žalbe, ne mogu se vršiti promjene u katastarskom operatu.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 03 0 U 021517 22 Uvp od 31.8.2023. godine

Deskriptor: Upis promjene u katastarskom operatu

23. Upis svojine u zemljišne knjige

Upis zabilježbe izvršenja predstavlja jednu od radnji izvršenja na nepokretnosti i da upisana zabilježba izvršenja ne predstavlja zakonsku smetnju da se u javnim evidencijama izvrši promjena vlasnika nepokretnosti na kojoj je upisana zabilježba izvršenja.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029947 22 Uvp od 06.12.2023. godine.

Deskriptor: Upis svojine u zemljišne knjige

24. Upis zabilježbe spora

Pravilno je tužilac odbijen sa zahtjevom za zabilježbu spora, odnosno zabilježbu činjenice podnošenja tužbe kod okružnog privrednog suda u pl. broj 1687 k.o. B., jer odredbama Zakona o premjeru i katastru Republike Srpske nije predviđena mogućnost upisa ove zabilježbe sve dok se ne uspostavi i stupi na pravnu snagu novi katastar nepokretnosti, od kog momenta će postojati mogućnost upisa ovih činjenica u novouspostavljeni katastar nepokretnosti.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 030551 22 Uvp od 02.11.2023.godine.

Deskriptor: Upis zabilježbe spora

*

Kako je predmetni spor okončan donošenjem pravnosnažne presude Okružnog suda u Banjaluci od 13.7.2016. godine to upis zabilježbe revizije, što je predmet postupka, koja je vanredni pravni lijek ne predstavlja osnov za upis postojanja spora, s obzirom da je spor u toj fazi već okončan, odnosno ta činjenica ne predstavlja postojanje spora u smislu odredbe člana 2. stav 4. Zakona o zemljišnim knjigama.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 028877 23 Uvp od 14.12.2023.godine.

Deskriptor: Upis zabilježbe spora

Z

25. Zabilježba izvršenja

Odluka o zahtjevu za upis zabilježbe, shodno odredbama člana 132. Zakona o premjeru i katastru, mora biti zasnovana na činjenicama i dokazima koji su važili u momentu podnošenja tog zahtjeva, a što je u konkretnom slučaju 11.11.2015. godine, a ne na činjenicama koje su nastale 2018. godine provođenjem ugovora o raspolaganju nepokretnostima.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 12 0 U 008305 21 Uvp od 11.5.2023. godine

Deskriptor: Zabilježba izvršenja

VIII

INSPEKCIJSKI NADZOR

I

26. Inspekcijski nadzor

Imaoci više od pet odraslih životinja iste mogu držati u skloništu za životinje koje posjeduje dozvolu za formiranje skloništa izdatu od strane nadležnog organa uprave kantona, grada ili općine.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 013219 22 Uvp od 02.3.2023. godine.

Deskriptor: Inspekcijski nadzor

K

27. Komunalna policija

Tužiteljica nije imala odobrenje za zauzimanje javne površine i postavljanje predmeta za zabavu (3 klackalice) prije nego je zahtjevom zatražila izdavanje odobrenja za zauzimanje javne površine, to su bili ispunjeni uslovi za donošenje rješenja kojim se nalaže uklanjanje predmeta za zabavu.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029371 22 Uvp od 25.5.2023. godine

Deskriptor: Komunalna policija

O

28. Otklanjanje nezakonitosti iz radnog odnosa

S obzirom da je zainteresovano lice D.K. razriješen dužnosti izvršnog direktora rješenjem od 01.3.2021. godine koje nije pobijao, već je

pobijao samo rješenje o prestanku radnog odnosa, to tužilac Javno preduzeće... osnovano ukazuje da je zainteresovanom licu D.K. radni odnos u suštini prestao donošenjem tog rješenja o razrješenju, dakle sa 01.03.2021. godine, a time mu je istekao i ugovor o radu koji je zaključen na određeno vrijeme tj. do razrješenja imenovanog. Prema tome, rješenje kojim je imenovanom utvrđen prestanak radnog odnosa, iako doneseno nakon četiri mjeseca, je deklaratornog karaktera i u momentu njegovog donošenja zainteresovanom licu je već prestao ugovor o radu, pa ne stoje nezakonitosti u postupanju tužioca koje su utvrđene od strane inspektora rada.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 U 006702 22 Uvp od 15.11.2023. godine.

Deskriptor: Otklanjanje nezakonitosti iz radnog odnosa

Š

29. Šumska inspekcija

Ispunjeni su zakonski uslovi za privremeno oduzimanje od strane šumarskog inspektora drvnih sortimenata zatečenih na stovarištu a.d. „N.B.“ kao i na lageru pored stovarišta, jer je drvo voženo od panja i lagerovano kod navedenog preduzeća bez otpremnog iskaza i u vrijeme kada je kontrola započeta 27.11.2020. godine trupci nisu bili propisno obilježeni, a tužilac nije imao otpremni iskaz kao dokaz o porijeklu drveta što ukazuje da je drvo voženo od panja prije nego je propisno žigosano i obročeno.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 028670 22 Uvp od 02.11.2023. godine.

Deskriptor: Šumska inspekcija

U

30. Urbanističko-građevinska inspekcija

Provedenim inspeksijskim nadzorom je u cijelosti riješena glavna stvar u trenutku kada je tužiteljima naloženo pribavljanje odobrenja za građenje. To dalje implicira da postupajući urbanističko-građevinski

inspektor, tijekom postupka inspekcijskog nadzora, nije naišao na pitanje bez čijeg (prethodnog) rješenja nije mogao riješiti samu stvar (da li je subjekt građenja izvršio sve obveze utvrđene propisima iz građevinske oblasti i podzakonskim aktima).

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 142163 22 Už od 17.2.2023. godine

Deskriptor: Prethodno pitanje

Urbanističko-građevinska inspekcija

IX

POREZI, DOPRINOSI I TAKSE

I

31. Igre na sreću

Tuženi nije dao odgovor na žalbene navode tužioca da su mu isplaćena dva dobitna tiketa u manjem iznosu, a da mu tiket u većem iznosu, za koji je obaviješten da će mu biti isplaćen u roku od 7 dana u prostorijama tužene, nije isplaćen, pa su te činjenice ostale nerazjašnjene i ostalo je nejasno kako je izvršena isplata navedenih dobitnih tiketa u manjem iznosu i zašto je nakon te isplate izvršeno sporno otkazivanje izvlačenja.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 026911 21 Uvp od 9.3.2023. godine

Deskriptor: Igre na sreću

P

32. Porez na dohodak

Uplate na račune tužioca od strane njegovog oca, koji je zaposlen u Rusiji, izvršene su u svrhu izdržavanja porodice odnosno kao poklon od strane oca, pa kako se radi o porodičnom odnosu, ne može se govoriti o dohotku tužioca, niti se te uplate mogu svrstati u ostali dohodak, pa time ni oporezovati.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 026558 21 Uvp od 9.3.2023. godina

Deskriptor: Porez na dohodak

S

33. Subvencija doprinosa

Zdravstvena ustanova se ne može smatrati privrednim društvom, jer nije organizovana kao privredno društvo u smislu odredbi Zakona o privrednom društvu, te stoga ne može ostvariti pravo na subvenciju

doprinosa za obavezna osiguranja po osnovu Zakona o ublažavanju negativnih ekonomskih posljedica.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 017524 22 Uvp od 7.6.2023. godine

Deskriptor: Subvencija doprinosa

34. Sudska taksa

Troškove upravnog postupka snosi korisnik eksproprijacije, izuzev određenog izuzetka, koji se odnosi na odbijanje pravnih lijekova, kako je to propisano članom 32. Zakonom o eksproprijaciji, koji se ne može primijeniti u upravnom sporu, pa kako je tužiteljica uspjela u upravnom sporu, jer je njena tužba uvažena i osporeni akt poništen, imala je osnova za naknadu troškova sudske takse pod uslovom da je takav zahtjev postavila u tužbi i da je taksu na tužbu i presudu platila, što u konkretnom slučaju nije učinila.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 13 0 U 032747 23 UŽ od 13.9.2023.godine.

Deskriptor: Sudska taksa

*

Odredba člana 32. Zakona o eksproprijaciji koja propisuje da troškove tog postupka snosi korisnik eksproprijacije, ne može se primijeniti u upravnom sporu na sporno pitanje plaćanja takse, jer je to sudski postupak u kojem tužilac ima status taksenog obveznika, obzirom da tako propisuju odredbe člana 6. tačka a) i b) i člana 4. Zakona o sudskim taksama, koje je sud pravilno tumačio i primijenio, kada je tužioca prvo pozvao na plaćanje takse, a nakon njegovog nepostupanja po pozivu, donio pobijano rješenje pozivom na odredbu člana 32. tog zakona.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 033084 23 UŽ od 20.9.2023. godine.

Deskriptor: Sudska taksa

X

ZAKON O POSTUPKU INDIREKTOG OPOREZIVANJA

35. Naplata dugovanja po osnovu indirektnih poreza

Postupak povrata uplaćenih indirektnih poreza (carine, PDV-a i putarine) provodi se prema odredbama Zakona o postupku indirektnog oporezivanja, dok se pravo na isplatu kamata na vraćeni iznos ostvaruje na način propisan zakonom koji reguliše svaki pojedini indirektni porez.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 039970 23 Uvp od 24.4.2023. godine

*Deskriptor: Naplata dugovanja po osnovu indirektnih poreza/
Nedostatak osnova za isplatu zakonskih zatezних kamata kod povrata
iznosa više plaćenih uvoznih ili izvoznih dažbina Član 1 Protokola 1 -
Zaštita imovine*

XI

ZAKON O POSTUPKU PRINDUNE NAPLATE INDIREKTNIH POREZA BOSNE I HERCEGOVINE

P

36. Postupak utvrđivanja solidarne odgovornosti

Sva lica koja prouzrokuju ili aktivno sarađuju u činjenju bilo kojeg kršenja zakona i propisa o indirektnom porezu, pojedinačno i solidarno su odgovorna, te UIO u tom slučaju ima pravo da naplati ukupan iznos duga od bilo kojeg lica, a u ukupan dug ulaze troškovi postupka, kamate i naknadni teret prinudne naplate.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 041329 23 Uvp od 11.7.2023. godine

Deskriptori: Postupak utvrđivanja solidarne odgovornosti

XII

ZAKON O POREZU NA DODATNU VRIJEDNOST BOSNE I HERCEGOVINE

37. Pravo na odbitak ulaznog poreza

Pravo na odbitak ulaznog poreza neće biti ostvareno ukoliko se predmetno vozilo ne koristi u svrhu poslovanja koje se vrši što znači da nema ni prava na odbitak ulaznog PDV-a po osnovu nabavke goriva za navedeno vozilo.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 036427 22 Uvp 2 od 15.3.2023.godine.

Deskriptor: Pravo na odbitak ulaznog poreza

XIII

ZAKON O CARINSKOJ POLITICI

38. Stavljanje robe u slobodni promet

Nakon puštanja robe u slobodan promet, ukoliko se utvrdi da je JCI pogrešno popunjen, JCI se može izmijeniti kako u interesu carinskog organa, tako i u interesu deklaranta, jer bi u suprotnom vodilo neravnopravnosti i diskriminaciji stranaka u postupku.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 041328 23 Uvp od 27.10.2023. godine

Deskriptor: Stavljanje robe u slobodni promet

XIV

ZAKON O DRŽAVNOJ SLUŽBI U INSTITUCIJAMA BOSNE I HERCEGOVINE

I

39. Imenovanje

Zakonom je jasno propisana procedura zapošljavanja u državnu službu u institucijama Bosne i Hercegovine , način imenovanja komisije za izbor, izborni proces i druga pitanja od važnosti za proceduru odabira kandidata po objavljenim javnim konkursima, kao i imenovanja posebne komisije za izbore koje su nezavisne i nepristrasne u provođenju javnog konkursa, gdje komisiju čine 5 članova, od kojih su dva službenici institucije na koju se javni konkurs odnosi, a 3 člana imenuje agencija sa liste eksperata. Pravo na zahtjev za izuzeće bilo kojeg člana ili komisije za izbor ima svaki prijavljeni kandidat, ukoliko smatra da su ispunjeni uslovi za izuzeće predviđeni odredbom člana 25. stav 3. Zakona o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine .

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 040417 23 Uvp od 9.6.2023. godine

*Deskriptori: Imenovanje
Javno oglašavanje*

XV

STAMBENO PRAVO

O

40. Otkup stana

Postoji pogrešna primjena materijalnog prava kada drugostepeni sud propusti utvrditi istinitost iznesene činjenične tvrdnje tužiteljice da je tužena drugom nosiocu stanarskog prava na stanu u istoj zgradi omogućila otkup stana, a to isto pravo uskratila prednici tužiteljice na osnovu stava da se radi o stanu u zgradi koja nije nacionalizirana, i na osnovu te činjenice propusti raspraviti osnovanost tužbenog zahtjeva za otkup stana osnovom odredbe člana 14. Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, na koju se tužiteljica pozvala u tužbi.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 65 0 P 621928 23 Rev od 24.11.2023. godine.

Deskriptor: Otkup stana

P

Povrat stana

U situaciji kada je podnesen zahtjev za povrat stana koji je u međuvremenu otkupljen, samo po sebi se, kao prethodno pitanje nameće pitanje valjanosti kupoprodajnog ugovora a samim tim i svih prava koje vlasništvo za sobom povlači, koje treba riješiti da bi se donijela odluka o vraćanju stana u posjed.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 012872 21 Uvp od 22.5.2023. godine

Deskriptor: Povrat stana

XVI

NOTARIJAT

41. Izbor i razrješenje notara

Ocjenu prethodnog radnog iskustva, odnosno vrste pravnih poslova na kojima je kandidat radio, shodno odredbi člana 23. stav 6. Zakona o notarima, članovi Komisije cijene u okviru ulaznog intervjua, zajedno sa uspjehom na notarskom ispitu, što je u konkretnom slučaju i učinjeno, s tim što komisija nije u obavezi da daje prednost kandidatima koji su već izabrani za notara, već je ista dužna da sprovede postupak bodovanja kandidata, uzimajući u obzir propisane kriterijume.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029557 22 Uvp od 13.9.2023.godine.

Deskriptor: Izbor i razrješenje notara

XVII

ZAKON O JAVNIM NABAVKAMA BOSNE I HERCEGOVINE

42. Poništenje postupka javne nabavke

Prilikom sastavljanja tenderske dokumentacije propust koji se ogleda u neodređivanju mjesta izvršenja predmetne usluge nije razlog za otkazivanje postupka javne nabavke kao ni to, da se zbog dokazivih razloga koji su van kontrole ugovornog organa i koji se nisu mogli predvidjeti u vrijeme pokretanja postupka javne nabavke može ali i ne mora otkazati isti u skladu sa članom 69. stav 3. Zakona o javnim nabavkama.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 039833 22 Uvp od 19.1.2023. godine

*Deskriptor: Poništenje postupka javne nabavke
Neophodne informacije
Ugovorni organi u postupku javnih nabavki*

XVIII

ZAKON O STRANCIMA

43. Odbijanje ulaska stranca u Bosnu i Hercegovinu

Kod procjene zahtjeva stranca za skraćenje ili ukidanje zabrane ulaska i boravka u Bosne i Hercegovine primat imaju sigurnosni razlozi organa za sprovođenje zakona i nacionalni interesi u odnosu na stepen integrisanosti stranca u Bosne i Hercegovine i prava na porodični život.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 044070 23 Uvp od 28.2.2023. godine.

Deskriptor: Odbijanje ulaska stranca u BiH /Postupak i posljedice odbijanja ulaska /Opći uslovi za ulazak/Član 8 - Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života

VIX

SLOBODA PRISTUPA INFORMACIJAMA

44. Sloboda pristupa informacijama/Zaštita ličnih podataka

Javni organ bez izričite saglasnosti nosioca podataka nije ovlašten za objavljivanje ili dostavljanje podataka koji su pod njegovom kontrolom ako se zahtjev za dostavu podataka zasniva isključivo na ličnom interesu tražioca podataka

Presuda Sud Bosne i Hercegovine S1 3 U 039665 22 Uvp od 13.3.2023. godine.

Deskriptor:Pravo pristupa

Organ zadužen za zaštitu podataka

Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka

Prava nosioca podataka

XX

IZBORNI ZAKON

G

45. Govor mržnje

Za utvrđivanje da li određeno izražavanje ima karakteristike govora mržnje, sadržaj govora treba analizirati imajući u vidu karakteristike ove pojave da se radi o javnom govoru, izrečenom ili proširenom u javnom prostoru putem medija, sa ciljem da se napadne, obezvrijedi, uvrijedi i ponizi određena društvena skupina ili njene pripadnike koji ne moraju biti imenovani ali su prepoznatljivi po određenoj karakteristici zbog koje se izvrgavaju govoru mržnje, u svrhu zastrašivanja, segregacije stvaranja snažanog uticaja na socijalne odnose i podsticanja na nasilje.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Iž 045950 23 Iž od 21.6.2023. godine

Deskriptor: Govor mržnje

O

46. Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka

Objavljivanje izvoda iz Centralnog biračkog spiska za glasanje izvan Bosne i Hercegovine koji sadrži lične podatke birača u obimu u kojem se nesumljivo može utvrditi identitet osobe, predstavlja nezakonitu obradu ličnih podataka, jer nije uspostavljena pravična ravnoteža između prava na privatni život i javnog interesa.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 038648 23 Uvp od 30.3.2023. godine

Deskriptori: Birački spisak

Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka

Član 8 - Pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života

Član 10 - Sloboda izražavanja

Z

47. Zloupotreba u radu biračkih odbora

Birački odbor neposredno rukovodi radom biračkog mjesta, osigurava tajnost, pravilnost glasanja i evidentiranja rezultata glasanja na biračkom mjestu, pa ukoliko se utvrde nepravilnosti u evidentiranju izbornih rezultata, za takvo postupanje Izborni zakon Bosne i Hercegovine propisuje nedjeljivu odgovornost svih članova biračkog odbora.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Iž 045733 Iž od 26.5.2023. godine

Deskriptori: Birački odbori

Zloupotreba u radu biračkih odbora

48. Zlupotreba javnih sredstava

Svaka objava kandidata na društvenoj mreži Facebook, iako ne izgleda kao izborna kampanja, u vrijeme trajanja izborne šutnje, se karakteriše kao promocija kandidata s ciljem uticaja na birače u periodu kada je zabranjeno javno oglašavanje pa čak i kada ne sadrži program političkog subjekta čime se krše pravila ponašanja iz člana 7.4 stav (1) tačka 3) Izbornog zakona Bosne i Hercegovine .

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Iž 045653 23 Iž od 17.5.2023. godine.

Deskriptor: Prava i zabrane

Zlupotreba javnih sredstava

Zabrane

49. Zaštita ličnih podataka

Državni organi obavljanjem poslova iz svoje nadležnosti dužni su voditi računa o principu zaštite ličnih podataka, a kada obradu ličnih podataka nalaže javni interes, dužni su voditi računa o pravičnoj ravnoteži između dva legitimna cilja.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 038648 23 Uvp od 30.3.2023. godine

Deskriptor: Način i mjesto glasanja

Birački spisak

Biračko mjesto/organ zadužen za zaštitu ličnih podataka

Osnovni principi zakonite obrade ličnih podataka

UPRAVNI POSTUPAK

Č

50. Činjenično stanje/ ćutanje uprave

Vijeće za upravne sporove mora donijeti presudu koja nije kontradiktorna, nerazumljiva i nejasna da time ne dovode u pitanje pravićanost postupka. Presuda ćije obrazloženje ne sadrži detaljne razloge o relevantnim i utvrćenim ćinjenicama na osnovu kojih je donešena odluka i koja ne daje jasno obrazloženje u pogledu pitanja koja su pred sudom pokrenuta ne zadovoljava standard prava na pravićno sućenje i ćini povredu prava na „pravićan postupak“ iz ćlana 6. stav 1. Evropske konvencije za zašćitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 033109 22 Uvp od 17.3.2023.godine

Deskriptor: Činjenićno stanje/ ćutanje uprave

D

51. Dopunsko rješenje

Dopunskim rješanjem dopunjuje se ranije rješanje u pogledu pitanja koja već donesenim rješanjem nisu obuhvaćena, ali se tim rješanjem ne moće mijenjati pravosnažno raspravljena stvar, niti brisati i mijenjati dijelovi ranijeg rješanja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 09 0 U 034187 23 Uvp od 20.6.2023. godine

Deskriptor: Djelimićno, dopunsko i privremeno rješanje

*

Uzimajući u obzir da je prijedlog za dopunu rješanja o eksproprijaciji podnesen samo od jednog suvlasnika ćetiri godine od njegovog donošenja, a da su nasljednici jednog od ostalih suvlasnika podnijeli zahtjev za deeksproprijaciju, bilo je neophodno sprovesti poseban

ispitni postupak i utvrditi činjenice od značaja za odluku o prijedlogu za donošenje dopunskog rješenja.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 16 0 U 001223 22 Uvp od 28.9.2023.godine.

Deskriptor: Djelimično dopinsko i privremeno rješenje

K

52. Konačnost upravnog akta/ Nadležnost/ Shodna primjena zakona o parničnom postupku

Nadležnost Suda Bosne i Hercegovine je da odlučuje po tužbama protiv konačnih upravnih akata institucija Bosne i Hercegovine iz člana 4. Zakona o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine tako da za pobijanu odluku koja nije konačni upravni akt iz člana 4. istog zakona će se oglasiti nenadležnim i bez odlaganja a najkasnije u roku od tri dana, ustupiti premet nadležnom sudu postupajući u skladu sa članom 4. stav 3. i članom 5. stav 1. Zakona o parničnom postupku Bosne i Hercegovine .

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 044826 23 Uvp od 08.6.2023. godine

Deskriptori: Konačnost upravnog akta/ Nadležnost/ Shodna primjena zakona o parničnom postupku

L

53. Lično dostavljanje pismena

Za ocjenu blagovremenosti žalbe u upravnom postupku, bitno je kada je osporeno rješenje dostavljeno osobi kojoj je namijenjeno, a ne kada je njen bliski srodnik, suprotno pravilu o ličnom dostavljanju, primio takvo rješenje.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 013539 22 Uvp od 8.6.2023. godine

Deskriptor: Obavezno lično dostavljanje pismena

N

54. Način dostavljanja pismena

Ispravan je zaključak suda da u upravnom spisu nema dokaza da je rješenje Komisije za implementaciju člana 152. Zakona o radu broj ... od 05.09.2007. godine zaista bilo istaknuto na oglasnoj tabli prvostepenog organa dana 01.10.2007. godine, jer se u spisu ne zatiče dostavnica koja predstavlja potvrdu o izvršenom dostavljanju, iz koje bi se tačno vidjelo kada je ovo pismeno istaknuto na oglasnu tablu organa, da bi se moglo smatrati da je dostavljanje izvršeno po isteku osam dana od dana isticanja pismena na oglasnu tablu organa.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029486 22 Uvp od 27.9.2023.godine

Deskriptor: Način dostavljanja pismena

*

Da bi se pismeno moglo istaći na oglasnoj tabli organa potrebno je prethodno da se dostavljanje izvrši na poznatu adresu primaoca, pa ako se primalac ne zatekne na navedenoj adresi obaveza je dostavljača da preduzme radnje propisane odredbom člana 84 stav 2 ZOUP, koja nalaže dostavljaču da sazna kuda se stranka, ili njen zakonski zastupnik odselio.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 030765 22 Uvp od 15.11.2023. godine

Deskriptor: Način dostavljanja pismena

55. Nadležnost organa za rješavanje o žalbi

Žalba na rješenje o odbijanju zahtjeva za suđenje u razumnom roku nije osnovana ako iz stanja spisa ne proizilaze okolnosti koje potvrđuju da su prilikom odlučivanja o zahtjevu pravilno cijenjeni kriteriji propisani u članu 7. Zakona o zaštiti prava na suđenje u razumnom roku pred Sudom Bosne i Hercegovine .

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Zup 046397 23 Zupž od 01.11.2023. godine

Deskriptor: Nadležnost organa za rješavanje o žalbi

56. Načelo saslušanja stranke

Nedostavljanjem nalaza, ocjene i mišljenja odjeljenja za prvostepeni postupak medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja licu koje je vještačeno je izvršena povreda načela saslušanja stranke, jer je isti morao biti dostavljen tom licu uz pouku da ima pravo prigovora radi ponovnog vještačenja na isti u roku od 8 dana od dana prijema tog nalaza, ocjene i mišljenja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 013934 22 Uvp od 16.5.2023. godine

Deskriptor: Načelo saslušanja stranke

P

57. Podnesci

Stranka u zahtjevu nije dužna da navede pravni osnov, ali je dužna da tačno i određeno iznese činjenice i predloži dokaze kojima potvrđuje svoje navode, odnosno kojima dokazuje pravnu valjanost iznesenih činjenica, s obzirom da podnesak stranke, kojim traži da ostvari neko pravo, mora biti jasan, određen i mora sadržavati sve elemente propisane zakonom, jer ako to ne učini ni po pozivu organa, onda je organ ovlašćen da takav zahtjev odbaci kao neuredan.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broju 11 0 U 029334 22 Uvp od 14.9.2023. godine.

Deskriptor: Podnesci

*

U situaciji kada je dokumentacija dostavljena bez formalnog pismenog zahtjeva, upravni organ je dužan pozvati stranku da se izjasni povodom čega je dostavljena, odnosno šta predstavlja, odnosno da dostavi zahtjev, a ne može dokumentaciju odbaciti, jer upravni organi rješavaju na osnovu zahtjeva.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 10 0 U 005608 22 Uvp od 6.9.2023. godine

Deskriptor: Podnesci

58. Pravo žalbe/Posebni slučajevi odlučivanja o žalbi

Nema povrede prava na suđenje u razumnom roku u situaciji kada je parnična stranka koja traži ovu zaštitu svojim radnjama doprinijela činjeničnoj složenosti predmeta na način koji je direktno uticao na dužinu trajanja postupka.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 Zup 046397 23 Zupž od 01.11.2023.godine.

Deskriptor: Pravo žalbe

Posebni slučajevi odlučivanja o žalbi

Suđenje u razumnom roku

59. Prethodno pitanje

Pitanje uplate doprinosa za određeni period penzijskog staža nije prethodno pitanje, jer ne čini samostalnu pravnu cjelinu od čijeg rješenja zavisi odlučivanje o glavnoj stvari – pravu na starosnu penziju budući da je uplata doprinosa samo jedna od činjenica koja se evidentira u matičnoj evidenciji tuženog Fonda PIO na osnovu koje se odlučuje o pravu osiguranika, pa je pravilno prijedlog tužioca za ponavljanje upravnog postupka odbačen.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 14 0 U 005082 22 Uvp od 02.11.2023. godine.

Deskriptor: Prethodno pitanje

*

Ukoliko bi se povreda na radu osiguranika dokazivala isključivo pravilno popunjenom i dostavljenom prijavom poslodavca o nesreći na poslu, tada bi ostvarenje prava osiguranika sa promijenjenom radnom sposobnošću ovisilo o volji ili sposobnosti poslodavca, a ne o utvrđenom pravom stanju stvari, što bi predstavljalo pretjerani formalizam koji bi

onemogućio osiguraniku da dokazuje činjenicu o nastaloj povredi na radu na kojoj temelji svoj zahtjev.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 06 0 U 017303 23 Uvp od 12.10.2023.godine.

Deskriptor: Prethodno pitanje

*

Kod (fakultativnog) prekida postupka u smislu odredbe članka 129. stavak (1) Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, potrebno je da se pred nadležnim tijelom pojavi određeno pitanje koje zadovoljava sve kumulativne uvjete za „prethodno pitanje“ i to da se radi o pitanju koje se pojavilo tijekom upravnog postupka i bez čijeg rješenja se ne može riješiti upravna stvar, zatim da se radi o pitanju koje čini samostalnu pravnu cjelinu (u pravilu postojanje nekog prava ili pravnog odnosa o kojem se odlučuje primjenom materijalnog prava) kao i da je za rješavanje tog pitanja nadležan sud ili neko drugo tijelo koje još uvijek nije o tom pitanju donijelo odluku.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 142163 22 UŽ od 17.2.2023. godine

Deskriptor: Prethodno pitanje

*

Postupci kojima se rješava imovinsko-pravno pitanje kod Ureda za upravljanje javnom imovinom Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nisu prethodno pitanje postupku inspeksijskog nadzora.

Presuda Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 142163 22 UŽ od 17.2.2023. godine

Deskriptor: Prethodno pitanje

R

60. Rok za žalbu

Ako tužitelj može dokazati da je za vrijeme bolovanja bio spriječen zbog zdravstvenog stanja i nemogućnosti rasuđivanja da izjavi žalbu na rješenje, tada bi razlog odsustva sa posla zbog bolovanja bio opravdan dok u suprotnom to ne predstavlja objektivni razlog za povrat u prijašnje stanje zbog propuštanja roka na izjavu žalbe.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj: S1 3 U 039845 22 Uvp od 09.2.2023. godine

Deskriptor: Rok za žalbu

61. Rješenje o oduzimanju oružja

Tužitelju je rješenjem upravnih organa pravilno oduzeto oružje do pravosnažnog okončanja prekršajnog postupka u cilju zaštite građana odnosno javne sigurnosti, jer je preventivna svrha oduzimanja oružja pravno i faktički povezana sa ishodom prekršajnog postupka pa će u slučaju obustavljanja prekršajnog postupka ili donošenja oslobađajuće odluke prestati postojanje zakonskih razloga koji su uticali na preventivno oduzimanje oružja.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 014308 23 Uvp od 7.6.2023. godine

Deskriptori: Rješenje o oduzimanju oružja

S

62. Spajanje stvari u jedan postupak

Ispunjeni su uslovi da se izvrši spajanje predmeta za eksproprijaciju nepokretnosti vlasništvo P.S. koji se vodi po prijedlogu tužiteljice Republike Srpske pod poslovnim brojem .../16 i predmeta po zahtjevu vlasnika nepokretnosti P.S. za eksproprijaciju preostalog dijela nepokretnosti koji se vodi pod poslovnim brojem .../18 jer se radi o istom činjeničnom i pravnom osnovu i u nadležnosti je istog organa s

obzirom da je spajanje predmeta i vođenje jedinstvenog postupka u cilju procesne ekonomije i racionalizacije troškova postupka.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 031319 22 Uvp od 05.10.2023. godine.

Deskriptor: Spajanje stvari u jedan postupak

U

63. Ukidanje rješenja po pravu nadzora

Propust d.o.o. „CPK“ B. da, prilikom vršenja revizije projektne dokumentacije i izrade Izvještaja o izvršenoj kontroli tehničke dokumentacije broj: CPK-IZ-RE-.../20 od 15.6.2020. godine, uoči nesaglasnost glavnog projekta sa lokacijskim uslovima i urbanističko-tehničkim uslovima, iz razloga što je projektovana osnova povučene etaže „gotovo identična“, kao i prva, druga i treća etaža, se ne može sanirati kroz postupak ukidanja rješenja po pravu nadzora, koje ima u vidu odredba člana 248. stava 2. ZOUP

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029904 22 Uvp od 20.9.2023.godine.

Deskriptor:Ukidanje rješenja po pravu nadzora

64. Usmeno rješenje

Usmeno rješenje pacijentu o mjerama stavljanja pod zdravstveni nadzor u toku epidemije zarazne bolesti, koje je prethodilo pismenoj formi rješenja identičnog sadržaja, predstavlja dozvoljenu iznimku od općeg pravila o pisanoj formi rješenja i zakonit način provođenja hitnih mjera za sprječavanje i suzbijanje zaraznih bolesti.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 06 0 U 016932 23 Uvp od 8.6.2023. godine

Deskriptor: Usmeno rješenje

UPRAVNI SPOR

D

65. Dostavljanje tužbe na odgovor

Tužba se mora dostaviti na odgovor zainteresovanim licima, ako ih ima, pa propuštanje suda da tužbu dostavi na odgovor zainteresovanim licima u upravnom sporu predstavlja povredu odredaba Zakona o upravnim sporovima što ima za posljedicu ukidanje presude i vraćanje predmeta na ponovno suđenje.

Presuda Vrhovnog sud Republike Srpske broj 11 0 U 008596 22 Uvp od 14.9.2023. godine.

Deskriptor: Dostavljanje tužbe na odgovor

66. Dejstvo odluka Ustavnog suda

Odluka Ustavnog suda FBosne i Hercegovine ima retroaktivno dejstvo u odnosu na sudske postupke koji nisu bili okončani u vrijeme objavljivanja te odluke, bez obzira na to u kojoj fazi se taj sudski postupak nalazi. U takvim postupcima se, nakon objavljivanja odluke Ustavnog suda, ne može primijeniti zakon, propis ili pojedina odredba čija je nesaglasnost sa Ustavom utvrđena tom odlukom.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 017546 22 Uvp 2 od 28.6.2023. godine

Deskriptor: Dejstvo odluka Ustavnog suda

O

67. Odbacivanje tužbe

Protiv odluke skupštine opštine, odnosno grada o izboru članova opštinske, odnosno gradske izborne komisije, pravna zaštita je obezbijeđena putem Centralne izborne komisije (CIK) i konačno žalbom Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine kako je to uostalom navedeno u pravnoj pouci rješenja CIK broj ... od 12.8.2021. godine kojim nije data saglasnost na izbor članova gradske izborne komisije od strane Skupštine grada G, a po rješenju od 13.7.2021. godine, pa je

pravilno odlučivanje u ovoj pravnoj stvari podrazumijevalo oglašavanje suda nenanadležnim i odbacivanje tužbe na osnovu odredbe člana 16 stav 3 Zakona o parničnom postupku („Sl. glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13), koje odredbe se na osnovu člana 48. ZUS, shodno primjenjuju na pravila postupka koja nisu uređena Zakonom o upravnim sporovima.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 029907 23 Uvp od 05.10.2023.godine.

Deskriptor: Odbacivanje tužbe

*

U postupku javne nabavke kada je uvažena žalba i odluka o izboru najpovoljnijeg ponuđača poništena i predmet vraćen na ponovni postupak, neosnovana je tužba kojom se takva odluka pobija iz razloga što nisu prihvaćeni svi razlozi žalioaca.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 042452 23 Uvp od 25.10.2023.godine.

Deskriptor: Odbacivanje tužbe

*

Pravobranilac u upravnom sporu ima ovlaštenje da nastupa kao samostalni organ, kada je upravnim aktom povrijeđen zakon na štetu Republike Srpske, grada ili opštine koju on po zakonu zastupa, kao i u drugim slučajevima određenim zakonom, u kojim slučajevima nema mjesta odbacivanju tužbe.

Presuda Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 032930 23 Uvp od 23.11.2023.godine.

Deskriptor: Odbacivanje tužbe

68. Odbacivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke

Rješenje Vrhovnog suda kojim je zahtjev za vanredno preispitivanje odbačen kao neblagovremen je pravnosnažno sa danom donošenja,

pa nema mjesta njegovom preispitivanju, a ni mogućnosti postupanja po novopodnesenom zahtjevu za poništenje, ukidanje ili izmjenu tog rješenja, jer protiv odluke donesene u postupku po zahtjevu za vanredno preispitivanje nema mogućnosti podnošenja ni redovnog niti vanrednog pravnog lijeka.

Rješenje Vrhovnog suda Republike Srpske broj 11 0 U 033596 23 R od 14.12.2023. godine.

Deskriptor: Odbacivanje zahtjeva za vanredno preispitivanje sudske odluke

69. Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta

Pravilnim tumačenjem odredbi ne cijeni se šteta koja nastaje ugovornom organu ili učesniku javne nabavke, nego se cijeni javni interes i nastupanje štete koja nastaje odgađanjem izvršenja u odnosu na predmet javne nabavke.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 045484 23 Uvp 2 od 27.10.2023.godine.

Deskriptor: Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta

*

Ispitivanjem uslova za ocjenu osnovanosti zahtjeva za odgodu izvršenja konačnog upravnog akta u predmetu javnih nabavki primjenjuje se odredba člana 115. stav 4. Zakona o javnim nabavkama.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 045484 23 Uvp 2 od 27.10.2023. godine.

Deskriptor: Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta

*

Da bi sud u skladu sa odredbom članka 16. stavak (2) Zakona o upravnim sporovima Brčko distrikta Bosne i Hercegovine prihvatio prijedlog za odlaganje izvršenja upravnog akta moraju biti ispunjena dva kumulativno propisana uvjeta: prvi, da bi izvršenje akta tužitelju nanijelo štetu koja bi se teško mogla nadoknaditi i drugi, da odlaganje izvršenja

upravnog akta nije protivno javnom interesu, niti se odlaganjem nanosi šteta koja bi se teško mogla nadoknaditi protivnoj stranci.

Rješenje Apelacionog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 0 U 140101 22 Už od 10.6.2022.godine

Deskriptor:Odgoda/odlaganje izvršenja upravnog akta

P

70. Pravo pokretanja upravnog spora

Upravnim aktom koga donosi prvostepeni organ nikada se ne rješava o njegovom pravu ili pravnom interesu zasnovanom na zakonu, nego o pravu i pravnom interesu stranke u upravnom postupku, odnosno taj organ nije nosilac prava i obaveza o kojima se rješava što znači da ne spada u krug lica koja su po Zakonu o upravnim sporovima ovlaštena za pokretanje upravnog spora.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 01 0 U 017444 23 Uvp 2 od 18.10.2023.godine.

Deskriptor: Pravo pokretanja upravnog spora

*

Punomoć kojom je stranka ovlastila punomoćnika da je zastupa u upravnom postupku i u svim pravnim poslovima u sudu, izvan suda, kao i da poduzima sve pravne radnje i upotrijebi sva po zakonu predviđena pravna sredstva, prestaje smrću tužitelja i ima za posljedicu prestanak punomoći pa su tužba, odnosno zahtjev za vanredno preispitivanje sudske odluke, koji su podneseni nakon smrti tužitelja na osnovu takve punomoći, podneseni od neovlaštenog lica te iste kao takve treba odbaciti.

Rješenje Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine 09 0 U 043773 23 Uvp od 27. 9.2023.godine.

Deskriptor: Pravo pokretanja upravnog spora/ shodna primjena ZPP-a

71. Povreda postupka

Sud ne može naložiti tužitelju da podnese novu tužbu protiv konačnog rješenja koje je u međuvremenu, dok traje upravni spor, doneseno u ponovnom postupku, nego će nastaviti postupak po proširenoj tužbi, ukoliko je tužitelj izjavio da je nezadovoljan i novodonesenim rješenjem.

Presuda Vrhovnog suda Federacije Bosne i Hercegovine broj 04 0 U 013405 22 Uvp od 6.9.2023. godine

Deskriptor: Povreda postupka

72. Pravo na naknadu troškova postupka

U neprocjenjivom predmetu gdje je poznata vrijednost javne nabavke, ali tužbeni zahtjev tužitelja glasi na poništenje upravnog akta, ispravno je primjenjena odredba člana 18. stav 2. Advokatske tarife FBosne i Hercegovine, a kojim su propisani bodovi u neprocjenjivim predmetima.

Presuda Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 039745 23 Uvp od 02.3.2023. godine

Deskriptor: Pravo na naknadu troškova postupka/ troškovi pravnog zastupanja

Z

73. Zahtjev za preispitivanje sudske odluke

U slučaju kada tužitelj iskoristi sva dozvoljena pravna sredstva pred Sudom Bosne i Hercegovine, a koja su predviđena Zakonom o upravnim sporovima Bosne i Hercegovine, tada mu još preostaje pravo da iskoristi mogućnost izjave apelacije Ustavnom Sudu Bosne i Hercegovine.

Rješenje Suda Bosne i Hercegovine broj S1 3 U 036717 23 Uvp 2 od 23.10.2023. godine

Deskriptor: Zahtjev za preispitivanje sudske odluke

